

16 Ağustos Cumartesi Gününe Kadar Kılınacak Olan
"UTEKÂ" Namazını ve Altı Günler Orucunu
İhmal Etmeyelim!

Lâlegül

Aylık İlim - Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi: Yıl: 3 Sayı:30 - Ağustos 2015 Fiyatı:10TL

Mehmet Rüştü AŞIKKUTLU
(Hocaefendi)

**Asrımızın Müceddidi Mahmûd Efendi Hazretleri'ne (Kuddise Sirruhû),
Mânevî ve Zâhirî Sahalarda Emek Etmiş ve İkisi de Ağustos Ayında
Vefât Etmiş Bulunan Ali Haydar Efendi (Kuddise Sirruhû) Hazretleri ile
Mehmet Rüştü AŞIKKUTLU (Rahmetullâhi Aleyh) Hocamızı Rahmetle ve
Minnetle Yâd Ediyoruz.**

Nuska Yaparak Üzerinde Taşıyan Kişiyi; Bütün
Âfetlerden, Kabir Azâbından Ve Kıyâmet Gününün
Dehşetinden Koruyacak Olan Kur'ân-ı Kerim'in
Harflerinin Cetveli

*Not: Bu Duâ Nusha Halinde Dergimizle
Hediye Edilmektedir.*

Dâvûd (Aleyhisselâm)ın Okuyarak Bütün İsteklerini
Tahsil Ettiği, Fakirken Okuyanı Zengin Eden,
Hastayı İyi Eden, Korkanı Emin Kılan, Günahları
Bağışlatan, Rûhânî Hastalıkları Tedâvi Eden, Deliyi
Akıllandıran ve Allâh-u Te'âlâ'nın Rızasını
Kazandıran Çok Büyük Bir Zikir

EDİTÖRDEN

Son yıllarda Ramazan Aylarını maalesef üzüntü içinde geçiriyoruz. Zira birkaç yıldır Ramazan Ayı gelince mutlaka bir İslam beldesinde Müslümanlara yönelik ya bir zulüm, ya bir saldırı ya da bir operasyon yapılıyor.

Mesela geçtiğimiz Ramazan ayında Siyonistler, Gazze’de tarihte eşine az rastlanan bir katliama imza atmışlardı. Hem denizden, hem karadan, hem de havadan yapılan ve yirmi sekiz gün süren korkunç saldırılarda, iki bine yakın Filistinli hayatını kaybetmiş, on bine yakın kişi de yaralanmıştı.

Ramazan Ayı’nda başlayıp bayram boyunca saldırıya devam eden Siyonistler, bebeklerden, kadınlardan tutunda yetmiş yaşındaki masum yaşlılara kadar vahşice katletmişlerdi. Atılan bomba ve roketler sebebiyle Gazze’de okullar, hastaneler bombalanmış, binalar harabeye dönmüş, hayat felç olmuştu. Zalim Siyonistlerin yaptıkları bu katliam sebebiyle İslam alemi olarak geçen sene Ramazan Ayı’nı buruk geçirmiştik.

Bir önceki yıl, yani 2013 yılının Ramazan Ayı’nda ise; Mısır’ın çağdaş Firavun’u **Sisi**, arkasını İsrail ve ABD’ye dayayıp meşru hükümete karşı darbe yapmıştı. Halk devrimiyle özgürlüğünü kazanmış olan Mısır halkı, bu darbeyi kabul etmediği için sokaklara döküldü ve barışçıl gösteriler yapmaya başladı.

Başta Adeviyye olmak üzere Mısır meydanları uzun süren bir direnişe şahid oldu. Tabi darbeci zalimler bu direnişi kırmak istediler. Meydanlarda birbirine sınıksız kenetlenen halkı korkutup dağıtmak için keskin nişancılar kullandılar, hatta cemaatle namaz kılanların üzerine ateş ederek alçakça katliam yaptılar.

Direnişi kıramayınca, meydanlardaki halka adeta ölüm kustular. Zırhlı araçlar ve iş makineleriyle bariyerleri yıkıp, oradaki çadırları içindekilerle birlikte ateşe verdiler. Silahsız ve masum halkın üzerine kadın-erkek, genç-yaşlı demeden mermi yağdırdılar. Ve meydanlar kan gölüne döndü.

Dolayısıyla tüm Müslümanlar olarak o sene de Ramazan Ayı’nı üzüntüyle geçirmek zorunda kaldık.

Din düşmanı zalimler, Ramazan Ayı’nda yaptıkları zulüm geleneklerini yine bozmadılar. Ve bu sene de kâfir Çin sahneye çıktı. Doğu Türkistan’daki müslümanlara getirdiği oruç yasağı ve İslamı yaşamak isteyenlere karşı yaptığı katliamlar, geçtiğimiz Ramazan Ayı’nda Müslümanların yüreğine acıdan bir hançer gibi saplandı. Aslında Doğu Türkistan yıllardır Kızıl Çin’in baskıcı politikaları ve zulmü altında inim inim inliyor. Müslümanlara namaz ve oruç başta olmak üzere, İslam’a dair her şey yasaklanıyor. Orada yaşam mücadelesi vermeye çalışan Müslüman halkın üzerindeki baskı her geçen gün artıyor ve her gün yeni yasaklar getiriliyor.

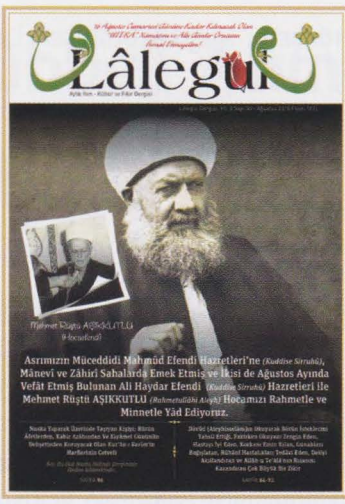
Adeta bir açık hava hapishanesi haline getirilen Doğu Türkistan’da, halkı İslam’dan vazgeçirmek için her türlü yıldırma ve baskı yöntemi kullanılıyor. Zulüm, gün geçtikçe büyümesine ve bu zulüm sebebiyle hayatını kaybedenlerin sayısı her geçen gün artmasına rağmen, dünya bu zulme kör ve sağır. Uygur Müslümanları adeta komünist Çin’in zulmüne terk edilmiş durumda... İslam Coğrafyasının bu perişan halini gördükçe insan kan ağlıyor. Hangi İslam beldesine baksan gözyaşı var, kan var. Bilmem ki hangisine ağlasak?.. Filistine mi, Suriye’ye mi, Mısır’a mı, ya da Doğu Türkistan’a mı?.. Yoksa duyarsız İslam dünyasına mı?..

Konu müslümanlar olunca yahudisi, hristiyanı, budisti tüm zalimlerin hepsi bir olup karşımızda saf tutarken; maalesef müslümanlar olarak bizler, bu din düşmanı zalimlere karşı birlik olup beraber hareket etmekten aciziz. Müslümanlar bir araya gelip aynı çatı altında toplanmadıkça, kenetlenip beraber hareket etmedikçe bu zulümler daha çok devam eder, Ramazan aylarımız acıyla ve hüznle daha çok geçer.

Bir an önce aramızdaki tefrikalara son verip, bir araya gelerek İslam aleminin tek vücud olmasını, İslam Coğrafyasında akan kanların durup emniyet ve huzurun hakim olduğu günlerin tez zamanda gelmesini Rabbim nasip eylesin! Amin!..

Fî Emanillah!

Mustafa Özşimşekler

İÇİNDEKİLER

04

1 AĞUSTOS 1960'DA VEFAT EDEN
DÖRT MEZHEP MÜFTÜSÜ ALİ HAYDAR EFENDİ
HAZRETLERİ'Nİ, VEFATININ 55. SENE-İ DEVRİYESİNDE
FEVKA'T-TECELLİ DUASIYLA YAD EDİYORUZ

DERLEYEN: AHMET MAHMUT ÜNLÜ

ADRES

Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 0212 435 10 58

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların
sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ

Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR

Gürsel YILDIZ

REKLAM MÜDÜRÜ

Suat YILDIZ
0212 435 50 50

YAYIN TÜRÜ

Yerel, Sürekli, Aylık

BASIM YERİ

Promat Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi 1673.Sokak No:34
Esenyurt-İstanbul
Tel: 0212 622 63 63 - Fax: 0212 605 07 98
www.promat.com.tr

YURTIÇİ ABONELİK BEDELİ (YILLIK)

120 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (YILLIK)

100 Euro

ABONELİK İÇİN BANKA HESAP BİLGİLERİ

Gürsel YILDIZ

ALBARAKA TÜRK TL HESABI

İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

ALBARAKA TÜRK EURO HESABI

İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI

Gürsel YILDIZ
105 907 20

TEMSİLCİ İRTİBAT

0212 435 10 58

ABONE DAĞITIM

Tuana Basın Yayın
0212 435 10 58

ABONE İŞLEMLERİ

0212 912 10 06

40

SÜNNET

HADİS-İ ŞERİFLER

60

HİKEMİYYÂT

HİKMETLİ SÖZLER

70

KISSADAN HİSSELER

ABDESTSİZ EMZİRİLEN SÜT

• DUALAR ve ZİKİRLER •

82

DUALAR ve ZİKİRLER

Kılınacak Olan Çok Mühim Bir Namaz Olan
"UTEKÂ (Âzatlılar Namazı)"

83

DUALAR ve ZİKİRLER

Zilka'De Ayının Namazları

83

DUALAR ve ZİKİRLER

84

Haram Ay Orucu

84

DUALAR ve ZİKİRLER

Dâvûd (Aleyhisselâm)ın Okuyarak Bütün İsteklerini Tahsil
Ettiği, Fakirken Okuyanı Zengin Eden, Hastayı İyi Eden,
Korkanı Emin Kılan, Günahları Bağışlatan, Rûhânî Hastalıkları
Tedâvi Eden, Deliyi Akıllandıran ve Allâh-u Te'âlâ'nın Rızasını
Kazandıran Çok Büyük Bir Zikir.

93

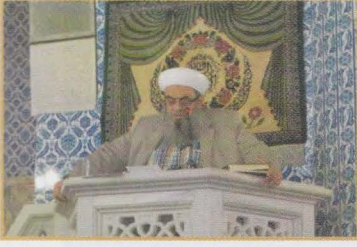
DUALAR ve ZİKİRLER

Seksen Yedinci İsm-i Şerîf «الْجَامِعُ» İsm-i Şerîfi

96

DUALAR ve ZİKİRLER

Nuska Yaparak Üzerinde Taşıyan Kişiyi; Bütün Âfetlerden,
Kabir Azâbından Ve Kıyâmet Gününün Dehşetinden Koruyacak
Olan Kur'ân-ı Kerîm'in Harflerinin Cetveli.

KABİR AZABI HAKKINDA
EHL-İ SÜNNET'İN AKİDESİ

■ RESUL BÖLÜKBAŞ

26

REİSÜ'L KUBRÂ
MEHMET RÜŞTÜ
AŞIKKUYLU HOCA EFENDİ

■ İHSAN ŞENOCAK

32

"MEZHEP" KARŞISINDA
SAMİMİYETSİZLİKLER...

■ ALİ EREN

42

İPEK
KULLANMAK

■ HÜSAMETTİN VANLIOĞLU

48

TEBÜK SEFERİ
MEŞAKKAT ve SIKINTI
İMTİHANI

■ MUSTAFA ÖNŞİMŞEKLER

54

DECCAL
KORİDORUNUN
BEKÇİLERİ

■ MUSTAFA ÖZCAN

62

SON PEYGAMBER
HZ. MUHAMMED MUSTAFA
(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)
MESNEVİ'DEN ESİNTİLER

■ MESNEVİHAN MURAT SOYDAN

72

EVLİLİKTE
YA HEP YA HIÇ

■ MEHTAP KAYAOĞLU

80

Lalegül Dergisi Yıllık Abonelik

Yurtiçi
Abonelik ₺ 120

Yurtdışı
Abonelik € 100

Abone Olan Herkese
Nal-i Şerif Bay Bayan
Taki Seti Hediyeğimizdir

Lalegül

0212 912 10 06
www.lalegulnesriyat.com

ŞEYHİMİZE VEFÂ

DERLEYEN: AHMET MAHMUT ÜNLÜ

1 AĞUSTOS 1960'DA VEFAT EDEN DÖRT MEZHEP MÜFTÜSÜ ALİ HAYDAR EFENDİ HAZRETLERİNİ, VEFATININ 55. SENE-İ DEVRİYESİNDE FEVKÂT-TECELLÎ DUASIYLA YAD EDİYORUZ

Meşihat-ı İslâmiyye Heyet-i Te'lifiyye Reisi, Huzur Dersleri Başmuhâtabı, Dört Mezhep Müftüsü Ahıskalı ALİ HAYDAR EFENDİ (Kuddise Sirruhû)

13. hicrî yüzyılda Anadolu'nun gönül iklimlerini coşturan mana erlerinden biri de Ahıskalı Ali Haydar Efendi Hazretleri'dir. O ve emsali, azametli bahtsız bir kıtanın, şanlı sahipsiz bir devletin, değerli, hasta bir milletin ızdıraplarını alabildiğine soluklamış, ayların hep muharrem olduğu günlerde ümidle istikbale dönmüş, gül alıp gül satarak, gönülleri

gül-i Muhammedî'nin 14 asrın eskitemediği, o taptaze, o dipdiri râyihasıyla donatarak, etrafın bir gülşene döneceğini umud etmiş, bunun için de insanımıza eğilmeyi, onu eğitmeyi gaye ve hedef seçmişlerdir.

Rabbim hepsinden razı olsun. Eslafımıza hayrül-halef olmamızı nasip eylesin. Âmîn!

Kutbu'l-İrşad, Gavsu'l-Evtad, Ârif-i Billâh, Vâsıl-u İlellâh, Ulemâ-i kirâmdan Fatih Mücîz Dersi âm-1, Meşihat-ı İslâmiyye Heyeti Te'lifîyye Reisi, Aliyyü'l-Haydar el-Ahiskavî Hazretleri Güneybatı Gürcistan'daki Ahıska'da (Ahaltshe) doğdu. Asıl adı Ali Haydar'dır. 1926'da Ankara İstiklâl Mahkemesi'ndeki sorgulaması sırasında altmış yaşında olduğunu belirtmesi dikkate alınarak 1866'da doğduğu söylenebilir. İki yaşında iken annesi, dört yaşında da babası Şerif Efendi vefat etti.

İlk tahsilini o zaman Rusya'ya bağlı olan Ahıska'da yaptıktan sonra 1894'te Erzurum'a gidip Bakırcı Medresesi'nde bir süre ders gördü. Daha sonra İstanbul'a gitti ve henüz iki yaşına gelmişti ki, annesini kaybetti ve anadan yetim kaldı. Hikmet-i ilâhiyye dört yaşına gelince de, zâhid ve müttakî bir zat olan babası Mehmed Şerif Efendi'yi Yüce Dost'a uğurladı. Böylece küçük yaşında hem anadan hem babadan yetim kalmış oldu. Ali Haydar Efendi ilk ilim tahsilini memleketinde, Ahıska'daki civar medreselerde yaptı. Fakat o sıralarda medreselerde âdeti bir matem havası vardı. Çünkü şanlı Kafkasya diriliş hareketinin öncüsü olan, Nakşî şeyhlerinden Şeyh Şâmil'in esareti ve ardından Kafkasya'yı terk etmesi, orada toplumsal olarak büyük bir kırılmaya sebep olmuştu.

Ayrıca medreselerin çoğu yıkılmış, müderrisleri şehit olmuştu. Bu yüzden ilim tahsiline devam etmek isteyen pek çokları Anadolu'ya hicret ediyor, kimi Trabzon'a, kimi Erzurum'a gidiyordu. Ali Haydar Efendi de 1894'te Erzurum'a gitti ve oradaki zamanının en önemli ilim merkezlerinden olan Bakırcı Medresesi'ne girip ilim tahsiline devam etti.

BAKIRCILAR MEDRESESİ

Bakırcı Mustafa Ağa:

Bakırcılıkla uğraşan Mustafa Ağa müte dey-yin, kendi halinde, mesleğini icra eden bir zattı. Bir gün dükkânında işleriyle uğraşırken çıkan çekiç seslerinin arasından birisinin kendine selam verdiğini duyar kafasını kaldırır ve verilen selamı edebe uygun olarak alır. Gelen kişi bir kazan ister. Kazan için pazarlık yapılmaya başlanır. Lakin pazarlık uzun sürer. Vakit bu arada ilerlemiş

ve Ezan-ı Muhammediye okunmaya başlanmıştır. Ağa müşterisine; Ezan okunuyor. Namaza gidelim, namaz sonrası kaldığımız yerden devam ederiz. Pazarlık yarıda bırakılır ve birlikte camiye giderler. Namaz kılınır, dualar edilir ve tekrar dükkâna dönerler.

Dükkâna gelip kazanın ağız açılınca dehşetle kazanın içinin altın dolu olduğunu görürler. Ağa ve kazanın müşterisi bir taraftan şaşkınlıkla bakarken ağa dertli dertli düşünmeye koyulur. Ben bu kadar altını nerede kullanayım derken aklına cami yaptırma gelir. Derhal işe koyularak cami yapımına başlanır ve bugün kullandığımız Bakırcı Camii inşa edilir. O gün bu gün Bakırcı Camii Erzurum'unun hizmetinde görevini devam ettirir. 18. yüzyılda yaşamış olan Bakırcı Mustafa Ağa ismini şehir tarihine güzel bir eserle kazmış hergün okunan ezanlarla, kılınan namazlardan sonra okunan dualarla kabrinde uyumaktadır.

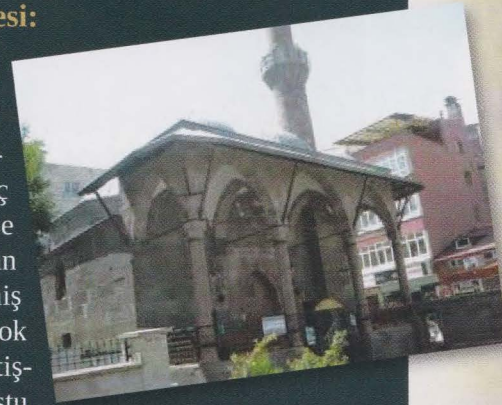
Bir Efsanede böyle dilden dile kulaktan kulağa anlatılarak gelmiş olay bir şehir efsanesine dönmüştür.

Bakırcı Medresesi:

Bakırcı caminin doğu tarafında kesme taştan yapılmış tek katlı, üç adalı bir medrese idi. Medrese uzun yıllar hizmet etmiş ilim tarihimize çok sayıda hafızın yetiştiği mekan olmuştu.

Özellikle 1930'ların ortalarından 1965'lere kadar Hafız Mektebine ev sahipliği yapmış yüzlerce hafız yetişmiştir. 1925 yılında Solakzade'nin girişimiyle kurulan hafız mektebi önce "Gacıroğlu Medresesinde" tedrisata başlamış, medresenin bakımsız kalmasıyla birlikte "Bakırcı Medresesine" taşınmış eğitim burada devam etmişti.

1930-1940'larda Müftü Sakıp Efendi, Hafız Hüseyin Efendi, Tabur İmamı Kurra Hafız Hasan Efendilerin 1930-1950 arasında ders okuttukları bu mektep Erzurum'un ve Türkiye'nin ünlü hafızlarını yetiştirmişti. 1943 yılında Sakıp Efendi Müftü Naipliğine atanınca yerine fahri olarak Hafız Yusuf Efendi getirilmiş oda 1963 yılına kadar bu görevi devam ettirmişti. Ne yazık ki şehrin imar çalışmaları sonunda 1965'lerde bu medresede yıkılmış, yok edilmiş Erzurum bir hafızasını daha kaybetmişti.

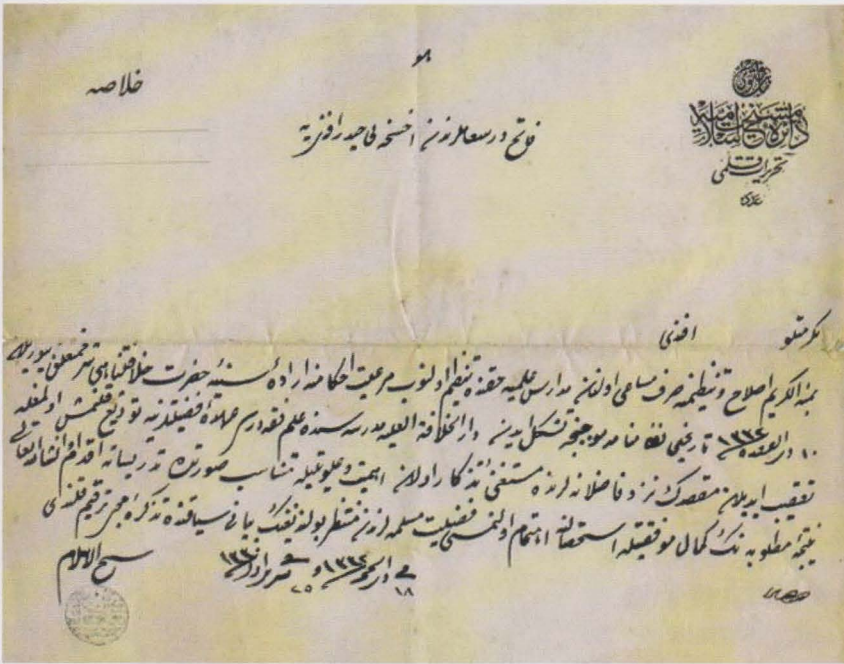

Burada eğitimini tamamlayan Ali Haydar Efendi, ilimde daha da zirvelere ulaşabilmek için İstanbul'a geldi ve o devrin en önemli ve ciddi bir eğitim kurumu olan Fatih Medresesi'ne kaydoldu.

Buradaki tahsilini ikmal edince, zamanın meşhur âlimlerinden olan, Beyazıd dersiâmlarından, Çarşambalı Hoca Ahmet Hamdi Efendi'nin derslerine iştirak etti ve 1901 senesinde ondan icâzet aldı. Ardından devrin kadılarını yetiştiren şimdiki Hukuk Fakültesi'nin ilk şekli olan "Medresetu'l-Kudat"a devam etti.

Ali Haydar Efendi bir taraftan okuyor, diğer taraftan okutuyordu. Fakat Medresetu'l-Kudat'taki tahsilini 1906 yılında ikmal ederek icâzet aldıktan sonra, bütün mesâisini ders vermeye ayırdı. Bundan böyle Ali Haydar Efendi, Fatih dersiâmları arasında yerini almış oluyordu.

Ali Haydar Efendi önce Sâdi Bey Medresesi üçüncü müderrisliği görevine getirildi. Ardından Dârü'l-Hilâfet-i Aliyye Medresesi kısım-ı âli fıkıh müderrisliği yaptı. Sonra Fetvâhâne müsevvitliğine getirildi. Ardından da Heyet-i İftâiyye reisliği yaptı.

**Ali Haydar Efendi
(Kuddise Sirruhû)ya
Şeyhu'l-İslam
Tarafından Gönderilen
Ders-i Âm Tâyin
Edilmesiyle Alakalı
Tezkire**

Hülâsâ Hüve Fetvâhâne

(MÜHÜR)

Fâtih dersiâmlarından
Ahışhali Haydar Efendi'ye

Dâiretü Meşihat-i İslamiyye

Tahrirât Kalemî

Mekrûmetlü ..... Efendi

Bimennihi'l-kerîm ıslâh ve tanzîmine sarf mesâil olunan Medâris-i ilmiyye hakkında tanzîm olunup meri'yyet ahkâmına irâde-i seniyye-i hazreti hilafetpenâhı şerefmuallık buyrulan 10 zi'l-ka'de 1332'de târihi nizâmname mücebince teşekkül iden dârü'l-hilâfeti'l-a'liyye medresesinde ilmi fıkıh dersi uhde-i faziletlerine tevdi' kılınmış olmağla ta'kip edilen maksadın nezdi fâzilânelerinde müstağnî tezkâr olan ehemmiyyet ve ulviyetiyle mütenâsip sûrette tedrisâta ikdam inşâallâhu Te'âlâ netîce-i matlûbenin kemâl-i muvaffakiyetle istihsâline ihtimâm olunması fazliyeti Müslimelerinden müntezar bulunduğunun beyânı siyâkında tezkireyi-i muhibbî terkîm kılındı.

Fî 18 Zi'l-hicce 1332 - Fî 25 Teşrîni evvel 1330

Şeyhu'l-İslam (Mühür)

Bu görevlerde bulunduğu sırada gösterdiği ilmî kudretiyle dikkatleri üzerine çekti ve 1914 yılında da Sahn-ı Seman medreseleri fıkıh müderrisliğine tayin edildi.

1915 yılında da, şeyhülislâmlıkta yeni kurulan Te'lif-i Mesâil heyetinin reisliğine tayin edildi.

İlmiyle, irfanıyla parmakla gösterilen ve başarı cetveli her geçen gün hızla yükselen Ali Haydar Efendi, 1916 yılında ise Huzur Dersleri Başmuhâtaplığına getirilerek, devrinin en mümtaz ilim meclislerinde yer aldı. Bu dersler, saltanatın kaldırıldığı 1923 yılına (Osmanlı devletinin hitamına) kadar devam etti.

Ahıskalı Ali Haydar Efendi (*Kuddise Sirruhû*) zâhirî ilimlerin hepsini ikmal etmiş, varılacak noktanın en üst kademesine ulaşmış olan derin ilim sahibi bir mütefekkiridir.

Dört mezhebe vukûfiyeti vardı ve her birinde fetva verecek selahiyette idi. Bulduğu görevlerde fâsılasız olarak ardı ardınca terfî edip hızla yükselmesi, onun mâlik olduğu ilmî kudretin en önemli nişânesidir.

Ali Haydar Efendi (*Kuddise Sirruhû*) tebliğ ve davete çok büyük önem verirdi. Bunun önemi hakkında buyurmuştur ki: “Dîn-i Mübîn-i İslâm’ın devamı ve bekâsı, emr-i bi’l-mâruf ve nehy-i ani’l-münkerin devamına, Dîn-i Mübîn-i İslâm’ın inkırâzı (yıkılması) ise, emr-i bi’l-mâruf ve nehy-i ani’l-münkerin terkine bağlıdır.”

Önceleri tasavvuf ve tarikata karşı mesafeliydi. Ali Haydar Efendi ilk başlarda tasavvuf ve tarikata karşı gayet mesafeli duruyordu. Hatta bazı kere vaazlarında tarikatın aleyhinde ifadeler kullanıyor, tekkeleri tenkit ediyordu.

Çünkü karşılaştığı ve ziyaret ettiği tekkelerin birçoğunda, şeriata muhalif işlerin yapıldığına ve bunun meşrû kabul edildiğine bizzat şâhid olmuştu.

Bu durumda asıl gayesinden sapmış ve bidatlara boğulmuş olan tarikat adı altındaki bu tür faaliyetlere nasıl iyi diyebilirdi.

O aslında hakiki şeyhlere değil, müteşeyyihlere (şeyh olmadan şeyhlik yapanlara) karşıydı. Yoksa “Şerailsiz tarikat olmaz” diyen, Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)’in sünnetini ihyâ etmeyi şiar edinen, Şâh-ı Nakşibend Hazretleri gibi, İmâm-ı Rabbânî Hazretleri gibi mâneviyat sultanlarının yolu olan tarikat ve tasavvufa karşı olabilir miydi?!

Zaten onun da tek derdi ve gayreti Kur’ân ve Sünnet’in ihyasıydı. İşte bu samimi niyeti sebebiyle, bu büyük kapı kendisine Ali Rıza el-Bezzaz Hazretleri vasıtasıyla nasip oldu.

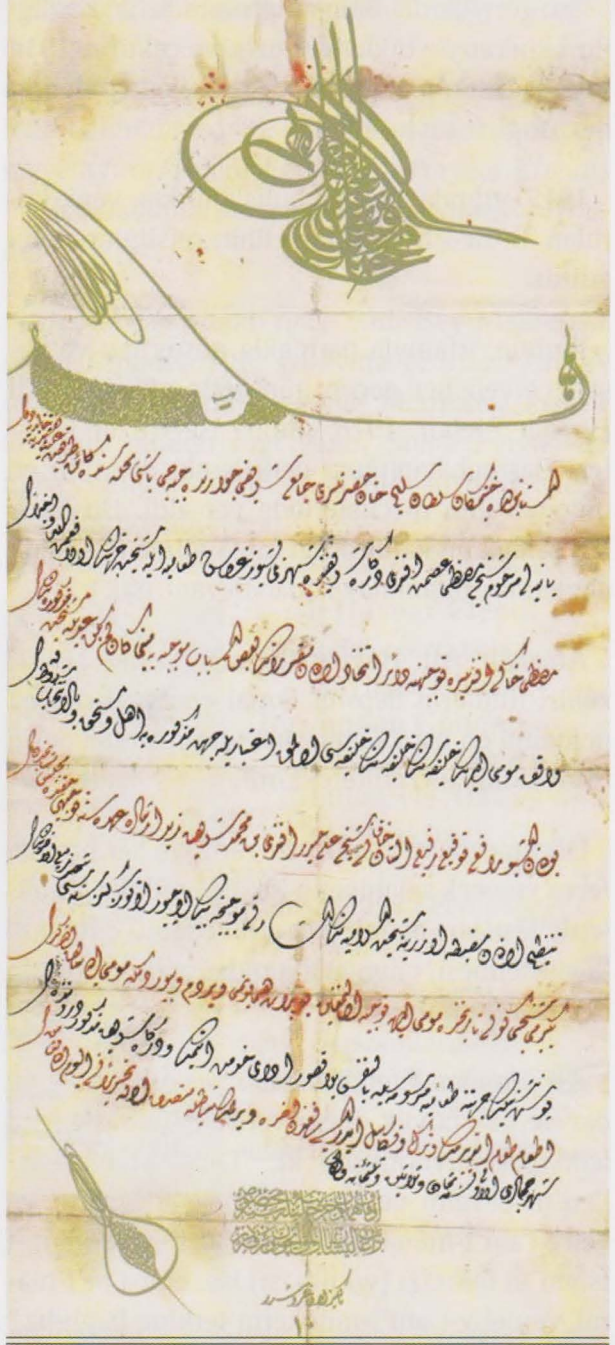

Ali Rıza el-Bezzaz Hazretleri’ni gördüğü andan itibaren kendisini mânevî bir hal kaplamıştı. Onun mânevî cazibesinin etkisiyle, içinde âdeta fırtınalar koptu, gönlü vecd ile istigrak ve cezbeyle doldu.

Zâhirî ilimlerde büyük bir derya olan Ali Haydar Efendi’ye, artık bâtınî ilmin kapısı da açılmıştı.

Bâtinî ilimlere vukûfiyet kesbedip, nice gizli ilimler kendisine gün gibi ayân oldu. Gizli kalmış mârifet sırlarının ve ilâhî hakikatlerin pınarından kana kana içti. Kısa zamanda mânevî mertebeleri hızla kat edip gerek fazilette, gerekse velâyette çok yüce makamlar sahibi oldu.

Ali Rıza el-Bezzaz Hazretleri bu mânevî emaneti kendisinden sonra Ali Haydar Efendi'ye bıraktı. Bundan böyle Fatih Çarşamba'da Cebecibaşı mahallesindeki Şeyh İsmet Efendi tekkesinde irşad makamına geçen Ali Haydar Efendi (*Kuddise Sirruhû*), bu yolun yolcularına rehber olup feyizlere gark etti. Pek çoklarının velâyet mertebelerini aşmasına, kemâlât sahibi olmasına vesile oldu. Hak âşıklarını gerçek sevgiliye kavuşturdu.

Dergâhın Meşîhat Cihetinin Ali Haydar Efendi (Kuddise Sirruhû)ya Tevcih Olunduğuna Dâir Sultan Vahîduddîn'in Berâtı ^[1]

[1] - Belgenin aslı Başbakanlık Osmanlı arşivindedir.

3/Ca/1338

(TUĞRA)

**Muhammed Vahîduddîn ibni Abdülmecid
Han Tâbe Serâhu**

**Şân-i Şerîf-i Âlî Şân Sâmi-yi Mekân-ı
Sultân-i Ve Tuğra-yı Gâzâ-yı
Cihân-Sitân-ı Hâkânî**

İstanbul'da cennetmekân Sultân Selîm Hân hazretleri Câmî'î şerîfi civarında Cebecibaşı mahallesinde kâin Tarîkat-ı 'Aliyye-i Nakşibendiyye-i Hâlidîyye'den Yanyalı merhum Şeyh Mustafa İsmet Efendi dergâh-ı şerîfinde şehri beşyüz kuruş ta'âmiye ile meşihat cihetinin evvelâ Ni'metullah ve ahîren Mustafa Hâkî Efendilere tevcihine dâir ittihâz olunan mukarrerâtın ba'zı esbâb-ı mûcibeye mebnî keen lem yekun 'addiyle meşihat-ı mezkûrenin vâkıf-ı mûmâileyhin halîfesinin halîfesinin halîfesi olmak i'tibâriyle ciheti mezkureye ehil ve mustehak ve bi'l-intihâb meşrûtin leh bulunan işbu râfi'î tevkî'-i refî'u's-şân-ı hakânî ulemâdan Şeyh 'Ali Haydar Efendi bin Mehmed Şerîf -zîde irşâduhu- 'uhdesine tevcihi hakkında Meclis-i Meşâyih'den tanzîm olunan mazbata üzerine Meşihat-ı İslamiyye'nin işareti mucebince bin üç yüz otuz sekiz senesi şehri Rebi'ulâhîrin yirmi beşinci günü tarihinde mûmâileyhe tevcih olunmağın bu berât-ı humâyunumu verdim.

Ve buyurdum ki, mûmâileyh sâlifuz-Zikr postnişinlik cihetine ta'âmiye-i mersûmesiyle bi'n-nefs bilâ kusûr edâ-yı hizmet etmek ve dergâh-ı şerîf-i mezkur derununda âyende ve revendeye it'âm-ı ta'âm ettirmek ve terk ve tekâsül eder ise ref'inden âhere verilmek şartıyla mutasarrıf ola. Tahrîren Fi'l-Yevmi's-Sâlis Min Şehri Cumâziyelûla Senetu Semân ve Selâsûn ve Selâse mietü ve elf (3 Cemâziyelevvel 1338)

Bi Makâmi Dâr'il-Hilâfeti'l-'Aliyye

Dört padişah zamanında bilfiil vazîfe yapmış olan ve bilhassa Cennet mekân Sultan Abdülhamîd Han'ın iltifatlarına mazhar olan Ahıskalı Ali Haydar Efendi, Cumhuriyet devri boyunca ilimle, dînî tedrisatla meşgul oldu.

Tabi bu arada çileli yıllar da başladı. Sorgular, mahkemeler, hapisler, beraatler birbirini izledi. Yirmi beş yıl boyunca göz hapsinde tutuldu.

ÇİLELİ YILLAR

Cübbe, takke, sarık bütün bunlar irticaya işareti ediyor, maziye dönmeye çağırıyordu. Sûrette değişim gerekliydi. Mahalle muhtarından, Cumhuriyet Halk Fırkası çaycısına, köydeki Ahmet Efendi'den, belediye meclisi azasına kadar herkes şapkalı olmalıydı.

Değişimi, damar damar bütün Anadolu'ya taşıyabilmek için kanun gerekliydi. 25 Kasım 1925'te kabul edilen yasaya göre Türk milletinin "Umumi serpuşu"nun şapka olduğu resmen ilan edildi. Kanuna muhalif kalan tek kişi Bursa'nın sakallı mebusu Nusreddin Paşa'ydı.

İhtiyacı karşılayabilmek için devletin son üç yılda yaptığı ihracatından daha yüksek bir meblağ ödenerek İtalya'dan şapka getirildi. Şapkalar ellışer lira bedelle (ortalama bir memur maaşının iki katı) ve bir yıla yayılan taksitlerle bütün memurlara satıldı.

Şapka giymek, yani değişmek bir talep değil emirdi. Giymemenin müeyyidesi vardı. Başbakan İsmet İnönü'nün imzasıyla bütün vilayetlere emirnameler gönderildi. Dünya tarihinde bir ilk gerçekleşiyordu. Kanunla bütün millet üniformaya icbar ediliyordu.

Şapkaya Anadolu'nun tepkisi sert oldu. Halk sokaklara indi. Meydanlar protestocularla doldu, şapkayı reddeden gayri memnunlar bir türlü yatıştırılmıyordu. Ankara'ya telgraflar yağmaktaydı. İşte tam bu noktada devreye Ankara İstiklâl Mahkemesi girdi. Siyasi manevralarıyla mahir Başbakan İsmet İnönü'nün bastırmasıyla, idam kararlarını infaz yetkisi şapka davalarına bakacak olan Ankara İstiklâl Mahkemesine verildi. Böylece maznunların üçer beşer darağacına gidiş yolları açılmış oldu.

Ankara İstiklâl Mahkemesinin "Şapka kanunu" ile ilgili ilk duruşması 25 Kasım 1925 tarihinde Kayseri'de yapıldı. Kayseri'yi Erzurum, Giresun ve Rize izledi. Bu vilayetlerdeki davalardan bol idamlı kararlar çıktı.

Rize duruşması yapılırken “Şapka kanunu-na” muhalefetle ilgili ilginç bir hükme varıldı: Fitnenin! merkezi İstanbul olarak tespit edildi. Başta “Frenk Mukallitliği ve Şapka” adlı kitabın sahibi İskilipli Atıf Hoca olmak üzere, bir kısım İstanbul ulemâsı ve muhafazakâr basın mensupları bu işi tahrik etmişlerdi.

Sokaklardaki gayri memnunlar onların eseri-ydi. İstiklal Mahkemesi elemanlarının diliyle “Heyet-i Fesâdiyye” olarak isimlendirilen zümre bir an önce tespit edilip, zapturapt altına alınmalıydı.

Rize davasında ne İskilipli Atıf Hoca’nın ne Ahıskalı Ali Haydar Efendi’nin ve ne de İstanbul ulemâsından birinin adı telaffuz edilmişti. Fakat önemli olan mahkeme heyetinin neyi-nasıl önemli görmesiydi.

Başbakanlık kanalıyla Rize’deki heyetin İstanbul valiliğine gönderdiği emirle “İrticadan maznun İskilipli Atıf Hoca ve rufekâsının tevkifi...” acilen talep ediliyordu.

Rüfekâ’dan ne kastediliyordu? Refik olmanın şartları neydi, nasıl bir çerçeve çizilmişti? Tevkif emrini verenlerden bir zât-ı şahane, gazetesinin birine verdiği demeçte şunları söylüyordu: “Cağaloğlu’ndan Beyazid’e, Hakkaklar’dan Fatih’e eskiden beri muhafazakâr tanınan hemen bütün zevat ile, hoca ile yayıncılık işi dahil her türlü münasebeti olanlarla, Atıf Efendi’yi eskiden beri tanıyanlar...”

KEL ALİ BÖYLE BUYURDU

Atıf Hocayla birlikte okuyandan, yolda tevafuken karşılaşıp ona selam verene, kitabını basandan, onunla sohbet edene kadar halktan, ulemadan birçok kişi tevkif edildi. Evler arandı, kütüphaneler teftiş edildi, kitap derkenarları kriminolojik (!) okumaya alındı.

Kel Ali namıyla mâruf olan İstiklâl Mahkemesi reisi Ali Çetinkaya İstanbul’da bir “Heyet-i Fesâdiyye!” icat edilmesini ve bu vesileyle bir çok alimin tevkif edilmesini arzu etmişti. Onun hatırına evler arandı ve Devlet-i Aliyye’nin kudretli alimlerinin ellerine kelepçeler takıldı.

HUSUSİ EVRAKLARA KADAR HER ŞEY ARANDI

Bir akşam üstüydü, sivil kıyafetli üç polis Ali Haydar Efendi’nin kapısını tıklattı. Ali Haydar Efendi niçin geldiklerini, ne istediklerini sordu. Polisler, kendilerine taharri (arama) emri verildiğini söylediler. İçeri girdiler, iğneden ipliğe her şeyi aradılar. Oturduğu, misafir kabul ettiği, yattığı bütün odalar gözden geçirildi. Fakat asıl arama faaliyeti kitapların olduğu odada yoğunlaştı. Hususi evraklarından, mütalaa kitaplarına kadar her şey tek tek incelendi.

Sivas, Erzurum, Rize ve Giresun’daki şapka karşıtı yürüyüşlerle alakalı, bir yazı ya da belge bulabilecekler miydi? Çok istiyorlardı fakat nafile... Konuyla alakalı tek sahife bile bulamadılar.

Evde İskilipli Atıf Hoca’nın “Frenk Mukallitliği ve Şapka” adlı eserinden başka, dava ile alakalı olacak hiç bir kanıt (!) yoktu. Memurlar giderken, Ali Haydar Efendi’ye kendileriyle birlikte merkeze kadar gelmesini rica ettiler.

Ev halkı polislerin gelişiyle tedirgin olmuştu, bu talep ise mevcut endişeyi büsbütün artırdı. Niçin merkeze gitmeliydi?

Polisler bu sorunun cevabını vermede pekala zorlandılar, fakat sonunda harcı âlem bir üslupla “Zabıtnameyi tasdik ettirmek için efendim” diye karşılık verdiler.

Ali Haydar Efendi:

- Merkezde ne kadar bulunmam gerekli? Şayet uzun bir süre tevkif edileceksem, havaici asliyeye dair bir şeyler alayım...

- İhtiyatlı olmanızda fayda var.

HAPİS HAYATI

Ali Haydar Efendi resmen tevkif edilmişti. Kel Ali’nin hakkında vereceği hükme kadar haftalarca nezarethanelerde, hapishanelerde beklemek zorundaydı. Bir devrin en şecaatli hocasına gözdağı veriliyordu. İttihat ve Terakki’nin illegalitesine kafa tutan adam sindirilmeye çalışılıyordu. Şapka vesaire işin bahanesiydi.

Ali Haydar Efendi polislerin arasında, merkeze doğru yürürken, sokakta tevafuken görenler, görmemek için yüzlerini farklı yöne çeviriyorlardı. Kimi, selam verirsem onunla alakam var zannedilir diye korkudan, kimi de büyük bir alime reva görülen muameleden duyduğu yürek acısından böyle yapıyordu. Merkeze vardılar, tahtadan bir sandalyenin üzerine oturdular, bekliyorlar, telefonlar gelip-gidiyor fakat Ali Haydar Efendi'nin ne olacağına dair söylenen somut hiç bir ifade yok.

- Niçin tevkif edildim?
- Bilmiyoruz, bize tevkif edilmeniz emredildi.
- Ne zamana kadar bekletileceğim?
- Her an serbest bırakılma emriniz gelebilir efendim!

Tevkifinin ertesi günüydü. Gazeteler, Ali Haydar Efendi'den ve şapka maznunlarından bahsediyordu. Ötede-beride köşe bulup gazeteci olanlar, dün tekkesinin, bugün de hürriyetinin elinden alınmasına seviniyorlardı. İttihat ve Terakki kalıntılarının yazılarında bir hesaplaşma havası vardı. Fikir öfkesinden yoksun zavallıların fıkraları, bugün gazeteciliğin utanç vesikaları olarak kütüphanelerin raflarından tarihe tanıklık yapmaktadır.

SONSUZ TEVEKKÜL

Zabıtnameyi tasdik etmek için merkeze götürülen Ali Haydar Efendi'nin tevkifi üzerinden haftalar geçmişti ki o hala nezarethanedeydi. Ne tevekkülünde, ne de dik duruşunda bir kırılma yaşamadan bekliyordu. Bir defa olsun zavallıların gözlerine merhamet dilencileri gibi bakmadı. Biliyordu ki kaderi, Kel Ali'lerin ağzından çıkacak söze göre değil, Allâh'ın takdirine göre tayin edilmişti. Ve o zavallılar Allâh'ın takdirini değiştiremeyeceklerdi.

Kel Ali adıyla mâruf Ali Çetinkaya'nın riyasetindeki İstiklâl Mahkemesi heyeti, 21 Aralık akşamı deniz yoluyla İstanbul'a ulaştı. Ali Çetinkaya ayağının tozuyla gazetecilere şöyle bir demeç verdi: "İnkılap düşmanlarına Cumhuriyet'in kahredici yumruğu ile ağır bir darbe indirildi." (Erzurum, Giresun, Rize davalarını kastediyor.)

İstanbul'da kaldığı müddet zarfında Dolmabahçe sarayında ikamet eden heyet, davalara Fındıklı'da bulunan Meclis-i Mebusan binasında bakacaktı. Bunun için çeşitli merkezlerde bulunan şapka maznunları Melis-i Mebusan'a yakın bir mevkide bulunan Galata Polis Merkezine toplandı.

GALATA KOĞUŞU

Mesnevi şârihlerinden Tahiru'l-Mevlevî, Ali Haydar Efendi'nin de içinde kaldığı Galata'daki koğuşlarını tasvir ederken şunları söyler: "Oda müteaddit pencere ve iki sıra 15-20 kadar karyolalı bir yerdi. Sobası yoktu. Karyolalardan bazılarının yalnız birer ot minderi vardı. Bizi koğuşa getiren memur, isim yoklaması yaptıktan sonra: "Bir sonraki emre kadar burada kalacaksınız. Evlerinizden bir şey getirmek isterseniz yazdırın, telefonla merkezlere söyleyelim" dedi.

Herkes yatak-yorgan gibi levazımın gönderilmesi temennisinde bulundu. Memur efendi isteklerimizi isimlerimizle yazdıktan ve bizi yanımızda kalacak bir taharri memuru ve bir de polise teslim ettikten sonra gitti.

Karyolaları şu şekilde benimsemiştik: Kapıdan girince sağdan birinci karyolada Dağistanlı Seyid Tahir Efendi, ikinci karyolada Katip Aziz Mahmud Efendi, üçüncü karyolada Kitapçı Aziz Efendi, dördüncü karyolada Ömer Rıza Bey, beşinci karyolada abd-i aciz (Tâhir Mevlevî), altıncı karyolada Suûd Bey, yedinci karyolada her akşam orada yatan bir memur. Soldan birinci ve ikinci minderde Yağlıkçı Hasan ve Mustafa Efendiler, soldan birinci karyolada Dersiâm ve Çarşambadaki İsmet Efendi Tekkesi Şeyhi Ahıskalı Ali Haydar Efendi bir de onlara mücâvir Seydişehirli Hasan Efendi, ikinci karyolada Vaiz Sofî Süleyman Efendi. Kitapçı Mihran Efendi de tam orta yerdeki karyolayı seçmişti.

Ali Haydar Efendi ve Süleyman Efedinin galiba bir zenbili, bir de postekisi vardı. Postekileri ot minderin üstüne serdiler. Koğuşa geldiğimiz gece hemen pek az uyuduk. Çünkü herkes derdini söylemek ve başkasınınkini anlamak istiyordu.

Muayyen saatlerde değişen ve bizi çiftlik hayvanı gibi sayılı olarak teslim eden çift nöbetçi memurların müsahasına, daha doğrusu bir oda içindeki 12 adamın konuşmasının imkansız oluşuna binaen serbestçe görüşebiliyor, hatta aldığımız yiyintileri sardırarak suretiyle gazete bile getirtiyorduk. Zaten ve pek tabi olarak orada bulunanların hiçbiri, kendisini bir fiil ile mücrim addetmiyordu.

Tabi şu anlaşma ve dertleşmeler yüksek sesle oluyor. Bazen de biri diğerinin lakırdısını kesiyor, yahut beraber söylüyordu. Sigaralar, enfiyeler, çaylar, kahveler de musahabeye sıcaklık veriyordu.

Şeyh Ali Haydar Efendi, kulakları işitmediği için mütalâayı ve tilâveti musahabeye tercih ediyor, kendisine tane tane ve yavaş söylenilmek şartıyla bir şey sorulacak olursa müfid ve mukni cevaplar veriyor, mangalda kendi eliyle kaynatmış çayı sessizce içip hususi aleminde bulunuyordu.

Bilmünasebet şunu da arz edeyim ki derme çatma biliş ve kendi kendine gidişle başkalarını değil, insanın kendisini bile kurtarması mümkün olmaz. İman etmiş olduğum şu kanaat bu koşu da bir iki gece birlikte kaldığım iki zat karşısında apaçık ortaya çıktı.

Bunlardan biri Sufî Süleyman Efendi, diğeri Şeyh Ali Haydar Efendi idi. Vakıya ikisi de okumaktan ve namaz kılmaktan hemen hali kalmıyordu. Biri çalıp alma suretiyle kavrayabildiğini birtakım indiyât ilavesi ile tatbîk etmeye ve ettirmeye uğraşiyor, diğeri ehlinden okuyup okuttuğunu ve öğrenip zevkine vardığını tahkik mertebesine çıkarmaya çalışıyordu.

Hülâsa şeyh ve müderris Ali Haydar Efendi sabahlara kadar uyumuş olsaydı yine uykusu, Süleyman Efendi gibilerin uyanıklığından -meşhûr hadîsin delalet ettiği mana üzere- efdal bulunacaktı.

Çünkü yersiz birtakım huşûnetle dertli yürekleri incitmemiş, bize karşı söylemediklerini de kalbinde geçirmemiş olacaktı. Hülâsatü'l-hülâsa; bir adamın hem kör olması, hem değneksiz bulunması, sonra kendi gibilerine değnekçiliğe kalkışması çok fena bir şey!..”

Biz Kel Ali bahsine dönelim. Bütün bunlar olurken O gazetelere verdiği demeçte, İstanbul halkına teşekkür ediyor, maznun-mazlumların yakında serbest kalacaklarını söylüyordu. Diyordu ki: “Yapılan muhakemeler ve tahkikat sonrasında, İskipli Atıf Hoca da dahil bütün İstanbullu sanıkların masumiyeti ortaya çıktı.”

Ne ki şapka maznunları salınmadı. Gazeteleri okuyan herkes mazlumların hürriyete kavuşacağını beklerken, onlar üçüncü mevki bir trenle Ankara'ya gidiyorlardı.

SORULAR HEP SORULAR

Bütün maznunların olduğu gibi Ali Haydar Efendi'nin evinde de yürek acısı vardı. Fakat Ankara'ya gönderilecekleri gazetelerde çıkınca, bu haber her şeye tuz-biber oldu. Büyük mazlumun ailesi ve bağluları tevkifhaneye koştu. Ne ki o ve diğer mazlumlar yoldaydı, gidiyorlardı. Suçsuz oldukları bizzat mahkeme reisi tarafından ilan edilen İstanbul sanıklarına, tekrardan kim ve neye dayanarak suç isnat etmişti? Zamanın ulu hocası haftalar geçmesine rağmen niçin hala mevküftü? Suçu dik duruşu muydu? Dünyanın neresinde içinde suç unsuru olmayan bir kitabın satışına vesile olmanın idamla yargılanmaya sebep teşkil ettiği görülmüştü?!

Vicdanların sukutla yanıtladığı soruların cevabı mahşerde muhakkak ki verilecektir. Arşive kaldırılan fakat ihkakı hak için aciliyet kesbeden bu soruların cevabı bugün olmazsa yarın mahşerde muhakkak ki verilecektir.

ANKARA HAPİSHÂNESİ

Ali Haydar Efendi, Atıf Hoca ve diğer mazlumlar, istasyonda vagonlardan indirilip, üçer-dörderli gruplar halinde -ücretleri kendilerinden mahsuben- taksilerle İstiklâl Mahkemesi'ne sevk edildiler. İsim yoklamasının ardından jandarma nezaretinde, tekrar vasıtalara bindirilip Ankara Hapishanesi'ne götürüldüler.

Hapishane, yığınla maznun doluydu. Şapka giymede isteksiz davranandan, şapka giymesem hükmü ne olur diye sorana kadar onlarca insan, farklı illerden maharetli valiler vasıtasıyla tutuklanıp Ankara'ya gönderilmişti.

Ankara Hapishanesi'nde, Çarşambalı Ahmet Hamdi Efendi'nin ders halkasında yıllar önce tanışan iki kadim dost; Ali Haydar Efendi ve Atıf Hoca aynı koğuştaki kalıyordu.

Hale dair konuşuyorlardı fakat uyanık oldukları zamanın neredeyse bütünü mütalaya, tefekküre, tezekküre hasretmişlerdi.

Bütün olumsuz şartlara metanetle direnen büyük veli, hususi aleminde murakabede bulunuyor, herkes gibi mahkemeye çıkacağı günü bekliyordu.

14 Ocak 1926 Perşembe günü hapishanede olağanüstü bir temizlik hareketi başlatıldı. Maznunların aldığı duyumlara göre mahkeme üyelerinden Kılıç Ali, müdde-i umumî Necip Ali ve bir de siyasetçilerden meşhur bir şahıs hapishaneyi ziyarete gelecekti.

Kapılar açıldı ve beklenen zevat hapishane müdürü refakatinde görüldü. Dolaşırken Ali Haydar Efendi'nin mevkuf olduğu koğuşa da girildi.

Siyasi hayatta derin nüfuza sahip o meşhur siyasi Ali Haydar Efendi'ye yaklaştı ve aralarında şu minval üzere bir konuşma cereyan etti:

- Muctebâ (seçilmiş) ne demektir?

- Neden sordunuz?

- Dediler ki, Ali Haydar Efendi müctebâdır, duasını al.

- Allâh'a secde etmeyene ben dua etmem!

Siyasetçi namaz kılacağına dair söz verince, büyük velinin duasına nail olabildi.

O muhteşem mazinin vakarlı duruşunu çağrıştıran cevap sarsmıştı meşhur siyasiyi. Sanki mahkum Ali Haydar Efendi değil de kendisiydi. Hapishanedeydi, koğuş arkadaşları birer ikişer idam ediliyordu.

Kuvvet ayağına kadar gelmişti. Kendisinden dua isteyen siyasiden merhamet dilenebilirdi, ama yapmadı. İlmin izzetini, İslam'ın azametini çiğnetmedi.

DURUŞMA SONRASI MANZARA

Tutuklulardan biri mahkemeden koğuşa döndüğünde her taraftan kendisine "Geçmiş olsun, ne sordular, nasıl cevap verdin?" türünden sorular yöneltilirdi. Bulunduğu yer miting alanı gibi olurdu. Etrafta bütün bunlar olurken Ali Haydar Efendi de mahkemenin gidişatına dair ne bir merak, ne de meraka delalet edecek bir çift söz vardı.

Davası neticelenenler farklı mevkilere gönderiliyordu. İstanbul tevkifhanesinde olduğu gibi Ankara'da da Tâhiru'l-Mevlevî bir ara Ali Haydar Efendi'yle aynı koğuştaki bulundu. Tâhiru'l-Mevlevî'nin naklettiğine göre Ankara'da Ali Haydar Efendi'nin koğuş arkadaşları şunlardı: "Saatçi Hafız Nafiz Efendi, Hoca Abdulfettah Efendi, Konyalı Tâhir Efendi, Sofi Süleyman Efendi, Hasan Efendi, İstanbul İmam-Hatip mektebi eski katibi Aziz Mahmud Efendi, Halid Efendi, Dağistanlı Seyyid Tahir Efendi, Emekli bir zabıt ve oğlu, Seydişehirli Hasan Efendi ve Mehmed Âkif'in damadı Ömer Rıza Doğrul."

Tâhiru'l-Mevlevî, Ali Haydar Efendi'nin de kaldığı koğuşu tasvir ederken diyor ki: "Biz önceki koğuşumuza 'Şahin Paşa Otel'i' adını takmakla ne kadar isabetdar olduğumuzu, Ankara'daki koğuşu görünce anladık."

İşte buyurun! Tâhiru'l-Mevlevî'nin kaleminde, ömrünü milletinin akli ve ruhi kalkınmasına adayan büyük bir alimin koğuşunun manzarası:

"Ortada bir demir soba, önünde saç bir mangal ile teneke bir leğen, leğenin etrafında yine teneke ibrikler. Hemen kapının arkasında bir parça maden kömürü, bir iki avuç mangal kömürü. Birkaç tane gaz tenekesi, bir iki tane de açılmış konserve kutusu duruyordu.

Lakırdı ederken kulağıma bir şarıltı geldi. O tarafa doğru döndüm. Arkadaşlardan biri duvara doğru çömelmiş, konserve kutularının birinde def-i hacet ediyordu. Sonra onu yarı açılmış gaz tenekelerinden birine boşalttı. Kutuyu da baş aşağı olmak üzere tenekenin üzerine bıraktı.

Ben şu hale hayretle bakarken arkadaşlardan bazıları işi anlattılar. Bu koğuşun kapısı nedense gece gündüz kapalı dururmuş.

Gündüzleri dışarıya çıkmak için kapı vurulur, jandarmaya açtırılmış. Fakat geceleri ona da müsaade edilmediği için böyle teneke içine def-i hacet edilirmiş.

Bu elîm tafsilat üzerine:

- Ya ihtiyacın büyüğü olursa? diye sordum

- Lamba kısılır o da tenekeye def edilir cevabı verildi.

Hakikaten bir gece gözleri bürüyen karanlık, burunları kaplayan koku arasında böyle bir halin vukuunu hissetmişim.

Sabah oldu. Erken uyananlar-henüz nöbetçi jandarmanın gönlü olup da kapıyı açmaması üzerine tabîî olarak tenekeye koşuştular. Koğuşun içi bir ‘Şarşarabâd’ halini aldı.

Yüzünü yıkayıp abdest alacak olanlar da birer ibrik yakalayıp teneke leğenin etrafına dizildi. Dökülen sular leğende yükseliyor, boğaz ve burun ifrazatı onun sathında yüzüyordu.

Nihayet içerden yumruklamak ve epeyce müddet:

- Hemşerim! Sabah oldu. Şu kapıyı aç, temenisinde bulunmakla murad kapısı açıldı. Lakin iki kişi dışarıya fırlayınca jandarma üçüncüsünün göğsüne dayandı:

- Onlar gelsin de öyle çıkarsınız, dedi. Çünkü müdüriyet dairesinin üst katında beş altı koğuş olduğu, içersinde epeyce mevkuf bulunduğu halde topu topu iki tane abdesthane vardı ki onların da henüz iç kapıları takılmamıştı.

Eski koğuşta gazete vasıtasıyla biraz haber alabiliyorduk. Burada ise pencereler ekser evkat açık tutulmayacak olursa hava bile alınamayacak, içindikiler mütenevvi kokulardan boğulacaktı.”

MEDYADAKİ YANKILAR

Gazetelerde, her gün aynı nakarat vardı. Muharrirler ve muhabirler yedikleri sofranın sahibine göre yazıyorlardı. Haberlerin başlıkları genelde şöyle diziliyordu: “İstanbul’da yakalanan irtica maznunlarının şayan-ı dikkat muhakemeleri İstiklâl Mahkemesinde dün de devam etti.”

MUHAKEME

Hapishaneyle, mahkeme arasında müteaddit kereler kat edilen yollar, günler, haftalar derken tarih 31 Ocak 1926’yı gösteriyordu. Afyon Mebusu Ali Çetinkaya, Gaziantep Mebusu Kılıç Ali ve Aydın Mebusu Reşit Galip’ten oluşan mahkeme heyetinin karşısında Fatih dersiâmî Ali Haydar Efendi vardı. Başındaki sarığı ve sırtındaki cübbesiyle heyete ulemanın “Has duruşunu” gösteriyordu. (imamlar, hatipler, vaizler, Diyanet İşleri Reisi ve onun Müşavere heyeti şapka giymekten, o tarih itibarıyla muaftı.)

Sorgulamayı Ankara İstiklâl Mahkemesi zabıtlarından (Defter no: 6, Sahife 178 vd.) naklediyoruz:

Reis:

- Adın?

Maznun:

- Ali Haydar.

S: Babanın adı?

C: Mehmet Şerif.

S: Kaç yaşındasın?

C: 60 (1926)

S: Evli misin, çocukların var mı?

C: Evet evliyim. Çocuklarım var.

S: İstanbul’da nerde oturuyorsun?

C: Çarşamba’da.

S: Esasen Kafkasyalıydın değil mi?

C: Ahıskalıyım.

S: Nereye ve ne zaman hicret ettin?

C: 309 (m. 1894) tarihinde Erzurum'a hicret ettim.

S: Mesleğiniz?

C: Fatih'de dersiâm idim.

S: Anadolu'da hemşerilerin filan nerede var?

C: İnegöl'de Hafız Ahmet Efendi isminde bir kayın biraderim var.

S: Nerelidir?

C: Kendi memleketimden.

S: Bu Hoca Atf Efendi'yi nereden tanıyor-sun?

C: Meşhur Çarşambalı Hocadan beraber ders okuduk.

S: Bandırma'ya seninle kaç kitap gönderdi?

C: Arz edeyim:

Hâkkalar'da (Kapalı çarşısı civarında bir sokak) dükkân açmıştı. Ben terziye giderken dükkânın önünden geçmek lâzım geliyordu. Bir iki defa dedi ki: "Fevkalade ihtiyacım var. Matbaacı da masraflarını sonradan alacak. İnsanlığını esirgeme de şu kitapları satıver. Tâhirü'l-Mevlevî, yağlıkçılar vasıta oldular sattırdılar. Sen de sattır" demişti.

Damadım, Bandırma Asliye Mahkemesi üyeliğine tâyin olup gitmişti. Sonra Manyas'a Sulh Hâkimi yaptılar. Çocuklar hâlâ benim yanımda idi. Onlar da yakında gideceklerdi. Onların eşyasını vapura bindirirken Atf Efendi elime bir paket verdi. "İşte bu yüz kitaptır satıver" dedi. Beni utandırdı. Ben de çocuklara verdim, tembih ettim: "Satılırsa parasını gönderirsiniz, satılmazsa geri gelecek" dedim.

Paketi de eşyanın içerisine bırakmışlar, unutmuşlar. Damadım eşyaları açınca bu kitapları görür. O sırada elden 5-10 tanesini almışlar. Sonra bana yazıyor ki: "Eşyanın içinden bir paket çıktı. Çocuklar ne olduğunu unutmuşlar anlatamıyorlar.

Kapağın üzerindeki fiyattan mıdır, birkaç tane de telef oldu. Benim meşgul olmaya vaktim yoktur. Bunlar ne olacak?" diyor.

Bende: "Onları olduğu gibi geri gönder" dedim. Bandırma emanetçisi Hacı Mustafa ile geri yollamış, ben de Atf Efendi'ye götürüp, teslim ettim. Bu defa evimde bir kitap çıktı, onu da Bandırma'ya gönderirken bana hediye vermişti. Bandırma'da 25 tane satılmış, karşılığı olan iki lirayı verdim ve kalan 75 nüshayı da iade ettim.

Muhakemenin buradan sonrası bilmiyoruz. Çünkü zabıt sahifeleri 18'den 190'a kadar yırtılmış. Bu sahifelere neler kaydedilmişti. O heyeti şahane! Ali Haydar Efendi'ye neler sormuştu, o zât-ı mübarek nasıl cevaplamıştı ve bu cevaplar kimleri rahatsız etmişti bu bugün için meçhul...

Davanın karara bağlandığı 3 Şubat 1926 Çarşamba gününe kadar hapisaneyle muhakeme arasında kelepçeli ellerle Ali Haydar Efendi'nin icbârı git-gelleri devam etti. Akşamları hapisaneyeye döndüklerinde birtakım farklılıklarla karşılaşarlardı. Bunların en önemlisi maznunların odalarının değiştirilmesi idi. Fakat onun muzdarip koğuşunu hiç değiştirmediler. Karara kadarki gecelerde en fazla Tâhirü'l-Mevlevî ile kalmıştı. Son gece de yeryüzünde son gecesini geçiren İskipli Atf Hoca ile birlikte olmuştu.

TÂHİRÜ'L-MEVLEVÎ'NİN RÜYASI VE ALİ HAYDAR EFENDİ'NİN TEVLİ

İşte buyrun kararın arefesindeki zindan geceleri manzaraları:

Mahkumların gözlerinde uykudan eser yok. Herkes sabahlara kadar hürriyetin hayalini kurmakla meşgul. Göz yaşları eşliğinde semaya doğru kalkan eller, kısılan sesler, metanetli yüreklerle irade-i ilahiye iltica eden mâsum müminler top yekün hepsi aynı şeyi intizar ediyor: Hürriyet.

Tâhirü'l-Mevlevî anlatıyor: "Yine bir uykusuz gece idi. Nasıl olduysa bir ara daldım ve şöyle bir rüya gördüm: Şeyh Ali Haydar Efendi ile ikimizin müşterek bir maaş cüzdanı varmış. Bu cüzdanla vezneyle müracaat etmiştim.

Maaş alacakmışım. Veznedar, bir iki kâğıt para verdikten sonra:

- 'İstersen bir de altın vereyim' teklifinde bulundu.

- 'Aman lütfetmiş olursunuz, çoktandır rüyetinden mahrumum. Gurbette hemşehri görmüş gibi olurum' dedim. Veznedar, kenarı kırık bir altın verdi. Bunu görünce:

- 'Aman bir lütuftur ettiniz bari tam olsun. Şunu değiştiriverin' ricasını ettim. Onu aldı, Mevlevî Külâhı şeklinde altundan mâmul tam bir sikke verdi. Aldım ve uyandım.

Namazdan sonra bu rüyayı Ali Haydar Efendi'ye anlattım. İyiye yordu:

- 'Altının değişmesi, hakkındaki hükmün değişeceğine, maaş cüzdânının müşterek olması ikimizin beraatına işarettir' dedi. Fil-vâki birkaç saat sonra da tabiri gibi oldu."

Tâhiru'l-Mevlevî hakkında, mudde-i umumî 3 yıl hapis talep etmişti. O da üç yılın hesaplarını yapıyordu fakat karar açıklandığında hayretle gördü ki beraat etmişti.

KARAR GECESİ MAZNUNLAR KOĞUŞU

Salıyı Çarşamba'ya bağlayan gece, yani sabahında mazlumlara hakkındaki kararın açıklanacağı gece...

Yer: Ankara Hapishanesi'nin o muzdarip koğuşu... Müdafaaameleri hazırlamaları için mazlumlara tanınan bir günlük sürenin sonuna yaklaşıyor. Herkes bir şeyler karamakla meşgul. Bütün bunlar olurken iki kadim dost var ki onlar farklı âlemlerde. Ali Haydar Efendi Fetih Sûresi'ni okuyor ve mûtad sayıya delalet etsin diye her okuyuşunda karyolaya bir çizik atıyor. Atıf Hoca ise sekiz sahife olarak yazdığı müdafaaamesini elinde büzmüş bekliyor.

Ali Haydar Efendi:

- Atıf Efendi! Rüyada şeyhimi gördüm, bana 33 defa Fetih Sûresi'ni okumamı işaret buyurdular, bu vesileyle inşaAllâh halas kalacağımı telkin ettiler.

Siz de okuyun. Hakkınızda talep edilen mahkumiyet Allâh'ın izniyle kalkar.

Atıf Efendi:

- Ben de Kainatın Efendisi (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'i gördüm. Bana "Yanıma gelmek dururken ne diye müdafaa karalamakla uğraşıyorsun?!" dedi.

Etraf sukuta büründü. Nasıl olurdu da mudde-i umumînin 3 yıl hapis istediği bir davada idam kararı çıkardı. Akıl, mantık böyle bir hükmü kabullenemiyordu. Fakat rüyada görülen Allâh Rasülü'ydü, o davet etmişti. Şeytanın onun sûretine giremeyeceği hadisi sahih bir rivayetti.

Atıf Hoca:

- Göreceksin Ali Haydar Efendi beni yarın asacaklar, çünkü haberi Allâh Resülü (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) verdi.

SABAH

Sabahın ilk ışıklarıyla mazlumlara topluca İstiklâl Mahkemesi'ne götürüldüler. Jandarma topluluktan öncelikle Babaeski Müftüsü Ali Rıza ve Atıf Efendileri mahkemeye aldı. Jandarma ikinci defa kapıyı açtığında "Sarıklılar gelsin" dedi. Ali Haydar Efendi başta olmak üzere eski tabirle ilmiyeden ne kadar zevat varsa içeriye girdiler. Kapı tekrar kapandı. 5-10 dakika sonra Ali Haydar Efendi ve diğer sarıklılar geri döndü fakat dönemeyen iki kişi vardı: Atıf Hoca ve Ali Rıza Efendi.

3 Şubat Çarşamba sabahı, mahkeme heyeti kendileri için ne ifade edecek ve neyi değiştirecekse önce maznunların müdafaaalarını dinledi. Ardından "Bekleyin tekrar çağırılacaksınız ve her biriniz hakkında İstiklâl Mahkemesi'nin kararı açıklanacak." denildi.

Ve KARAR

Söylenen saatte mahkeme heyeti aylarca süren davanın kararını açıklamak üzere mazlumlara tekrar içeri aldı. Salona muazzam bir sessizlik hakim oldu. Herkes insanlık tarihinin o en muzdarip kararını bekliyordu.

Ali Haydar Efendi ve İskipli Atif Hoca'da ise muazzam bir tevekkül hakimdi.

“Erzurum, Rize, Giresun isyan hadisleriyle alakadar ve iş bu hadiselerin tertip edilmesi ve yayılmasından sorumlu ve öteden beri hükümet tarafından yapılan yenilik ve inkılap hareketlerine karşı bir muhalefet hareketi oluşturmak ve şuan ki hükümet aleyhine propagandada bulunmak suçuyla 3/12/1340 (m.1925) tarihinde taht-ı tevkife alınan”... diye başlayan kararda idama, mahkumiyete ve beraata dair şu ifadeler vardı:

“55. maddeden İskipli Hoca Atif ve Baeski eski müftüsü Ali Rıza Efendilerin salben idamlarına... Erzurumlu Şeyh Süleyman'ın on... Fatih türbedarı Hasan Tahsin'in beş sene küreğe konulmalarına... Çeşitli bölgelerde meydana gelen isyan hâdiseleriyle ilgili oldukları, iddiasıyla... Şeyh Ali Haydar, Berber Mustafa... Tâhiru'l-Mevlevî beylerin haklarında iddia olunan fiillere karıştıklarına dair vicdani kanaat temin edecek kanuni deliller bulunmadığından beraatlarına ve başka bir sebeple tutuklu değillerse salı verilmelerine oy birliği ile karar verildi.”

Atif Hoca gidiyordu. Hazreti Rasûlüllâh (*Salâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in davetine icabet edecekti. Kararın açıklandığı an, hocanın ağzından çıkanları, o günün tanıklarından Tâhiru'l-Mevlevî aktarıyor: “Zalim ve katillerle elbette mahşer gününde hesaplaşacağız.”

HÜRRİYET Ve ESARET

Beraat edenler Ankara postahanesine gidip mahkeme kararını telgrafla evlerine bildiriyorlardı. Tâhiru'l-Mevlevî o an anlatırken şunları söylüyor: “Telgrafhanede Şeyh Ali Haydar Efendi'yi gördüm.

- ‘Efendi! Rüya, tabiriniz gibi çıktı’ dedim ve elini öptüm. Hatta telgraf kağıdını ben yazdım.”

Ali Haydar Efendi'nin çocukları babalarının beraat telgrafını aldığı gün posta müvezzii İskipli Atif Hoca'nın evine hapishane müdürünün ağzıyla yazılan bir telgraf teslim ediyordu: “Hoca Atif vefat etmiştir. Cevaben bildirilir.”

Üstadın yakınları anlatıyor: “Ali Haydar Efendi'nin beraatına sevinemedik, İskipli Atif Hoca'nın hanımı Zâhîde Hanım, kızı Melahat ağlarken biz nasıl sevinebilirdik?!”

İdam Atif Hoca'ya ebedi hürriyeti armağan etti. Fakat Ali Haydar Efendi için asıl mahpusluk hürriyetten (!) sonra başladı. Peşine takılan hafiyeler tarafından sürekli izlendi, her hareketi gerekli yerlere rapor edildi. Öyle ki, hacca giderken bile ardına takıldılar. Herkes farklı bir şey söylüyordu. “Suriye'den toplayacağı kişilerle merkeze yürüyecek” diyorlardı. Hakkında bütün bunlar söylenirken o 80 yaşına girmiş aksakallı bir ihtiyardı. Ne yapabiliirdi ki?! Ama korkuyorlardı. Çünkü Allâh-u Te'âlâ göklerden yüreklerine korku yağıdırıyordu.

BURSA'DA TUTUKLANMASI ve MAHKEMEDEKİ MÜDAFAASI

Bir başka ibretli hadise de yetmiş yaşlarında (1939) kaplıca tedavisi için gittiği Bursa'da vuku bulur. Ulu Cami'de bir ikinci namazını müteakip müridan ve sevenleri ile tesbihatı bitirmiş, sohbet etmektedir. O sırada cemaate doğru bir adam söylene söylene yaklaşır. Merhumun kulakları pek işitmediğinden o adamın ne söylediğini anlamaz ama yine hal hatır sorduğunu düşünerek hoşça mukabele eder. Adam son derece kızgın bir ifade ile yine söylenerek yanlarından uzaklaşır.

Müritler kendisine durumu izah ederler. “Bu zat Bursa müftüsüdür. Senelerdir burada ihlâs ile dinini yaşamaya gayret eden Müslümanları rahatsız etmekte, sürekli bir baskı uygulamaktadır. Şimdi de gelip ‘Burası camidir, dünya kelamı olmaz, dînî kelim ve nasihat de memnûdur. Ne oturup konuşuyorsun?’ diye söylendi” diye hâdiseyi aktarırlar.

Birkaç gün sonra Ali Haydar Efendi'nin kaldığı eve polis tarafından baskın düzenlenir ve yasak faaliyet bahanesi ile son derece hoyrat davranışlarla ev alt üst edilir.

Ali Haydar Efendi de nezarethaneye götürülür. O hasta ve yaşlı hali ile günlerce hapishanede alıkonulur. Gerekçe, güya tarikat faaliyetleri yürütmektir.

Gerçekten söylediklerini değil, bu operasyonu düzenleyenlerce hazırlanmış ifadeleri kendisine zorla imzalatırlar. Yeni yazıyı bilmediğinden bunu daha sonra öğrenir. “Gizli zikir” suçlamasını da bu uydurma ifade belgesine dayanarak hazırlarlar.

Hâdisenin mahkemeye intikali üzerine Ali Haydar Efendi de oldukça kapsamlı ve ayrıntılı bir savunma hazırlar ve hem bir hukuk derisi, hem de dinin doğru anlaşılması konusunda bir manifesto niteliğindeki müdafaanname ile kendisini savunur. Nihayet beraat eder. Ancak bütün bu sıkıntıları başına açan hain ve müfsit Bursa müftüsünü de zamanın Diyanet Reisi’ne şikayet eden bir mektup yazar.

Mektubun özü, hâdisenin hakiki veçhesi ile nakledilmesi yanında esasen, İslam’a ve Müslümanlara zarar veren bu şahsın görevden uzaklaştırılmasını talep eder mâhiyettedir. Gelen cevâbî yazı ile söz konusu şahıs hakkında gereken cezâî işlemin yapıldığı ve bütün bu yaşananların Ali Haydar Efendi (*Kuddise Sirruhû*)nin manevi makamının yükselmesine vesile olacağı bildirilmiştir.

Ali Haydar Efendi gayet heybetli ve celâdetli, iri yapılı kartal bakışlı bir zat idi. Kendisinde adeta Mevlâ’nın celal sıfatı tecelli etmişti. Hitabetiyle, ilmiyle, takvasıyla, günde 50 bin kelime-i tevhid çekecek kadar ibâdet ve zikre rağbeti ile, her yönden insanlara numûne-i imtisal olan kâmil bir veli idi.

Ömr-ü hayatını İslâm dînini öğrenmeye ve öğretmeye adanmıştı. Talebeleri ona öz evladından daha kıymetli idi. Hatta şu veciz sözü bunu çok iyi açıklamaktadır: “Benim evladım, sulbümünden değil yolumdan gelendir.”

İlmî kudretini anlamak için ise onun şu sözü kâfidir: “Siz ne zannediyorsunuz? Bu dinden bir nokta bile sökemeceklerdir. Dört mezhebin bütün kitaplarını ortadan kaldırsalar, onları en ince noktasına kadar aynen yazmaya mâlikim.”

İslam Dergisi’ne 1983’de verdiği bir mülakatla Emin Saraç Hocamız şu ibretli hatırayı naklediyor:

“Ben Ali Haydar Efendi’den 1943-50 arası yılları arası okudum. 90 yaşlarında idi. Ondan ilim ve öğretim aşkı bizi o kadar etkiliyordu ki; bakın, başımızdan geçen şu hadisede ömrüm boyunca hiç unutmadığım bir hadise oldu.

Memleketten dönmüştüm, hocam Ali Haydar Efendinin yanına gelerek: ‘Hocam ne zaman derse başlayacağız’ diye sormuştum. ‘Evladım, görüyorsun artık takatim kesildi, ders okutmaya mecalim kalmadı’ cevabını verince boynumu bükerek Fatih Zincirlikuyu Üçbaş Medresesi’ndeki odama gittim. Ertesi sabah kapım vuruldu, baktım muhterem zevceleri, annemiz karşımda. ‘Emrediniz efendim’ dedim. ‘Efendi, seni derse istiyor’ deyince hemen alel acele üstadımın yanına gittim.

Beni görünce sevinçle ‘Gelmekle ne iyi ettin. Ben akşamdan beri seni red ettiğimden dolayı üzüldüm ve uyku uyuyamadım. Aklıma Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in şu hadisi gelmişti: ‘Bir kimse öğrendiği ilmi öğretmediği müddetçe ağzı cehennem ateşiyle gemlenecektir.’

İşte bu yüzden çok korktum. Evlat madem ki bu nefes bu canda mevcuttur, nefesimiz bitinceye bildiklerimizi öğretmek vazifemizdir. (Elini dizine vurarak): ‘Ben nasıl oldu da seni red ettim. Hadi hemen derse başlayalım’ dedi ve Mısır’a gidinceye kadar ders okuduk.”

İsmet Efendi Tekkesi’nin o büyük şeyhi, gönül iklimlerini coşturan mana eri Ali Haydar Efendi, ömrünün son on yılında en fazla İsmet Efendi Tekkesi’nin geleceğini düşünüyordu. Yine bu düşünce ve endişeler içindeyken bir gece rüyasında şeyhi Ali Rıza el-Bezzaz Hazretleri’ni gördü ve hiç tanımadığı bir genci kendisine takdim ederek: “Bu bizimdir. Bandırma’ya hemen gel ve bu emaneti teslim al” diyordu.

İşte mânevî sancağın kendisine teslim edileceği geleceğin kutbu, gözlerin nuru, kalblerin sürürü, mârifet deryası ve sırlar hazinesi olacak o genç, Mahmud Ustaosmanoğlu Hoca Efendi’den başkası değildi. Altın silsilenin kendisinden sonraki halkası böylece belirlenmişti ve bundan böyle, bu yol aynı himmet ve gayretle Mahmud Efendi Hazretleri’yle büyüyerek devam edecekti.

Tabi Ali Haydar Efendi şeyhinin bu emrini alır almaz o hasta ve yaşlı haliyle, etrafındaki-lerin: “Bu hasta halinizle nasıl yola çıkacaksınız?!” demelerine aldırmadan Bandırma’ya gitmek üzere yola çıktı.

Ali Haydar Efendi’nin, Efendi Hazretleri’yle karşılaşması Ali Haydar Ahiskavî Hazretleri’nin önde gelen müridlerinden olan, Bandırma eşrafından Hacı Emrullah Efendi şöyle anlatıyor: “Ramazan ayı yaklaşıyordu. Mahallede mukabele okuyacak bir kimse bulmamız mümkün değildi. ‘Mukabele için kimi buluruz, kime okuturuz?’ diye düşünüyordum.

Bir gün camiye girdiğimde baktım ki, genç bir delikanlı tatlı tatlı Kur’ân okuyor. Bütün cemaat mest olmuş vaziyette onu dinliyordu. Çok sevindim. İçimden ‘Ramazan’da mukabeleyi bu gençten dinleriz’ diye geçirdim.

Namazı kıldıktan sonra Kendisiyle tanıştım ve Ramazan ayında bize mukabele okuması için teklifte bulundum. Fakat O: ‘Bandırma’ya askerlik vazifemi yerine getirmek için geldim’ dedi. Buna çok üzülmüştüm. Onu evimde misafir edip ağırlamak istedim, davetimi nezaketle geri çevirip, otelde yer ayırttığını söyleyerek özür beyan etti. Asker olduğu için kendisine para yardımında bulunmayı teklif ettim, fakat kabul etmedi.

Bunun üzerine ona dükkânımı tarif ettim ve müsait olduğunda veya herhangi bir sıkıntısı olduğunda mutlaka gelmesini istirham ettim. Daha sonra ayrıldık.

Aradan uzun zaman geçtiği halde maalesef kendisinden hiçbir haber alamadım. Bir cuma günü erkenden hazırlığımı yaptım ve camiye gittim. Bir de baktım ki, ne göreyim! Ne zamandır yana yana aradığım o asker, caminin kürsüsünde bangır bangır vaaz ediyor ve cemaat pür dikkat onu dinliyordu. Öylesine sevindim ve mutlu oldum ki anlatamam.

Fakat birden aklıma ilçemizin müftüsü geldi ve canım biraz sıkıldı. Çünkü bizim müftü öyle tanımadığı, bilmediği, her önüne gelen kimseye vaaz ettirmezdi. Bu askerinin de vaaz etmesine kızabilir diye endişelendim.

Ben bu sıkıntı ve telaş içindeyken baktım ki, müftü kürsünün hemen dibine oturmuş, dikkatle vaazı dinliyordu. Nasıl sevindim, nasıl rahatladım anlatamam.

Hatta namazdan sonra Müftü Efendi: ‘Aferin evladım! İşte vaaz böyle olmalı’ diyerek onu takdir etti. Ben hemen yanına gidip: ‘Şimdiye kadar niçin gelmediğini, kendisini çok merak ettiğimi’ söyledim. O da: ‘Birliğinden izin almadığı için gelemediğini’ ifade etti.

Bu arada Allâh-u Te‘âlâ nasib etti ve hac için o mübarek beldelere gittim. Ben hacdayken şöyle bir hadise cereyan etmiş; Ali Haydar Efendi’nin Bandırma’da medfun bulunan şeyhi Ali Rıza el-Bezzaz Hazretleri, mânevî yolla İstanbul’daki tekkede bulunan Ali Haydar Efendi Hazretleri’ne, Mahmut Efendi’yi takdim edip: ‘Bandırma’ya hemen gel ve buradaki emaneti al’ diye emir buyurmuş.

Bunun üzerine Ali Haydar Efendi o yaşına, hastalığına rağmen derhal Bandırma’ya gelmiş ve Tekke Camii’ne varmışlar. Ali Haydar Efendi yanında bulunan müridlerine: ‘Burada bir asker var. Onu bulun ve bana getirin’ buyurmuş. Bu emir üzerine Bandırma’da bir asker aramaya başlamışlar. Fakat bu askerinin ne adı, soyadı, ne de adresi bulunmadığından işleri hiç de kolay olmamış. Üstelik benim de hacda olmam işleri daha da zorlaştırmış.”

Buraya kadar Hacı Emrullah Efendi’den dinledik, bundan sonrasını ise Efendi Hazretlerimizden kendisinden dinleyelim: “Küçük yaşlarımdan beri âlimlere, şeyhlere karşı bir sevgim ve muhabbetim vardı. Nerede bir âlim, bir Allâh dostu olduğunu öğrensem onu ziyaret ederdim. Bandırma’da acemi birliğindeyken ‘Burada ziyaret edip, duasını alabileceğim bir âlim, bir şeyh efendi var mı?’ diye merak ediyordum.

Halil Efendi isminde takva bir zat vardı. Bir keresinde ona: ‘Buralarda şeyh yok mu?’ diye sordum. O da Bana Ali Rıza el-Bezzaz Efendi Hazretleri’nin kabrini göstererek: ‘Bu zatın halifesi var, lakin o da İstanbul’da’ dedi. Bunun üzerine bu zatın kabrini ziyaret ettim. Tabi onun halifesini de ziyaret edip duasını almayı arzu ettiğim için ‘Bir fırsatımı bulup İstanbul’a nasıl gidebilirim?’ diye düşünmeye başladım.

Bir gün deniz kenarındaki Haydar Çavuş Camisi'nde cuma namazını eda ettim. Namazdan sonra caminin bir köşesinde beyaz sarıklı, beyaz cübbeli, gayet heybetli ve nûrânî bir zat gördüm. O bana padişah gibi heybetli göründü. O zatın kim olduğunu sorunca, babası takva bir zat olan Fahri Hoca: 'İşte o zat senin görmek istediğin Ali Haydar Efendi Hazretleri'dir' dedi.

Bu habere çok sevindim ve derhal yanına gidip onunla görüşmek istedim. Fakat o, temkinli davranıp bana: 'Evladım! Zaman çok kötü, ben takipteyim, gece gel görüşelim' dedi.

Ertesi gün Eskici Abdullah Efendi'nin evinde görüşmek nasip oldu. İçeri girerken Ali Haydar Efendi: 'İşte kitaplarımı teslim edeceğim kişi geliyor' buyurdu."

Ali Haydar Efendi, Mahmud Efendi Hazretleri'yle askerlik yıllarından itibaren yakinen ilgilendi. Onu çok sever ve kıymet verirdi. Ona karşı olan bu aşırı ilgi ve sevgisi etrafındakilerin dikkatini çektiği için zaman zaman kendisine: "Tanımadığınız bir askere niçin bu kadar kıymet veriyorsunuz?" diye sorduklarında, Ali Haydar Efendi onlara: "Onun elini bana şeyhim verdi" diye cevap verirdi.

Efendi Hazretleri acemi birliğinden sonra, önce İstanbul Selimiye Kışlası'na sevk edildi, oradan da Gebze'ye gönderildi. Ali Haydar Efendi Gebze'de onun ziyaretinde bulundu. Ama uzak olduğu için kendi yakınlarına bir yere nakledilmesini istedi.

Bunun üzerine Mevlâ Te'âlâ'nın da lütfuyla Efendi Hazretleri'ni Sirkeci'de bulunan askerî kışlaya yolladılar. Burası çok yakın olduğu için Ali Haydar Efendi'yi ziyarete çok sık gidebiliyor ve ilmî sohbetlerine katılabiliyordu.

Mahmud Efendi Hazretleri askerlikten sonra memleketi Of'a döndü ve bir müddet İstanbul'a gelemedi. Yakup (Aleyhisselâm)ın evladını yitirdiği gibi Ali Haydar Efendi de, Yusufunu yitirince hüznünlere gark oldu. İstanbul'dayken sık sık görüşebilme imkânı varken, şimdi sadece mektupla haberleşebiliyorlardı.

Ali Haydar Efendi bu mektuplara bizzat kendisi cevap yazıyordu.

Mahmut Efendi Hazretleri, Ali Haydar Efendi'nin kendisine olan derin muhabbetini ve görme arzusunun ifade eden mektubunu alınca, memleketinde daha fazla kalamadı ve kısa bir müddet sonra İstanbul'a geldi. Böylece yeniden İstanbul'a gelen Mahmut Efendi Hazretleri bu sefer başka türlü geliyordu.

Zira bu gelişinde, Peygamber Efendimiz (Salâllâhu Aleyhi ve Sellem)den itibaren gelen o büyük emanetin devir teslimi için geliyordu. Ali Haydar Efendi ise, ömrünün geriye kalan son birkaç senesinde, bu mânevî emaneti teslim edeceği halefini ve geleceğin Kutbu'l-Âzamı'nı yetiştirecek olmanın huzurunu yaşıyordu.

Ali Haydar Efendi (Kuddise Sirruhû), Mahmut Efendi Hazretleri'ne: "Sen İsmail Ağa Camii'ne imam olacaksınız" dedi. Tabi o sıralar İsmailağa Camii deprem nedeniyle harabe halindeydi. Seksen senedir virane bir halde olan camiyi kalaycılar mesken tutmuştu.

O sıralarda Efendi Baba'nın büyük oğlu Şerif Efendi bir gece rüyasında şöyle görüyor; İsmailağa Camii hazîresinde bulunan bir kabir yarılarak içinden bir kol çıkıyor ve İsmailağa Camii'ni göstererek: "Ne duruyorsunuz, bu camiyi neden tamir etmiyorsunuz?!" diye uyarıda bulunuyor.

Bunun üzerine derhal tamirat ve yapım çalışmaları başlatılıp, kısa sürede cami eski haline getirildi ve Mahmut Efendi Hazretleri İsmet Efendi Tekkesi ile aynı sokakta bulunan İsmailağa Camii'nde imam-hatip olarak vazifeye başladı ve zamanla orası dünyanın en önemli irşad merkezlerinden biri haline geldi.

Ali Haydar Efendi bundan böyle Mahmud Efendi'yle her zaman görüşüp, onu bu büyük irşad hizmetine istediği gibi yetiştirme imkânına kavuşmuş oldu.

Mahmut Efendi Hazretleri de Efendi Babasıyla ayrı geçen yılların acısını çıkarırcasına, yanından hiç ayrılmadı. Her daim hususi sohbet ve hizmetlerinde bulundu.

Bunların yanı sıra, Mesnevî, Mektûbat, Reşahat, Risâle-i Kudsiyye gibi sadırdan sadıra,

gönülden gönle aktarılan ve âdeta birer feyiz menbâi olan bu kitaplarla yoğurup istikbâle hazırladı. Onu gece geç saatlere kadar kitap mütalaa ederken gördüğünde ise: “Oğlum Mahmud! Şimdi çok çalış ilerde kitap okumaya vakit bulamayacaksın” diyerek teşvik ederdi.

REVNAKOĞLU’NUN ^[1] HATIRALARI

Ali Haydar Efendi Hazretleri’ni hayatında tanımış olan ve o zamanki Şeyh Murat Tekkesi, şimdiki Murat Molla Kütüphanesi civarında -ki İsmet Efendi Tekkesi’ne takriben yüz metre mesafededir- ikamet etmiş olan araştırmacı Cemalettin Server Revnakoğlu, gerek Ali Haydar Efendi ve gerekse İsmet Efendi Tekkesi’nin diğer meşayih hakkında ciddi araştırmalar yapmış ve önemli notlar almıştır.

Galata Mevlevihanesi’nde bulunan arşivinde kendisine ait notlarda Ali Haydar Efendi’yle ilgili şu satırlar mevcuttur:

Ahıska’nın eski bir ailesinden, Mehmed Şerif Efendi’nin oğludur. Pek küçük yaşta iken ilim aşkıyla memleketinden çıkmış ve yaya olarak Erzurum’a gelmiştir.

Burada Sadrazam Said Paşa’nın okuduğu Yazıcızâde İbrahim Paşa Medreselerinde tahsile başlamış, oldukça ilerlediği halde bununla yetinmemiştir.

Yine ilime susayan cehdi ile aynı şekilde yaya olarak Samsun’a geçmiş oradan vapurla İstanbul’a gelmiştir.

Artık Fatih Camii Şerifi’nde Çarşambalı Hoca’nın Eğinli Hacı Kâmil Efendi’nin kürsüleri önünde feyz almak ihtiyacıyla biriken taze molalar arasında, bu parlak zekâlı, derin bakışlı, elinden kitap düşmeyen, gece gündüz okuyan, okutan, bir mesele üzerinde saatlerce konuşan, en çetin davaları ayakta çözen ve bitiren, şüpheli izâle ve davayı ispat için de bol bol vesika veren ve kaynak gösteren bir adamdı.

[1] - Cemalettin Server Revnakoğlu: (1909-1968) İstanbul tekkelerine ve tarikatlar tarihine dair araştırmaları ile tanınan yazar.

Ali Haydar Efendi son rahatsızlığı dolayısıyla başında yastığa düşünceye kadar cebinden konuştuğuna rastlamamıştık, ne söyledi ise, neden bahsetti ise hemen kitapta yerini göstermiş, vesika vermiş, davayı muhtevayı doyurucu sağlam delillerle kesinleştirmeğe uğraşırđı.

Konuşurken, ders verirken açıklarken, hatta dikte ettirirken onda sık sık kitaba bakmak diye bir şey yoktu. Kafasının içi kitaptan meydana gelmiş canlı bir hazine halinde idi. Bundan dolayı şer’î ve İslâmî ilimlerde bilhassa, fıkıh ve ferâizde zamanının hâcet kapısı sayılırdı. Bu kapının ipini çekenler arasında şöhretli ders hocaları, kürsü şeyhleri, dersiamlar, müderrisler sık sık görüldüğü gibi fetvahane mensupları da dara geldikleri vakit ona koşarlardı. Yetiştirdiği talebenin çoğu da hoca olmuştı ve hocalığı gerçek manasıyla kullanıyordu.

Ali Haydar Efendi klasik medrese kültürünü tam bir salahiyet ve ispat eden ilmi ananeye sadık eski hocaların zamanımızda en yaşlı bir rüknü idi.

Kendisine mensup bulunanların söylediği gibi yaşı yüze yaklaşmamış değildi. Bununla beraber son günlere kadar hafızasından, şuurundan hiçbir şey kaybetmemiş olduğunu, her zamanki gibi, aynı idrâk ve fikir canlılığı içinde görüşüp konuştuğunu daima müşahade ederdik. Yatakta geçen günlerinde bile ilmî bahisleri hassasiyetle takip ediyordu.

Kendisine sorulan meseleler üzerinde mütâlaasını bildirirken, kılı kırk yarar ondan sonra hükmünü verirdi. Bu prensip, kendisinde sabit bir seciye bir ilmi haysiyet haline gelmişti. Bilhassa bunun içindir ki, bütün meslek hayatı boyunca daima ve kitâbî kaldı.

Bir gün bir defa olsun kendinden ve cebinden konuştuğunu rastlamazdık. Ne söyledi ise, neden bahsetti ise hemen kitapta yerini göstermiş, vesika vermiş davayı, muhtevayı, doyurucu, sağlam delillerle kesinleştirmeğe uğraşırđı. Bu sebeple hiçbir devirde ve devrede zaman adamı olmadı, olamazdı. Lakin onu biçare öyle kabul etmek lazım gelir ki, onun bu tarafı kusur sayılabilecek bir dereceye gelmişti.

En büyük eksiği de geniş salahiyetine rağmen eser vermemiş olması idi. Şifahi neşriyat halindeki dersleri ve sohbetleri ile yetiniyordu. Teklifler, teşvikler karşısında bile bir türlü yazmadı, yazdırmadı. Kitap kenarlarına karaladığı ufak tefek hâşiyelerden başka kendisini hayırla yâd ettirecek derli toplu bir şey bırakmadı.

İri yapılı, boylu poslu gösterişli bir zattı. Kıvılcım gibi ateşli ve cıvıl cıvıl yanan iri parlak gözleri vardı. Çok keskin bakışlı idi. Heyecan verici ilmî ve ilâhî meseleler görüşülür iken bu zeka taşıran gözlerden bazen de yaşlar dökülürdü. Sevdiklerine “Mevlânâ” diye hitap ederdi. İlim, fazilet, hal ve ahlâk bakımından değer verdiği kimseleri sohbette ve sofrada yanına oturturdu.

Yemek dağıtılmasını de oturduğu yerde kendisi yapardı. Mesela et parçalarını eliyle koparır, sofrada bulunanların önüne koyardı. Hoşaf, ayran gibi şeyleri iki avucu arasına aldığı kâse ile içerdi. Su içerken de suyu dudakları ile süzgeç gibi emer ve yudumlardı. İri vücutlu olduğu için çok yerdi ve çok çalışırdı. İbadet ve mütalaa dışında kalan saatlerini bahçede toprak çapalamakla geçirirdi. Hoşlandığı şeylerden biri de bahçe de çimen, sebze ve meyve yetiştirmekti. Otlara yatmak ve kendi eliyle sulamaktan zevk duyardı. Çarşamba’da Darüşşafaka Caddesi üzerinde yanyana iki evini yaptırırken el arabasıyla taş taşıdığını, harç karıştırmak ve sırasında getirmek sûretiyle bizzat amelelik ettiğini görmüştüm.

Eli çok açıktı. Kendisine gelen hediyelerden bir kısmını ihvandandır fakir olanlara bizzat dağıtırdı. Kendisine gelip giden, sonradan Müslüman olmuş, Hidayet Hanım isminde, yaşlıca fakir bir Fransızca öğretmenine hastalığının başlaması, muhtaç hali dolayısıyla, bozdurup kullansın diye bir altın gönderdiğini bilirim.

Gündüz namazlarında daima Fatih Camii Şerifi’nde bulunurdu. Namazı çok ağır kılırdı. Huzura durduğu zaman sanki çıkmak ve bitirmek istemezdi. Bu yüzden namazda kalışı uzun sürerdi. Kıyamda çok okur ve bazen cezbelenmiş gibi hafifçe sağ ve sola yattığı ve ayağını değiştirdiği olurdu.

Bütün okuduklarını, yanında bulunanlar aynen duyarlardı. Son zamanlarda iştmezliği artmış ve ilerlemişti. Hemen hiç duymaz hale gelmişti. Artık kulakları iştmediğinden kendi duyacak kadar içinden okuyamazdı. Kendisiyle karşı karşıya oturup konuşmak kabil olamıyordu. Kağıtla yazışma usulüne başvurulurdu. Yazı ile konuşma şekli anlaşmayı birazcık sağlıyorsa da yorucu ve duymaz olduğundan çok sürmüyor, birden etrafı sessizlik kaplıyordu. Hayatının son yıllarında uçak ile Hacc-ı Şerif’e gitti. Döndükten sonra hastalandı, yatağa düştü ve bir daha kalkmadı.

VEFÂTI

Ali Haydar Efendi (*Kuddise Sirruhû*) Dîn-i Mübîn-i İslâm’a hizmetle, ilimle ve irşadla dolu dolu geçen bu uzun ömrünün nihayetine gelmişti. Kendinden sonra Hak âşıklarını irşad edecek halefini de yetiştirip, mânevî emaneti tevdi etmiş ve artık sevenlerine veda ederek Yüce Dost’a gidiyordu ve takvimler 1 Ağustos 1960’ı gösterirken İsmet Efendi Tekkesi’nin bulunduğu mahalledeki saadetli evinde, ağzından kelâmın en güzeli olan Allâh’ın kelâmı dökülüyordu.

İlerleyen yaşı ve yaşadığı mücadele dolu hayat, onu artık yatağa mahkum etmişti. Yaklaşık on beş gün yattığı yerden kalkamayan Ali Haydar Efendi, dergâhının bulunduğu bahçedeki evinde, 1 Ağustos 1960 yılında etrafındakilere son nasihatlerini yaptı ve dilinde kelime-i şehâdetle, yüzünde nûrânî bir tebessümle dâr-ı bekâya göçüp, Rahmet-i Rahmân’a kavuştu.

Bu irtihal haberi dilden dile ve gönülden gönle yayılarak on binlerce seveni yaşlı gözlerle ve mahzun gönüllerle cenazesine iştirak etmek için koştular. Öyle ki Çarşamba semti tarihinin en büyük kalabalıklarından birine şahitlik ediyordu.

Önceden alınmış izin ile Fatih Camii Haziresine defnedilecekken, zamanın ihtilal hükümeti buna izin vermedi. Cenaze namazı Yavuz Selim Camii’nde, Mahmud Sâmî Ramazanoğlu (*Kuddise Sirruhû*) tarafından on binlerin katılımıyla kılındı ve o muazzam kalabalığın omuzlarında Edirnekapı - Sakızağacı mezarlığına götürülüp, ebedî istirahatgâhına tevdi edildi.

KABİR AZABI HAKKINDA EHL-İ SÜNNET'İN AKÎDESİ

RESUL BÖLÜKBAŞ

Ehl-i sünnet akâidine göre kabir azabı ve kabir nimeti hak'tır. Bu hususta ehl-i sünnet akâidinde aynen şu ibare yer almaktadır:

وعذاب القبر للكفار ولبعض عصاة المؤمنين
وتنعيم أهل الطاعة في القبر حق

Ehl-i Küfrün tamamına, müminlerden ise asi olup af edilmeyenlere kabir azabı, **ehl-i taate ise kabir nimeti haktır. Buna dair Kur'an'da ve sünnette nas vardır. Kabir azabı hak olduğu gibi kabirde nimetlenmek de haktır."**

Ancak kabir ehlinin çoğu kafirler ve asilerden oluştuğu için daha çok kabrin azabından bahsedilmektedir. Yüce peygamberimizin

القبر اما روضة من رياض الجنة او حفرة من
حفر النيران

"Kabir ya cennet bahçelerinden bir bahçe yada cehennem çukurlarından bir çukurdur." Mealindeki sözü de bunu arz etmektedir.

Mümin-kâfir ya da münafık ruhunu, son nefesini Allah'a teslim edince ya cennet bahçesi mesabesindeki bir mekânda veya cehennem çukuru denilebilecek bir azaptadır. Eğer mü'min, müvahhid ve mut'i ise cennet bahçesinden cenneti seyretmekte; kafir, münafık yada af edilmeyen mücrim ve asi bir kişi ise endişe, korku, dehşet ve azab içerisinde cehennemi izler.

Bu hususa dair birçok hadis-i şerifleri sıralamak mümkündür. Hatta bütün müfessirlerce kabir azabına işaret eden şu ayet-i celile, kabir azabına delil olarak gösterilmiştir:

النار يعرضون عليها غدوا وعشيا ويوم تقوم
الساعة ادخلوا آل فرعون اشد العذاب

"(Tattıkları bu azabların ardından kabir aleminde uğrayacakları azab ise) sabah akşam kendilerine arz edilmekte oldukları o ateş(-tir).O (kıyamet) anı meydana geleceği günde ise (Allah'ü Teala meleklerine) ; Firavun ehlini azabın daha şiddetlisi (olan cehennem ateşi)ne girdirin(buyrulacaktır)." (Mümin süresi 46)

Bu ayetten açıkça anlaşılıyor ki cehenneme girmeden önce sabah akşam kendilerine ateş arz olunacaktır ki bu da ancak kabirde olacaktır. Bu azabtan sonra girdirilmeleri emrolunacak olan azab ise kıyametten ve insanların mahşer meydanında muhasebeye çekilmelerinden sonra olacağı anlaşılmaktadır. Hal bu iken kendilerini fıkhî sahada müctehid olduklarını iddia edip şimdilerde de itikadi sahada mütefekkir olduklarını zan eden bazı kimseler, kabir azabını inkar edebiliyorlar. Böylece itikada müteallik olan meselelerde bile reform niteliğinde iddialar ortaya atabiliyorlar. Bin dört yüz seneden bu yana bütün ulema tarafından kabul edilmiş olan kabir azabını reddetmeyi kendileri için bir hüner zannediyorlar. Bunlar iddialarında “hiç ölüye azab edilmesi mümkün olabilir mi?” şeklindeki iddiaları ile akl-ı evvel olduklarını düşünüyorlar. Demek ki bunlar insanı sadece fiziki bir varlık olarak görüyor olacaklar ki, insanın ancak ruhuyla insan olduğunu hiç akletmiyorlar. Burada şairin bir sözünü nakletmeden geçemeyeceğim;

يا خادم الجسم كم تسعى لخدمته

أتطلب الربح فيما فيه خسران

أقبل على النفس واستكمل فضائلها

وانت بالروح لا بالجسم انسان

“Ey cisminin hizmetinde bulunan kişi daha ne kadar bu cisme hizmet edeceksin? Yoksa sen zararın kesin olduğu yerde kar mı bekliyorsun? Artık sen ruhuna yönel ve onun değerlerini ikmal et. Zira sen cisminle değil ruhunla insansın!”

Bir yandan vücudumuzda var olan binlerce hücrelerin hayat sürdürdüğünü ve bir lahzada ölüp dirildiklerini kabul ederken, diğer yandan ölen bir kişinin her şeyinin bitip tükendiğini düşünüyorlar. “Kabir azabının var olduğuna dair yüce peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in bir sürü mübarek sözlerini reddetmiş olduklarının farkında değiller mi?” Diye insan merak ediyor. Yoksa Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in kabir ve kabir azabıyla alakalı hiçbirşey söylememiş, bu hususta hiçbir beyanatu olmadığını mı kabul ediyorlar anlamak çok zor.

Kütüb-i Sitte’den beşinin rivayet ettiği şu hadis-i şerife bir bakalım ki Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) de bunlar gibi mi düşünüyor

عن انس رضى الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : إن العبد اذا وضع في قبره وتولي عنه اصحابه وانه ليسمع قرع نعالهم اتاه ملكان فيقعدهانه فيقولان ما كنت تقول في هذا الرجل - لمحمد صلى الله عليه وسلم - فأما المؤمن فيقول اشهد انه عبد الله ورسوله فيقال له انظر الى مقعدك من النار قد ابدلك الله به مقعدا من الجنة فيراهما جميعا واما الكافر او المنافق فيقال له ما كنت تقول في هذا الرجل - لمحمد صلى الله عليه وسلم فيقول لا أدري كنت أقول ما يقول الناس فيقال لا دريت ولا تليت ويضرب بمطارق من حديد ضربة فيصيح صيحة يسمعها من يليه غير الثقلين

Enes (Radıyallahü anh)’dan, Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) buyurdu ki:

“Muhakkak kul kabre konulduktan sonra dönenlerin ayak seslerini işittiği anda arkadaşları kabirden döndüğü vakit, kendisine iki melek gelip, oturup yahut kaldırırlar ve kendisine; “bu adam hakkında , yani Muhammed (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) hakkında ne dersin?” diye sorarlar.

O kimse mü’min ise “O’nun Allah’ın kulu ve resülü olduğuna şahadet ederim” der. Bunun üzerine kendisine “Altındaki ateşe bak Allah onu sana cennetteki bir yer ile değiştirdi” derler. Ve mü’min, bunların (yani altındaki ateş ile bunun değiştirildiği cennetteki yerin) her ikisini birden görür.

Kafir ve münafık gelince de kendisine ; “bu adam (yani peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) hakkında ne dersin diye sorulur. O da : “bilmiyorum, insanların dedikleri gibi derim” diye cevap verince kendisine :

“bilmez ve uymaz olaydın. (yahut ne bildin nede bilenlere uydun)” denilir ve kendisine demirden çekiçlerle öyle bir darbe indirilir ki, insan ile cinden başka her şey onun kopardığı feryadı duyar.”

Esma (Radiyallahü anha)'nın rivayet ettiği bir başka hadis-i şerifte ise Hazret'i peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle dediği rivâyet edildi

عن اسماء رضي الله عنها قالت: ان النبي صلى الله عليه وسلم حمد الله واثني عليه ثم قال: ما من شيء لم اكن اريته الا رأيتته في مقامي هذا حتي الجنة والنار فاوحى الي انكم تفتنون في قبوركم مثل او قريبا من فتنة المسيح الدجال يقال ما علمك بهذا الرجل؟ فأما المؤمن او الموقن فيقول: هو محمد رسول الله جئنا بالبينات والهدى فأجبناه واتبعناه هو محمد ثلاثا فيقال نم صالحا قد علمنا ان كنت لموقنا به واما المنافق او المرتاب فيقول: لا ادري سمعت الناس يقولون شيئا فقلته

“Muhakkak Peygamber Efendimiz Allah'a hamd-ü senâ ettikten sonra buyurdu:

Bundan önce Bana gösterilmiş olmayan hiç bir şey yoktur ki, bulunduğum yerde, onu görmüş olmayayım. Hatta Cennet ve Cehennem'i de gördüm de, Bana Mesih Deccâl'in fitnesine yakın yâhut (Râvi şüphe ediyor) O'nun fitne imtihanı gibi, kabirlerinizde bir fitne ye imtihana maruz kalacağınız vahyolundu. Orada: (Bu adam, hakkında ne bilirsin?) diye sorulacak. Mü'min yahut mukin, yani inancında hiç şüphesi olmayan kimse:

“0 Allah'ın Resülü Muhammed'dir. Bize açık âyetler ve hidayet ile geldi. Biz onun davetine koşup kendisine uyduk. 0, Muhammed'dir.” diyecek. Ve bu sözleri üç defa tekrar edince kendisine:

“Salih olarak uyu, senin O'na olan kesin inancını biz muhakkak biliyorduk” denilecek. Münafık yahut mürtab (şek ve şüphe eden kimse)ye gelince o:

“Bilmiyorum, insanların bir şey dediklerini işittim de, ben de onlar gibi demiştim.” diyecektir. (Buhâri, Muslim, Nesei)

عن ابن عمر رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: إن أحدكم اذا مات عرض عليه مقعده بالغداة والعشي ان كان من أهل الجنة فمن

أهل الجنة وان كان من أهل النار فمن أهل النار فيقال هذا مقعدك حتي يبعثك الله يوم القيامة

İbn-i Ömer (Radiyallahü anhüma)'dan; Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

Muhakkak sizden biriniz öldüğü vakit,” kendisine mekanı, yani ebediyen kalacağı yer sabah-akşam arz edilir. Cennet ehl-i ise mekanı Cennet; ateş ve cehennem ehl-i ise mekanı da cehennemdir. Ve kendisine “İşte Allah seni Kıyamet Gününde yeniden diriltinceye kadar, yerin burasıdır!” denilir.” (Bu-

(hari-Müslim-Tirmizi-Nesei

وللشيخين والنساء كان النبي صلى الله عليه وسلم يدعو اللهم اني اعوذ بك من عذاب القبر ومن عذاب النار ومن فتنة المحيا والممات ومن فتنة المسيح الدجال

Buhari, Müslim ve Nesei'de şu hadis vardır:

“Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem); “Ya Rabbi! Muhakkak sana kabir azabından, Cehennem azabından, ölüm ve hayat fitnesinden ve Mesih Deccal'in fitnesinden sığıyorum!” diye dua ederdi.

عن هانئ مولى عثمان رضي الله عنه قال: كان عثمان اذا وقف على قبر بكى حتي يبيل لحيته فقيل له: تذكر الجنة والنار فلا تبكي وتبكي من هذا فقال ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: ان القبر اول منازل الآخرة فان نجى منه فما بعده ايسر منه وان لم ينج منه فما بعده اشد منه قال وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما رأيت منظرا قط الا القبر افضع منه

Osman (Radiyallahü anhu)'ın Mevlası Hani (Radiyallahü anhu)'ın şöyle dediği rivayet edildi:

“Osman (Radiyallahü anhu) bir kabir yanında durduğu vakit, sakalı ıslanuncaya kadar ağlardı da kendisine: “Cennet ve Cehennem'i hatırlıyorsun ağlamıyorsun da, bundan mı ağlıyorsun?” denilince: “Muhakkak Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

“Kabir, ahret yolundaki konakların ilkidir, eğer bir kimse ondan kurtulursa, ondan sonraki konaktan kurtulmak bundan daha kolaydır. Kurtulamazsa, sonraki evvelkinden daha şiddetlidir!” buyurdu, dedi ve peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem): “Hiçbir zaman kabirden daha şiddetli bir manzara görmedim” buyurdu diye ilave etti.

عن انس رضى الله عنه ان النبي صلى الله عليه وسلم سمع صوتا من قبر فقال متى مات هذا فقالوا : مات فى الجاهلية فسر بذلك وقال لولا الا تدافنوا لدعوت الله ان يسمعكم عذاب القبر

Enes (Radiyallahü anha)’dan rivayet edildi ki; Peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bir kabirden çıkan sesi işitti ve :

“Bu kimse ne zaman öldü?” diye sordu. “Cahiliyette öldü” denilince, sevindi ve : “Ölülerinizi gömmeyeceğinizden korkmasam, Allah’tan size kabir azabını ıstıttirmesini dua edecektim.” Buyurdu.

عن عثمان رضى الله عنه قال كان النبي صلى الله عليه وسلم اذا فرغ من دفن الميت وقف عليه فقال : استغفروا لأخيكم واسألوا له بالتثبيت فإنه الآن يسأل

Osman (Radiyallahü anha)’ın şöyle dediği rivayet edildi: Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) ölünün gömme işi bittiği vakit, kabri yanında durur ve şöyle derdi :

“ Kardeşiniz için istiğfar edin ve Allah’ın O’nu tesbit etmesine dua edin, çünkü şimdi ona sual sorulmaktadır.” (Ebu Davud-Bezzar-Hakim)

عن عائشة رضى الله عنها : ان يهودية دخلت عليها فقالت نعوذ بالله من عذاب القبر فسألت عائشة رسول الله عن عذاب القبر فقال لها صلى الله عليه وسلم نعم عذاب القبر حق قالت عائشة فما رأيت الرسول صلى الله عليه وسلم صلاة الا وتعوذ فيها م

Hazreti Aişe (Radiyallahü anha)’ya Yahudi bir kadının gelerek “kabir azabından Allah’a sığınırım” dedi. Hazreti Aişe de Rasulullah’a kabir azabını sordu. Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

“Evet, kabir azabı haklıdır” buyurdu.

Hazreti Aişe (Radiyallahü anha): “Ben Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in namaz kılıp, kabir azabından sığınmadığını hiç görmedim” buyurdu.

Şimdi izan ve inşaf düşünceye olursak yukarıda zikri geçen ayet ve bunca hadis-i şeriflere rağmen “kabir azabı yoktur” deme cüretini göstermek çok garip değil mi? Hele hele bu iddiayı bir din aliminin ağzından duymak veya kaleminden okumak doğrusu bizi şaşırıyor. Yüce peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’e isnad edilen bu sözler Peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’e iftira mıdır?..

İmam-ı Buhari, Ebu Davud, Nesei ve Kütüb-i Sitte’den rivayet edilen bunca hadis-i şeriflerin uydurma olduğunu söyleyebilmek ne hazin bir cüret eseridir. Bir adabı dahi terk etmekten sakınan, sünnete bağlı, Peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in söylemediği bir sözü “söyledi” demenin ne büyük mesuliyet olduğunun idraki içinde olan, bir hadisin sıhhatini araştırmak için senelerce diyar diyar dolaşan bu nezih, müttaki, hadis imamlarına “müfteri” demek hangi inşaf-ı bağdaştır.

İnanıyorum ki “Kabir azabı yoktur” diyenler bile yüce peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in, ashabına kabir azabının hak olduğunu söylediğine emindirler. Zira bunca ashabın ve hadis imamlarının müfteri olabileceklerine ihtimal vermezler.

Hal böyleyken kabir azabını ve kabir hayatını inkar etmeleri, kanaatimizce kendilerini bilimselliğe kaptırılmış olmalarından kaynaklanmaktadır. Herhalde şunu söylemek istiyorlar:

“Evet, bu hususta böyle beyanatlar vardır ama bu aklen mümkün olmadığına göre, peygamber de söylese böyle bir azabın var olacağını düşüneyiz.”

Peygamber, ümmetini yanlışlıklardan, hatalardan caydırmak için söylemiş olabileceğini mi söylemek istiyorlar? Eğer peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in kabir azabının hak olduğuna inanmadığı halde, ümmetini korkutup kötülüklerden caydırmak için söylemiş olabileceğini iddia ediyorlarsa, o takdirde peygamberler hakkında vacip olan “sıdk-emanet-tebliğ-risalet” gibi sıfatları inkar ediyorlar demektir.

Bu ise peygamberi ve peygamberliği inkardır. Haşa bu, aynı zamanda yüce peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’i, “olmayı var gösteren biri” olarak düşünüyorlar ki, bu düşüncede olanların ümmet olup olmadıkları tartışılır.

Eğer, bu hadis-i şeriflerin peygamber tarafından söylenmediğini iddia ediyorlarsa, o takdirde kabir azabıyla alakalı bunca hadis-i şerifi rivayet eden sahabe ve ravileri müfteri ilan ediyorlar ki, bu da kanaatimizce büyük bir cinayettir.

Zira siz, bu kadar kuvvetli senedi olan hadis-i şerifleri uydurma, bunları rivayet edenlerin ise müfteri olduklarını düşünüyorsanız, o takdirde dinimizin temelini dinamit koyuyorsunuz demektir.

Çünkü Yüce dinimizin birçok ahkâmı hiç şüphesiz sünnete ve hadis-i şeriflere dayanmaktadır.

Hayretimizi mucib olan bir başka hususta şudur ki, peygamberimize muasır olan sahabenin gece-gündüz beraber oldukları Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in ağzından çıkan sözlerin ne manaya geldiğini anlamadıkları, buna mukabil 1400 küsur sene sonra dünyaya gelen bu zavallı kişilerin peygamberi ve o’nun bıraktığı sünneti daha iyi anladıklarını iddia etmeleridir.

Bunlara sormak lazım; “kabir azabının olmadığına dair sizin delilleriniz nedir? Siz bu ilhamı kimden alıyorsunuz? Yoksa peygamberimizi rüyanızda görüp ona soruyorsunuz da işin gerçeğini öğrenmiş mi oluyorsunuz?”

Artık bu bozuk itikadınızdan vazgeçin! Evet kabir azabı vardır ve haktır! Buna dair ayet de hadis-i şerifler de vardır. Maneviyattan yoksun olan bazı kimseler bunu belkide tasdik etmeyecekler. Onlara şu uyarıyı yapmayı kendimize vazife addediyoruz:

“Bu iddiada bulunanlar! Yaşınız itibariyle ömrünüzün çoğu gitti, azı kaldı. Kısa bir müddet sonra kabir azabını ayne’l-yakîn gördüğünüzde anlayıp tasdik edeceksiniz.. Bazıları nimeti tadararak, bazıları da azabı görerek tasdik edecektir. Azaba layık olanlar

ربي اخرنى الى اجل قريب نجب دعوتك وتتبع
الرسول اولم تكونوا اقسمتم من قبل ما لكم من
زوال

“Ya Rabb!(ne olur) kısa bir müddet için beni (ölümden) tehir et!(bir fırsat tanı da) davetine icabet edeyim, o peygamberler(in sünnetlerin) e tabi olayım (temennisinde bulduklarında Rabblar’i tarafından) “siz daha önce (böyle bir günle karşılaşmayacağınıza yemin edersesine) iddiada bulunmadınız mı? (şeklinde alacakları cevap büsbütün umutlarını bitirecektir.)

Şimdi biz bu çarpık mantıklılara diyoruz ki; “Ne olur, şu cılız mantığınızı risaletin üstünde görmeyiniz! Zira dinimiz akıl ve mantıkla değil, nakille kaimdir. İslamiyet, teslimiyet dini dir. Nefs-i Heva’ya uyma dini değildir.

Selam, hidayete tabi olanların üzerine olsun. (Amin)

REİSÜ'L-KURRÂ MEHMET RÜŞTÜ AŞIKKUTLU EFENDİ (1901-1980)

Allâh-u Te'âlâ "Seçkin kulları" ⁽¹⁾ vasıtasıyla insanları İslâm'a davet etti, cenneti gösterip müjdeledi, azabı hatırlatıp uyardı. Bu "Seçkin kullar" silsilesinin son halkası olan **Hazreti Muhammed** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) de, peygamber selefleri gibi insanların önüne geçip onlara cennetin ufuklarını gösterdi.

Yaşayan ve yaşayacak insanların gözlerine ve gönüllerine hitap eden bir "Üsve-i hasene / en güzel örnek" olarak vazifesini kâmil manada ifa etti.

Allah Rasûlü (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in aydınlattığı ufku zaman zaman kara bulutlar kapladı. Fakat en "Seçkin kulun" ümmetine dahil olma bahtiyarlığına eren "Kitab'ın vârisi bazı seçkin kullar" ⁽²⁾ bu kara bulutlar arasından cennete uzanan yolda gerektiğinde canları ve malları pahasına birer kandil oldular.

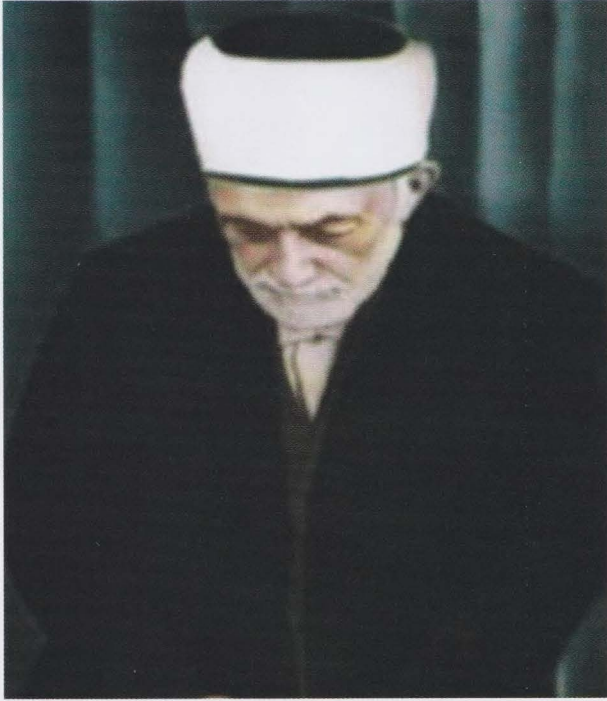
Ebû Hanife, Mâlik, Şâfiû ve Ahmed b. Hanbel (*Rahimehumullâh*) gibi ilmiyle âmil imamlar Hazreti Peygamber (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'e vâris, bu ümmete selef olmanın gereğini yerine getirdiler; Saf ve berrak haliyle İslâmî düşüncenin tabi mecrasında akıp gitmesine öncü oldular.

Meşşâî ve Bâtinî hareketlerin zihinleri bulandırdığı bir zamanda mevcut ilmî ve fikrî problemleri çözerek İslâmî düşünceyi tasalluttan kurtaran **İmam Gazzalî** (*Rahimehullâh*) da bu "Seçkin kullar" kervanına katıldı. Bu gerçek, kendisine verilen "Hucetü'l-İslâm" payesiyle de tevsik edildi.

Dînî değerlerin hayattan tecrit edilmeye çalışıldığı, bu çerçevede İslâmî ilimlerle meşgul olanların aşağılandığı bir devirde ise **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri** zuhur etti.

O, “Ortada sahipsiz kalan şu şer’î ilimlere sahip çıkın” çağrısı ile Müslümanlar üzerinde o derece etkili oldu ki, İslâmî ilimleri tahsil etmeye yönelik nesiller, kısa zamanda ilimde yükselmekle kalmayıp kurulu düzenleri İslâm’a göre yeniden şekillendirmede de rehberlik görevi yaptılar.

Kısaca, İslâm’a yönelik tehditler hangi noktalarda yoğunlaşmışsa **Allâh-u Te’âlâ** Kendi izniyle hayırda yarışan “Seçkin kullarını” bu tehditleri etkisiz hale getirip ortadan kaldıracak vasıflarla donatarak herbirine farklı bir hizmet alanı nasip etti.

Bilindiği gibi, yirminci yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren İslâmî ilimlerin öğrenimi ve öğretimine karşı takınılan olumsuz tavır, zaman içinde **Kur’ân-ı Kerîm**’i öğrenme ve öğretme faaliyetlerine getirilen ciddî kısıtlamalarla o derece dayanılmaz bir hal aldı ki, baskıcı ve dayatmacı icraatlar, milleti çocuklarına **Kur’ân-ı Kerîm** öğretebilmek için ahırları medrese olarak kullanmaya mecbur etti. “Allah” demenin neredeyse suç sayıldığı, **Kur’ân-ı Kerîm** okutanların takiplerle, baskılarla hatta hapislerle yıldırılmak istendiği böyle bir dönemde, millet dînî eğitimden o derece yoksun kaldı ki, insanlar ölen bir yakınına defnedebilmek için “Sübhanek”yi doğru-dürüst okuyabilecek imam bulamaz hale geldi.

İşte böyle bir ortamda **Allah Tealâ**, Of’un Uğurlu (eski ismiyle Çıfaruksa) beldesinde **Kur’ân-ı Kerîm**’i bütün kırâat vecihleriyle bilen, okuyan ve bu milletin istekli çocuklarına da öğretip okutan bir âlim kulumu “**Kur’ân ve ilim hâdimi**” seçti, yeniden umutların yeşermesine vesile kıldı. **Kur’ân** hizmeti için seçilen bu “Nasipli” beldenin bir dağ köyü olması, **Allah Rasûlü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e ilk vahyin Hıra dağında gelip İslâm nurunun bu dağdan dünyayı aydınlatmaya başlaması ile kıyas edildiğinde, hizmete farklı bir anlam kazandırmaktadır. İslâmî ilimlerde adeta bir fetretin yaşandığı bu dönemde Uğurlu bir **Kur’ân-ı Kerîm** eğitim-öğretim üssü oldu. Civar bölge ve belde-lerden Mekke’ye gelip İslâm’ı ve **Kur’ân**’ı öğrenenler gibi Anadolu’nun muhtelif yerlerinden yola çıkan **Kur’ân** ve ilim aşığı talebeler de Of’un yollarını tuttular, Uğurlu’ya koştular ve merhum üstad Mehmet Rüştü Aşıkutlu’nun rahle-i tedrisinde halka halka oldular, Kur’ânî ilimleri tahsil ettiler.

İlmî Nesebi

Eğitimde aslanan ilmin müşâfehe yoluyla yani alimlerden bizzat işitilerek alınmasıdır. Aksi takdirde ilim -belki bazı konularda bilgi sahibi olmalarına rağmen- “Zarûriyyât-ı dîniyye”den habersiz, ilmî emanet ve ehliyetten yoksun insanların elinde oyuncak olur. Böylece yarım hoca diye tabir edilebilecek kimseler, insanların dimağlarına ilim diye cehaleti zerk ederler. Bu nedenle, tıpkı insanların nesebleriyle bilindiği ve neseblerin meşruiyeti “Nikah”la korunduğu gibi, ilimde de neseb sistemi vardır ve meşruiyeti “İcazet” ile kayıt altına alınır. Bir hocanın mücîz (icazet veren) olabilmesi için mücâz (icazet almış) olması gerekir. Hele bu ilmin konusu **Kur’ân-ı Kerîm** olursa icazetin önemi daha da artar. Çünkü **Kur’ân**, tilâvetiyle ibadet olunan “Vahy-i metlüv” bir kitaptır ve anlamı bozulacak şekilde okunması ibadeti ifsad eder. Bu ise insanı, yaratılışının gereğini hakkıyla ifa etmekten alıkoyar. Bu nedenle eski âlimlerimiz:

لَا تَأْخُذُوا الْقُرْآنَ مِنَ الْمُضْحَفِيِّينَ

“Kur’ân’ı kendiliğinden öğrenenlerden almayın” buyurmuşlardır.

Hal Tercemesi

Hocamız, 1901 yılında Of'un Uğurlu belde-
sinde dünyaya geldi. İlk tahsilini, 40 yıl dö-
nem Maarif Vekâleti (Milli Eğitim Bakanlığı)
bünyesinde öğretmen olarak hizmet veren ba-
bası Ahmet Cemaleddin Efendi'den yaptı.

Hafızlığını köyünde yaptıktan sonra, Arapça
ve İslâmî ilimler tahsilinin önemli bir bölümü-
nü yine köyünde, yörenin meşhur âlimlerinden
Çalıkzade Tâhir Efendi (v. 1924), Kâsımzâde
Hasan Efendi ve İstanbul Dârülfünûn dersiâm-
larından “Çalekli Hacı Dursun Efendi” diye bi-
linen Dursun Feyzî Güven'den (v. 1977) yaptı.

Vârisler arasında mal taksimini ve verâset in-
tikalini konu edinen Ferâiz İlmi'ni Uğurlu'da
otuz yıl müderrislik yapan Paçanlı Bakkalzâde
İsmail Efendi'den öğrenip icazet aldı. İmtihan-
la köyündeki Dâru'l-Hilâfe medresesinin dör-
düncü sınıfına kaydoldu. Altıncı sınıftayken
Tevhid-i Tedrisat kanunuyla birlikte medrese-
ler lağvedilince, yarıda kalan tahsilini yukarıda
mezkûr Dursun Efendi'den özel olarak Tefsir,
Hadis, Fıkıh, Akâid, Kelâm ve Meânî gibi ders-
leri okuyarak ikmal etti.

Merhum Üstad 1930 yılında İstanbul'a gide-
rek Sirozlu Hacı Hafız Ahmed Şükrü (v. 1932)
ve bu zatın “Kesik bacaklı” lakabıyla tanınan
yeğeni Hafız İsmail Hakkı Bayri (v. 1972) ile
Varnalıhocazâde Hafız Ahmed Hamdi hoca
efendilerden Aşere-Takrib ve Tayyibe ilimlerini
okuyup icazet aldı.

1932 yılında Of'a, köyüne döndü ve Of müf-
tülüğünün şifahi izni ile **Kur'ân** tedrisatına
başladı. Bu izin, 1936 yılında dönemin Diya-
net İşleri Başkanı Rifat Börekçi imzasını taşı-
yan bir belgeyle resmîyet kazandı. Bu belgeye
dayanılarak açılan Kur'ân kursunda talim, tas-
hîh-i hurûf ve mehâric dersleri verdi, çok sayı-
da hâfız yetiştirdi. Bunlar arasında durumu mü-
sait, istekli ve kabiliyetli olanlara Aşere-Takrib
ve Tayyibe dersleri okuttu. Bununla da yetin-
meyip Tefsir, Hadis, Fıkıh, Akâid gibi “Âli”
ilimler ile Sarf-Nahiv gibi âlet ilimlerine dair
ders halkları oluşturdu. Ayrıca, Ferâiz İlmi'ne
derin vukufiyetinden dolayı bu alanda haklı bir
şöhret kazandı.

Bu durum, özellikle 1950'li yıllarda yapılan
müftülük ve vaizlik sınavlarında Ferâiz konu-
sunda çokça soru sorulması sebebiyle bu alanda
vazife yapmak isteyen birçok adayın yine onun
rahle-i tedrisinden geçmesine vesile oldu.

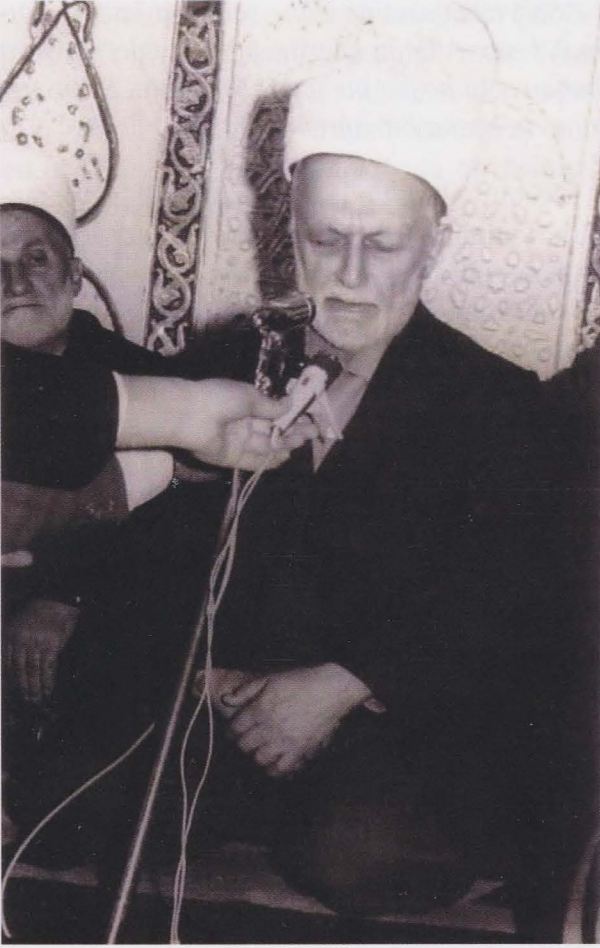
Diğer taraftan merhum Aşikkutlu hocamız on
yıllarca Of'ta vaaz ve irşad hizmetinde bulun-
du. 1941 yılında Ahmet Hamdi Akseki imzasını
taşıyan bir yazıyla atandığı Of vaizliği görevine
1976 yılında bu görevden emekliye ayrılmasına
kadar devam etti.

Merhum Aşikkutlu, Diyanet İşleri Başkanlığı
tarafından 1968 yılında Türkiye'de ilk defa açıl-
an Aşere-Takrib ve Tayyibe İhtisas Kursu'nu
kendi gayretleri ve köylüsünün katkılarıyla
Uğurlu'da başarıyla gerçekleştirdi. 1974-1975
yıllarında Ankara'da, 1976-1979 yılları arasın-
da İstanbul Haseki Eğitim Merkezi'nde açılan
benzer ihtisas kurslarında Aşere-Takrib ve Tay-
yibe dersleri okuttu.

Ömrünün sonuna kadar İslâm ve Kur'ân
hizmetine devam etmeye azmeden üstadımız,
İstanbul-Haseki'deki Kırâat ihtisas kursunda
yeni bir dönemin hazırlıkları ile meşgul iken 28
Ağustos 1980 Perşembe günü tedavi maksadıyla
Trabzon'dan İstanbul'a götürülürken uçakta
rahmet-i Rahmân'a kavuştu. **Allâh-u Te'âlâ**
kendisine ğarka-i ğarîk rahmet eylesin, kabrini
nur eylesin, derecesini âlî eylesin.

Merhum Aşikkutlu, başta Kırâat ilmi olmak
üzere -okuttuğu- gerek âlet ilimlerinin gerekse
âli ilimlerin icâzetini zamanının ehil hocala-
rından almış “Mücâz” bir üstad idi. Bu icazet
yetkisine dayanarak sayısı binlerle ifade edilen
talebelerinden hak edenlere derecelerine göre
kurs diploması veya icâzetnâme vermiştir.

Özellikle **Kur'ân** kırâatinde mahir olan bu
diplomalı veya icâzetli talebeler, **Kur'ân** oku-
ma ve okutmada ciddî sıkıntı yaşadığı dönem-
de ve sonrasında tilâvetin hakkını vererek güzel
Kur'ân okuyan birer “Fem-i muhsin” hocalar
olarak ülkenin dört bir tarafında sessiz sedasız
büyük hizmetler ifa ettiler, **Allah Rasûlü** (*Sal-
lâllâhu Aleyhi ve Sellem*)den asrımıza kadar devam
eden Kur'ân kırâatini doğru bir şekilde hafıza-
lara nakşederek günümüze taşıdılar.

İlmî Veraseti

Cenab-ı Hak “Seçtiği kullarını Kitab’a (Kur’ân’a) varis kıldı.”⁽³⁾ Hayırda yarışan bu kullar, ömür boyu **Kur’ân’a** nasıl daha iyi hizmet edebiliriz, mücadelesi içinde oldular. Bunu yaparken de bütün bir insanlığa **Kur’ân’ı** öğretmekle memur kılınan **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)i kılavuz edindiler, onun talim ve terbiye usulü neyi, nasıl gerektiriyorsa, onu benimseyip tatbik ettiler.

Hazreti Aişe (*Radiyallâhu Anhâ*)ya **Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in ahlâkı sorulduğunda: “**Onun ahlâkı Kur’ân’dı.**” buyurmuştu. **Al-lâh-u Te’âlâ’nın Kur’ân’a** dolayısıyla da Sünnet’e varis kıldığı o ulu hocaların ahlâkının da Kur’ân’a uygun olması gerekirdi. Çünkü onlardan, **Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in sîretinde “Fânî” olup ondaki güzel vasıflarda “Bekâ” bulmaları beklenirdi. Merhum Aşıkkutlu hocamızın hayatına bakıldığında da, gerçekten onun **Kur’ân’la** bütünleştiği ve **Allâh-u Te’âlâ’nın Kur’ân’a** varis kıldığı kullar arasında olmayı hakettiği görülmektedir.

Burada merhum Aşıkkutlu’nun **Allah Rasulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in eğitici ve öğretici vasıflarıyla nasıl bütünleştiğini, bu bütünleşmenin neticesinde ne derece **Hazreti Peygamber** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e varis olmayı hakettiğini 1952 yılından 1960’a kadar yanında kalmış bir talebesi olan Kamil Şenocak Hoca Efendi ile ilgili bazı hatıralardan hareketle tesbit etmeye çalışacağız.⁽⁴⁾

Talebeleriyle Münasebeti ve Onlar Üzerindeki Etkisi

Malümdür ki, **Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) Suffe’deki ilim aşıklarını yakından takip eder, bazen akşam yemeklerinde onları ahab arasında taksim eder, geriye kalanları ise bizzat kendisi alıp evine götürürdü.

Benzer bir durum Uğurlu’da da vardı. Çünkü Merhum Üstad’ın talebeyle münasebeti bu sünnete muvafıktı. Köyde yatakhane, yemekhanesi olan düzenli bir kurs yoktu. Zaten o yıllarda böyle bir kurs tesis etmeye ne şartlar ne de imkanlar müsaitti. Fakat bu durum öğrenciler için çok da önemli değildi. Çünkü Üstad’ın onlara karşı yakın alâkası, sıkıntılarıyla bizzat ilgilenmesi, uzaktan gelenlerin memleket hasretini onlarla şakalaşarak gidermesi öğrencilerin zor şartlarda rahat etmelerini temin ederdi.

Hoca Efendi okumaya gelen talebelere, barınmaları için öncelikle kendi evini açardı. Öğrenci sayısı fazla olduğundan ev yeterli olmaz, gelenlerin önemli bir kısmı köydeki boş ev ve odalarda veya durumu müsait olan ailelerin yanlarında kalırlardı.

Hoca Efendi imkanı nisbetinde buralardaki talebelerin iâşe ve ibatesine (geçinme ve gecemesine) bizzat yardımcı olurdu. Evinde ekmeğe ve yemek pişirir, talebeye meccanen ikram ederdi.

1940’lı yıllarda yaşanan kıtlık döneminde, ekmeğe yapmak için un bulmak güç hale gelince millet, mısırı koçanı ile birlikte öğütür öyle ekmeğe yapardı. Hoca Efendi bu zor şartlar altında bile ekmeğini talebeleriyle paylaşmaktan asla kaçınmazdı.

Bu kıtlık zamanında bir gün bir talebe medreseye bir kilometre kadar uzaklıkta bulunan Hoca Efendi'nin evine ekmek almak için gider. Ekmeği alıp evden çıkarken mahalle sakinlerinden birisi kapıdan içeri girer ve Hoca Efendi'ye: "Hoca Efendi! Kendi köyünün çocukları aç dururken bu ekmeği öğrencilere nasıl verirsin." der. Bunun üzerine Hoca Efendi, hanımı Ayşe Anne'ye çuvalda kalan unu gelen kişiye vermesini söyler. Fakat hanımı, kıtlık sebebiyle bu emri yerine getirmede isteksiz davranır. Hoca Efendi ikinci defa çuvaldaki unu vermesini söyler. Bunun üzerine Ayşe Anne Hoca Efendi'nin talebini yerine getirir. Köylü aldığı unla evden ayrılmamıştı ki, kapıdan içeriye elinde zarf olan birisi girer. Hoca Efendi zarfı açar bakar ki, köye bir saat kadar mesafedeki Taşhanpazarı nahiyesinden bir esnaf, şu notu göndermiştir: "Hoca Efendi, Bafra'dan zât-i âlinize bir çuval un geldi. Yed-i emin birisini gönderin de çuvalı gelsin alsın." Hoca Efendi bu kez hanımına döner ve "Eğer o unu verirken zorlanmasaydın, belki de iki çuval un gelecekti" der.

İşte **Allâh-u Te'âlâ** merhum hocamızın Kur'ân'a ve İslâm'a hizmetteki ihlâs ve samimiyeti sebebiyle Of'un dağında Kur'ânî ilimler tahsil eden talebeleri yemeksiz, ekmezsiz bırakmadı. Zor şartlarda **Kur'ân** okuyanları koruyup, muhtaç oldukları aşı-ekmeği çeşitli vesilelerle onlara ihsan etti.

Merhum üstadımızın öğrencileri, ondan gördükleri bu sıcak ilgi ve sevgiden dolayı, olumsuz bir durum sebebiyle Hoca Efendi'nin huzuruna çıkmaktan büyük hicap duyar ve şiddetle kaçınırdı. Öyle ki, oyun oynarken bile onunla karşı karşıya gelmeyi mahcubiyet sebebi sayar, bu nedenle oyun mahalline onun gelişini haber vermek üzere nöbetçi dikerlerdi. O ise, öğrencilerin yaşları veya öğrencilik gereği yaptıkları hata ve yaramazlıkları anlayışla karşılardı. Bununla birlikte talebeler içinde zaman zaman çok tembellik yapıp dersini ihmal eden veya ciddî yaramazlıklar yapanları ikaz ederdi.

Uyarılan öğrenciler aynı şeyleri tekrar yapınca yine ikazda bulunur, bütün bunlara rağmen talebe tembellik ve yaramazlıkta ısrar ederse, asla onu dövmez, fakat ona:

"Sen memleketine dön; sana bu kadar okumak yeter. Ailenin işlerine yardım edersin veya baban seni başka bir mesleğe versin. Senin yerine de başka bir öğrenci alalım." derdi.

Mecbur edildiğinde ise sözlü hafif azarlamalarla yetinirdi. Bu tür ikazlar öğrenci için dayaktan çok daha etkili olurdu. Öğrenciyi geri gönderirken dahi ona lütufkâr davranır; böylece onun içinde hocasının şahsında hocalara, dolayısıyla da dine karşı oluşabilecek muhtemel kin ve nefretin önüne geçerdi.

Kur'ân-ı Kerîm'in Okunması ve Anlaşılmasına Verdiği Önem

Hoca Efendi dersle ilgilenirken adeta dünyadan kopar, bütün dikkatini ilme verir. Gün boyu okutmakla meşgul olduğu Kur'ân, gece rüyalarına da girerdi. Bazen onunla aynı odayı paylaşan Kamil Hoca Efendi, Üstad'ın **Kur'ân**'la olan münasebetine dair şu hatırasını anlatır: "Hocamız gündüz talim üzere okuttuğu ayetleri bazen rüyasında derste okuttuğu gibi okurdu.

Mesela bir gece rüyasında 'Hicr Sûresi'nden on beş ayet tilâvet etmişti. Sabah olunca kendisine 'Hocam! Gece falanca sûreyi okuyordunuz' dediğimde, mütevazî bir şekilde 'İnsan gündüz ne ile meşgul olursa, gece rüyasında da onunla uğraşır.' demişti."

İlginçtir ki, merhum Aşıkkutlu'nun bu rüyada okuduğu sahifedeki bir ayette, **Cenab-ı Hak** şöyle buyurmaktadır:

"Şüphesiz o zikri (Kur'ân'ı) Biz indirdik Biz! Onun koruyucusu da elbette Biziz."

Kur'ân'ın 114 sûre içinden Hicr Sûresi'nin 9. ayetinin okunmasının herhalde bir anlamı vardı.

Adeta Üstad Merhum rüyadaki bu tilavetiyle, "Acaba bu sıkıntılı günler aşılır mı?" diyen talebelerine, **Kur'ân**'ın **Allah Azze ve Celle**'nin koruması altında olduğunu ve ezelden ebede kadar korunaklı muhkem bir kale gibi ayakta kalacağını ve sığınanları dalâletten koruyacağını haykırıyordu.

- Yine buna benzer bir hususu da Cübbe-
li Ahmet Hoca Efendi, Mustafa Kılıç Hoca
Efendi'den nakletmektedir ki buna göre Mus-
tafa Efendi, hocasının yanında yatarken, onun
en derin uykuda bile 15 dakikada bir kelime-i
şehâdet getirdiğini zikretmiştir. -

Aşikkutlu merhum, **Kur'ân-ı Kerîm**'in doğ-
ru okunmasına olduğu gibi, anlaşılmasına da
ziyadesiyle önem verirdi.

Aşere-Takrib ve Tayyibe tedrisinin yanı sıra,
diğer İslâmî dersleri de okuturdu. **Kur'ân**'ı
okuyup anlama konusunda derin bir vukûfiye-
te sahipti. İmam-Hatiplik görevini yürüttüğü
Uğurlu Merkez Camii'nde, adeti olduğu üzere
Cuma günleri Cuma namazından önce hafızlara
aşr-ı şerifler okutur, en son okuyan talebenin ti-
lavet ettiği ayetleri hiçbir esere bakmadan tefsir
eder, onlardan hareketle cemaate vaaz-u nasi-
hatte bulunurdu.

Bir hac yolculuğunda Mekke'de şöyle bir ha-
dise vuku bulur: Hoca Efendi, talebeleri Kamil
Şenocak ve Mustafa Kılıç Hocalarla birlikte,
Kırâat ilmine dair "İthâf" adlı bir kitabı almak
için bir kitapçıya girer. Kitapçıya hangi amaç-
la geldiklerini söylediğinde adam şöyle der:
"Aradığınız kitab bizde mevcuttur; fiyatı ise
50 riyaldir. Yalnız siz Türkler'e hayret ettiğimi
bildirmek isterim. Gelen-giden kırâat kitabı so-
ruyor. **Kur'ân**'ın tilâvetiyle uğraştığınız kadar
niçin tefsiriyle meşgul olmuyorsunuz?"

Hoca Efendi gayet vakur bir şekilde:

- Efendim! Biz tefsir de okuruz.

- O halde açacağım bir sahifeyi tefsir edin de
göreyim. Hem tefsir etmede muvaffak olursanız
kitapları size 30 riyalden vereceğim.

- Peki, aç bakalım.

Dükkan sahibinin açtığı yer Âl-i İmran Sûre-
si'nin ikinci sahifesidir. Muhterem üstad "İnnel-
lezîne keferû len tuğniye anhum..."⁽⁶⁾ diye baş-
layan sahifeyi okuyup ortasına kadar tefsir eder.
Hem öyle ki, tefsir ettiği her kelimedede birkaç
mesele izah eder. Şaşkınlığını gizleyemeyen ki-
tapçı: "Efendim siz büyük bir âlimsiniz.

Üçünüzün kitaplarını da otuzar riyale indir-
dim. Fakat yanınızdaki talebeleriniz de tefsir
edebilirlerse fiyatı daha da indireceğim." der.
Bunun üzerine Kamil Efendi "Zuyyine linnâ-
si..." diye başlayan ayeti tefsir eder. Kitapçı
fiyatı 20 riyale indirir. Mustafa Efendi de son
ayeti izah edince adam kitapları 10 riyale düşü-
rür. Böylece Hoca Efendi ve talebeleri kitapları
onar riyal ödeyerek satın alırlar.

Sabır ve Tahammülü

Merhum Üstad, sakin ve sabırlı bir mizaca
sahipti. Öğrencilere karşı gösterdiği sabır ve
tahammülü başkalarından da esirgemezdi. Ders
esnasında yanına gelip oturan, hatta bazen ya-
tan köylülere hoşgörü ile muamele eder, onların
olur olmaz, yerli yersiz itirazlarına kızmadan,
sabırla karşılık verirdi.

Hoca Efendi, kitap bitirme esasına dayalı olan
medrese usûlüne göre ders verir, malum kitap-
ları sırasına göre okuturdu. Bir gün, bu eserler
arasında önemli bir yere sahip olan Birgivî'nin
İzhar isimli nahiv kitabından "Zeydun kaimun
/ Zeyd ayaktadır." örnek cümlesi çerçevesinde
mübteda ve haber bahsini anlatırken, zaman
zaman yanına oturan ve bu örneği ezberleyen
bir köylü, "Yahu hocam, bu Zeyd hep ayakta
mı durur, hiç oturmaz mı" deyince, merhum ü-
stad: "Evet efendi, bizim Zeyd bu meselede hep
ayakta durarak vazife görür." der.⁽⁷⁾

Yine merhum Hoca Efendi, Haseki'de Kırâat
dersi okuttuğu yıllarda bir gün Fatih'te İsmâ-
ılağa Camii'ne, talebesi Muhterem **Mahmut
Efendi**'yi ziyarete gider. Şadırvanda rastladığı
bir derviş, Hoca Efendi'ye, sakalın fazileti ve
nasıl olması gerektiğinden bahseder, sakalı-
nın kısa olması hasebiyle de onu azarlar. Hoca
Efendi bu cahil dervişe kızmak şöyle dursun
onu tasdik eder mahiyette, "**Efendi doğru söy-
lüyorsun, sakal senin dediğin gibi olmalıdır**"
der. Sonra bu derviş camiye girer ve Muhterem
Mahmut Efendi'nin ders halkasına oturur. Bir
müddet sonra merhum üstadın geldiği Mahmut
Efendi'ye haber verilir, hemen ayağa kalkar,
büyük bir hürmetle hocasını karşılar, elini öper
ve oturduğu yeri ona takdim eder.

Bu duruma hayretle şahit olan derviş, **Mahmut Efendi**'nin karşıladığı, elini öpüp yer verdiği kişinin şadırvanda azarladığı şahıs olduğunu anlayınca utancından ne yapacağını bilemez. Namazdan sonra Hoca Efendi'nin yanına yakalaşır, elini öper ve kendisini affetmesini istirham eder. Merhum üstad bir baba şefkatiyle: **“Efendi, söyledikleriniz doğru idi; sakalım uzun olsa daha iyi olurdu.”** diye mukabelede bulur.

Hakkında Talebelerinin Şehadeti

Merhum Aşıkkutlu hocamız, Peygamber ah-lâkını hayatına hakim kılan bir ilim adamıydı. Ömrü boyunca, zor şartlar altında yılmadan, yıkılmadan **Kur'ân-ı Kerîm** hizmetine devam etti; **Allâh-u Te'âlâ**'nın kitabına varis oldu ve varis olacak binlerce talebe yetiştirdi. Bu talebelerin her biri, onun nasıl bir alim olduğunun şahididir. Onların hizmet ve himmeti üstadın kadr-ü kıymetine ve manevi makamına işaret etmektedir.

Onun **İslâm** ve **Kur'ân** uğruna yaptığı hizmetlerin önemine dikkat çeken muhterem **Mahmud Efendi**, hakkında şunları söylemektedir:

“Biz ona öğrenci olmakla şereflendiğimizde hafızdık, ama Kur'ân-ı Kerîm nasıl okunur, doğru dürüst bilmiyorduk. O yetişinceye kadar birçok hafız: “Ve in yesteğîsû yuğâsû”yü “Ve in yesteğîsû yuğâsû” diye, yani “Peltek se” harfini “Şin” olarak okurdu. Hafızlar, Kur'ân-ı Kerîm'i bihakkın doğru okumayı ondan öğrendi. Onun bizim üzerimizde büyük emeği vardır.”

Muhterem **Mahmud Efendi** devamla şöyle demektedir:

“Vefatından sonra bir gece onu rüyamda gördüm, başında büyük bir sarık, üzerinde Osmanlı cübbesi vardı. Bu durum beni ziyadesiyle memnun etmişti. Merhum Hocam, bu kıyafetiyle alakalı olarak, ‘Kur'ân-ı Kerîm’e yaptığımız hizmetten dolayı Allâh-u Te'âlâ ahirette de bize bu sarığı hediye etti ve: ‘Burada sarıkla dolaşacaksınız, kimse ka-rışamaz.’ buyurdu’ diye anlattı.”

Kerâmetleriyle İlgili Bir Müşâhade

Merhum Üstad'la altı defa hacca giden Kamil Şenocak Hoca Efendi, hacıların hizmeti dışında kalan zamanlarda üstadla birlikte olmaya gayret ederdi. Böyle bir esnada Hoca Efendi, Kamil Efendi'ye beraber tavaf etmek istediğini söyler. Tavaf mahalline inerler ve birlikte tavaf ederler. Hoca Efendi'nin bir kolunda rahatsızlık olduğundan dolayı tek başına Haceru'l-Esved'e gitmekte güçlük çeker, bir talebesi ile birlikte orayı ziyaret ederdi. Kamil Efendi Haceru'l-Esved'e doğru üstada yol açmak isterken bir de ne görsün, Haceru'l-Esved'e üç-dört metre kala önleri açılmış, diğer taraflarda ise izdiham devam etmektedir. Üstad yaklaşıp Haceru'l-Esved'i öper, ardından tekrar bölge eski kalabalık haline döner. ⁽⁸⁾

Vefâtı

Üstad, 1980 yılının 28 Ağustos Perşembe günü Hakk'a yürüdüğünde, geride Ehl-i Kur'ân ve ilim sahibi binlerce talebe bırakmıştı. 31 Ağustos Pazar günü Of / Uğurlu'daki cenaze merasimine eski başbakanlardan muhterem Necmeddin Erbakan gibi dönemin önemli bazı siyasetçileri de dahil olmak üzere, Türkiye'nin her yanından akın eden on binlerce kişi iştirak etti. Cenaze namazını talebesi muhterem Mahmut Efendi kıldırdı. Cenazesi yarım asır civarında görev yaptığı Uğurlu Merkez / Büyük Camii avlusuna defnedildi. **Allâh-u Te'âlâ** kabrini **Kur'ân**'ın nuruyla pürnûr, mekânını cennet, makamını âlî eylesin. Âmin!

Dipnotlar:

- 1) Neml Sûresi: 59
- 2) Fâtır Sûresi: 32
- 3) Fâtır Sûresi: 32
- 4) Yazıya katkıda bulunan Merhum Üstad Mehmet Rüştü Aşıkkutlu'nun yeğeni Emin Aşıkkutlu Bey'e teşekkür ederiz.
- 5) Hicr Sûresi: 9
- 6) Âl-i İmran Sûresi: 10-15
- 7) Erbabına malumdur ki, bir mesele anlatılırken verilen örnekler genelde aynı ya da birbirine yakın olur ki, bu örnekler kolay ezberlensin, böylece anlatılan mesele rahat anlaşılın.
- 8) Benzer durum, başka talebeleri tarafından da müşâhade edilmiştir.

HADİS-İ ŞERİFLER

Ebu Hüreyre (Radıyallahu anh)'dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Cehennem ateşi Rabb'ine şikâyet edip: ‘Ya Rabbi! Bir kısmım bir kısmımı yiyor ben kendi kendimi yiyorum, izin ver’ dedi. Allah da ona iki defa nefes vermesi için izin verdi. Bir nefes kışın, bir nefes yazın. (Yazdaki nefesi) sizin rastladığınız en şiddetli sıcaktır. (Kıştaki nefesi de) sizin rastladığınız en şiddetli (soğuk olan) zemherirdir.” (Buhari 3062, Tirmizi 2719, İbn Mace 4319)

Ebu Hüreyre (Radıyallahu Anh), Resûlullah ﷺ'in şöyle buyurduğunu rivayet etti:

- Sizin şu ateşiniz cehennem ateşinin yetmiş cüzünden bir parçadır.

Bunun üzerine *sahabe-i kiram*:

- Ya Rasûlellah! Vallahi dünya ateşi (azap için) muhakkak kâfi gelir, dediler.

Rasûlullah ﷺ :

- Cehennem ateşi dünya ateşleri üzerine (miktar ve sayıca) altmış dokuz derece daha fazla kılındı. Bunların her birinin harareti bütün dünya ateşinin harareti gibidir, buyurdu. (Müslim 2843/30, Buhari 3064, Tirmizi 2715)

Câbir (Radıyallahu anh)'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Zulümden sakınıp kaçınınız. Çünkü zulüm, kıyamet gününde zâlime zifiri karanlık olacaktır. Cimrilikten de sakınınız. Çünkü cimrilik sizden önceki ümmetleri helâk etmiş, onları birbirlerinin haksız yere kanlarını dökmeye, haramları helâl saymaya sevketmiştir.” (Müslim, Birr 56)

Abdullah ibni Ömer ﷺ'dan rivayet edildiğine Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Cennet ahali cennete vardığı, cehennem ahali de cehenneme vardığında ölüm alaca bir koç suretinde vücut verilerek getirilir. Cennet ile cehennem arasında yatırılır ve kesilir. Sonra bir münadi:

- Ey cennet ahali! Artık ölüm yoktur. Ey cehennem ahali! Artık ölüm yoktur, diye nida eder. Bu hâdise sebebiyle cennet ehlinin ferahı bir kat daha ziyâde olur, cehennem ehlinin hüznü ve kederi ise bir kat daha artar.” (Müslim 2850/43, Buhari 6457, İbn Mace 4327, Tirmizi 2682)

Ebû'd Derdâ (Radıyallahu anh)'dan rivâyete göre, Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyurmuştur:

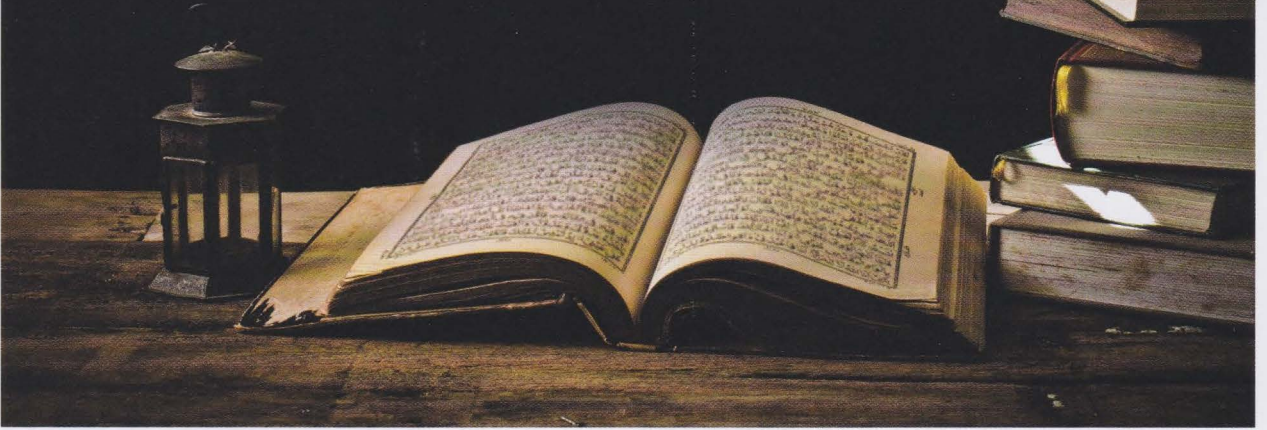
“Kıyâmet günü mü'minin mizanında hiçbir şey güzel ahlaktan daha ağır değildir. Muhakkak ki, Allah-u Teala işi ve sözü çirkin olan ve hayasızca konuşan kimseye buğzeder” (Ebû Dâvûd, Edeb: 5)

Ebû Saîd el-Hudrî (Radıyallahu anh), Rasûlullah ﷺ'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

“Mü'min kimsede iki özellik bir arada bulunmaz. Cimrilik ve kötü ahlâk.” (Ebû Dâvûd, Zekat: 46) Ebu Sa'id (Radıyallahu anh) anlatıyor; Resûlullah ﷺ buyurdular ki:

“Şüphesiz ki kıyamet günü, Allah'ın en çok ehemmiyet vereceği emanet, karı-koca arasındaki emanettir. Kadın ile koca birbiriyle içli dışlı olduktan sonra, hanımının sırlarını erkeğin etrafa yayması, o gün en büyük ihanettir.” (Muslim, Nikah 123, (1437); Ebu Davud, Edeb 37, (4870))

"MEZHEP" KARŞISINDA SAMİMİYETSİZLİKLER...

ALİ EREN

Peygamberimiz'den, ashab-ı kiramdan beri bilinen ve yaşanılğelen İslamı inkâr etmeyi kendisine vazife bilmiş hocalara(!) ve onların şeytânî söz ve hallerine aldanıp, 15 asırdır kitaplara, kalplere ve hayata yerleşmiş olan İslamı inkâr etmek, hafife veya alaya almak, Allah'ın hak dinini, inkâr etmektir.

Bağlı bulunduğu İslâm dairesindeyken ipini koparıp firar eden bir mürtede Müslüman demek büyük vebaldir.

İslamı inkâr böyle de mezhepleri inkâr ondan aşağı mıdır?

Tâbiîn ve tebe-i tâbiîni ve itikâdî mezhepleri yani neye nasıl inanacağımızı açıklayan mezhep imamlarımızın anlattıklarını inkâr da ondan aşağı değildir.

"Dört hak mezhep" dedi-

ğimiz amelî mezhepleri inkâr, **"İbâdetsiz bir İslam"** hedeflemektir ki, başlı başına bir felâkettir.

Bu yolda gidenler hem kendileri mânevî uçuruma yuvarlanıp mahvolurlar hem de kendilerine inananları mahvederler.

İslâmî meseleler, Teymiyecilerin, Selefilerin, Vehhâbîlerin ve mezhepleri çorba yapan Telifçilerin eline geçerse, İslam da ümmet de amip gibi bölünür de bölünür.

Müslümanları bölüyorlar diye mezheplerin aleyhinde konuşanlar bilmiyorlar mı ki, işte Müslümanları esas bölüp parçalayanlar bunlardır.

Bu makûle kimseler, bir yandan İslamı bölüyor bir yandan da **"bölünmekden şikâyet etmenin"** ölü ağlayıcıları rolü yapıyorlar.

Ha İslam düşmanlarının tetikçileri olduklarını bilmeyen bu bölücüler, ha Sevgili Peygamberimiz'in risâletine dil ve ayak uzatan yahûdî ve hıristiyanlar...

Bu kimseler, ehl-i sünnetin 2 i'tikâdî, 4 amelî mezhepini bölünme diye gösterirlerken, kendilerinin bölük pörçük oluşlarını hasıraltı ediyorlar.

***

Ehl-i sünnet mezhepleri **“Bölünme, fırkalaşma, tefrika”** değil, meşrûiyetini Kitâb (Kur'an) ve Sünnet (Hadis)ten alan ve Allah Resûlü'nün ifadesiyle **“rahmete vesîle”** olan **“ihtilâf”** ekol, okul ve mektebleridir.

Dikkat! Hilaf değil ihtilaf...

Yani tamı tamına Hazreti Resûlüllah'ın verdiği müjdeli habere muvafık ve mutâbık.

Mezhepler müctehid âlimlerimizin ihtilafları olduğuna, Sevgili Peygamberimiz de, **“Ümmetimin ihtilafı geniş bir rahmettir”** buyduğuna göre, mezhepler dağılma ve bölünmeye sebep değil aksine engeldir.

Mezhepler Müslümanları bölüyor da mezhepsizler, Teymiyeciler, Selefîler ve Luteriyye mealcileri birleştiriyor mu!

Birleştirmek bir tarafa bunlardan her bir kişi ayrı bir mezhep ayrı bir fırka...

***

Sorumlu makam ve mevkilerde bulunanların, hadis ve sünneti dışlarcasına, **“Kur'an bize yeter, başka kaynaklara ihtiyacımız yoktur”** gibi ifâdeler fırlatması, Resûlüllah'ın mübârek ruhuna ok fırlatmaktan farklı olmasa gerek.

Allâh (Celle Celâluhû), Kelâm-ı Kadîm'i ile hâşâ, **“Kur'an-ı Hakîm size yeter, başka kaynak aramanıza ihtiyaç yok”** demekden âciz midir?

Var mı böyle bir nas?..

Kimse sıkıntı yapıp sancılanmasın.

Tefsir, ta'lim, fıkıh, olmadan, Kitap ve Sünnet'de apaçık olmadığı için icmâ ile ortaya çıkarılmasına ihtiyaç olan mes'eleler meydana çıkarılmadan ve ictihadlarla bilinir hâle getirilmeden yani hükümleri anlaşılmadan Kur'an bize yetecek olsaydı, bunu en başta bu dîni tebliğ eden Allah Resûlü ortaya koyar, âhırzamanın (gidecekleri yere) lâik olan hocalarına bırakmazdı.

Mûcize bir haber olarak bizleri daha önceden uyarır ve hâşâ, **“Sünnete (hadislere) icmâya ve kıyâs-ı fukahâyâ sakın bulaşmayın. Mezhepsizce tertemiz(!), bid'atsız(!) yaşayın”** derdi.

(Lâik demişken lâiklikte hızımızı alamayıp bunu Mısır, Libya ve Tunus'a da tavsiye ettiğimizi hatırlayıp geçelim.)

Biliyoruz malumlar içlerinden şöyle diyorlar:

“Sen bize sünnet, icmâ' ve kıyâs diyorsun amma, işin içine o üç delil girince 24 saatimizin bütün dakikaları dine göre harcanacak.

O zaman kendimizi cinci vezinde “dinci” imiş gibi hissediyoruz ve bizi kaşını basıyor. **Çünkü lâikliğin kazanımlarını kaybedeceğimiz aklımıza geliyor.**

Seni dinleyince, şöyle din dışı üç beş dakikamız bile kalmıyor! Sen bizi 4 delille kuşatıyor, sarıp sarmalıyor, şeriat'ın kassskatı kuralları içine hapsediyorsun. Nefes almamıza bile müsâade etmiyorsun.

Dine dört delil üzerinden tâbi' olacak olursak, söz verdiğimiz yerlere bakacak yüzümüz de astarımız da kalmaz.

Sen “Herşey, sizi yaradan ve sonsuz nimetlere garkeden Allâh'ın irâdesine uygun olacak. Nankörlük yapmayacaksınız. **Böyle olursa ebedî cennet, aksi hâlde ebedi ateş** var, orada yanacaksınız” diyorsun!.

Bunlar bize çok ağır geliyor. Bundan kurtulmak için, en azından **“Kur'an bize yeter”** deme formülünü öğrendik ve bunu hayata geçirmenin peşine düşüldük.

Öğrendik ki “Kur’an Müslümanlığı” deyû senelerdir ortalığı biribirine katan Kaşar-Maşar ve Haltettin-Maltettinlerin politikaları çok geçerli, kandırıcı, kurtarıcı ve susuturucuymuş.

Eh, bize Kur’an ve telifik yeter, fazla derine dalmamıza lüzum yok. O bizi insanlar nazarında kurtarıyor.

İslama senin dediğin gibi aşk ve muhabbetle sarılırsak, bütün dünyâ sırtını döner. Elâlem bize ne der?”

İşte onların içten içe söyledikleri budur. Bundan başka söyleyecekleri bir şey de olamaz.

***

Bağdad’da **“Ben ne sünnî ne şiiyim, ben müslümanım”** demek...

İstanbul’da şii-câferî mâteminde **“sünnînin câferîye, câferînin sünnîye üstünlüğü yoktur”** sözünü yetinmeyip, taa Viyana’larda bile **“Ne demek sünnîyim, ne demek şiiyim, yahu siz müslüman değil misiniz?”** demek...

Bu sözlerden hareketle, birileri de çıkar şöyle derse ne olacak:

“Ne demek müslümanım, yahudiyim, hıristiyanım, budistim...!”

Siz insan değil misiniz?

Vatandaş değil misiniz?

Aynı gezegenin içinde gezinip durmuyor musunuz?

Herkesin iki ayağı, iki kulağı, dalağı, ciğeri, gözü, ödü yok mu?

Hepimiz Âdem babamız ile Havva anamızın çocukları değil miyiz?

Nedir bu din-min tefrikası, ayrılığı gayrılığı?

Yaratılanı severiz yaradandan ötürü.”

Evet...

Bazılarının ağzından bu sözleri işitmeyeceğimize dair kim teminat verebilir?

Her şey ortada...

Görünüşte ne kadar **AYDIN** gözükürse gözüksün, şu sözü söylemesi için birisinin önünü açmak ne oluyor:

“Mü’min kadının, Hıristiyan erkeklerle evlenemeyeceğini söyleyen bir âyet, Batı’da sıkıntı doğurur. Bunu gidermek lâzım.” (23 Nisan 2000–Samanyolu TV).

“Bunu gidermek lâzım” ne demek?

Bu âyeti ortadan kaldırmak lâzım demek değil mi?

Bunu söyleyen kim?

Din adına hizmet(!) veren müessesenin başına getirilen kişi.

Peygamberimiz zamanındaki müşrikler Peygamberimiz’in vücudunu ortadan kaldırmak istiyorlardı. Bu zamandakiler de -görüldüğü gibi- Peygamberimiz’e indirilen kitabın hükmünü ortadan kaldırmak istiyorlar.

Hangisinin İslam düşmanlığı daha fazla?

Ben ölçemedim, hesabını siz yapın değerli okuyucular.

Gerçi böyle sözler ne kadar te’vil edilse ve ne kadar gizleme ve küllemeye yarılsa da, milletin zihni böyle sözleri geri tepmekte ve bu sözler kabul görmemektedir.

Üstü kapatılmak istenen ve **i’tikâdımıza ters olan bu kabil sözler**; ilmî değil indîdir.

14.5 asırdır yaşanan Allâh dînini yeni ve değişik bir kalıba dökme gayreti olarak görülmektedir.

Aslında bu kabil sözlerin yanlışlığını hatırlatmak, bize değil bizden önce dinî işleri yönetmekle vazifeli kimselerin başındakilere düşer(-di).

Öyleyken, onların da aynı teraneleri çalması, hem samimiyet değil hem de bazı yerlere **“İsa-bet buyurdunuz, en doğruyu, en iyiyi ve en güzeli söylediniz!”** yollu müdâhene etiketi taşımaktadır.

Nasıl en doğruyu onlar söylediler ki!

En doğruyu söyleyen ve hiç yanılmayan, **“ismet sıfatı”** sâhibi bütün nebîler ve Sevgili Peygamberimiz'dir.

Çünkü **“O hevâdan/arzusuna göre konuşmuyor. Söylediği şey, bildirilen bir vahiyden başka bir şey değildir”** (Necm: 3)

***

Bazı kimseleri önce **“Peygamber gibi”** görüp, sonra bunu bile az bulup **“Allah'ın bütün sıfatlarına sahiptir”** diyerek yeni bir ilâh edinmeye kalkışmak, Hazreti İsa'yı ilah kabul edenler gibi yeni bir şirk tezahürüdür.

Bu halin, birilerinin **“Kâinat imamı”** olduğuna inanıp, **“Allah kâinatı Peygamberimiz'in hürmetine yarattı, kâinat imamı hürmetine de devam ettiriyor”** demesinden ne farkı var?

***

Hayretlik değil mi?

İkinci binin müceddidi İmam-ı Rabbânî (Kuddise sirruh) Hazretleri, zamanımızda hâlâ kerametini izhar ediyor.

Şöyle:

Mektûbât isimli değerli eserinde şöyle diyor:

“Nefs-i emmâre öyle büyük bir kâfirdir ki, peygamberlik versen ilahlık ister.”

İmam-ı Rabbânî Hazretleri'nin bu sözüyle, yukarıdaki **“Allah'ın bütün sıfatlarına sahiptir”** sözünü bir araya getirirseniz mesele anlaşılacaktır.

“Allah'ın bütün sıfatlarına sahiptir diyen kişi, Allah'ın bütün sıfatlarına kendisinin sahip olduğunu söylemiyor ki” demeye lüzum yok.

Ha kendisi için söylesin, ha başkası için söylesin farketmez.

Çünkü ikisi de şirkdir. Nitekim hıristiyanlar ilahlığa kendileri sahip çıkmıyor, ama ulûhiyeti

Hazreti İsa'ya mal ediyorlar.

B sebepten de Allah'a şirk koşup müşrik oluyorlar.

Peki, hıristiyan ve Yahudiler kâfir değil müşrik mi?

Evet, aynen öyle...

Elmalı Tefsiri'nin sahibi Muhammed Hamdi Yazır, bu her iki gurubun mânen ve gerçek müşrik olduklarını söylüyor.

***

Açık açık söylenen **“Ben ne sünî ne şî'im, ben Müslümanım”** sözüne rağmen, **“Ne demek sünîyim, ne demek şîyim, yahu siz müslüman değil misiniz?”** sözüne rağmen, **“Kur'an'da ne sünîlik var ne şîilik var”** sözüne rağmen, bazı kimseler hâlâ kırk dereden su getirerek bu sözleri tevil etmeye çalışıyorlar.

Her şey apaçık değil mi? İnsafı olan söylesin, bu sözlerde mezhepleri mühimsemek mi var mühimsememek mi var?

Efendim, yaşanan mezhep kavgası dursun için böyle söylenmişmiş.

Eh... Söylendi de hemen cip diye duruverdi değil mi?

Esasen ortada karşılıklı mezhep kavgası diye bir şey yok, şîilerin tek taraflı olarak sünîlere katliâm yapması var.

Zavallı sünîler ise mezhep değil can derdindedir.

Eğer yukarıdaki sözler mezhep düşmanlığından ileri gelmese, bu sözlerin sahipleri, **“Ne demek sünîyim, ne demek şîyim, yahu siz müslüman değil misiniz?”** demez, **“Kardeşim sünî de şî de müsülüman değil mi?”** derlerdi.

“Kur'an'da ne sünîlik var ne şîilik var” demez, **“Sünî de şî de Kur'an'a sahip çıkıyor”** derdi.

Bilmem anlatabildim mi?

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
Özel Kalem Müdürlüğü

ÇOK ACELE

SAYI : B054VLK4340400/01.(7)-161

07/04/2005

KONU: Bayrakların yarıya indirilmesi

İLGİ : İçişleri Bakanlığının 07.04.2005 tarih ve İller İdaresi Genel Müd.nün 2344 sayılı yazısı

İçişleri Bakanlığının Valiliğimize gönderdiği ilgi yazısıyla: “Hıristiyan dünyasının ruhani lideri Papa II. Jean PAUL’ün Vatikan’da düzenlenecek cenaze töreninin yapılacağı 8 Nisan 2005 Cuma günü, tüm İllerimizde devlet daireleri ve kurumlarda Bayrakların gün doğumundan-gün batımına kadar yarıya indirileceği” bildirilmiştir.

Bu nedenle; 8 Nisan 2005 Cuma günü gün doğumundan-gün batımına kadar Bayrakların yarıya indirilmesini,

Önemle rica ederim.

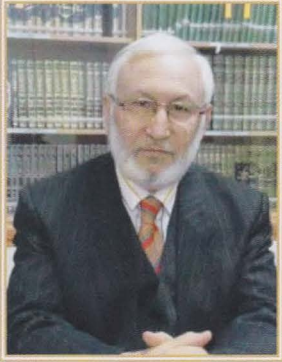
Şakir ÖZDİKİCİ
Vali a.
Vali Yardımcısı

DAĞITIM :

- İstanbul Büyükşehir Bld. Bşk.na
- 32 İlçe Kaymakamlığına
(İlçe ve Kasaba Belediyelerine Kaymakamlıklarca bildirilecektir.)
- Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşlarına

İMAM-HATİPLER SOS VERİYOR...

Namaz Gönüllüleri Platformu'nu bilirsiniz. Bizler, bu platformun üyeleri olarak Türkiye'nin birçok yerinde namaz konferansları verdik. İyi neticeler de aldık.

ALİ EREN

"Herhangi bir İmam Hatip Lisesi'nin önüne Cuma namazı vakti gidip gözlem yapın. Cuma namazına gitmeyen yüzlerce İmam Hatip öğrencisi görürsünüz..."

Namaz Gönüllüleri Platformu olarak 2013'de, Ensar Vakfı'nda bir toplantı yaptık. Toplantının konusu, "İmam-Hatip talebelerine nasıl namaz şuuru verebiliriz?" idi.

Buna niçin lüzum gördük?

Çünkü imam-hatip talebelerinin çoğu namaz kılmıyor. 5 vakit namazı bırakın Cuma namazı bile kılmıyorlar.

Gazetemizin Genel Yayın Yönetmeni Yener Dönmez, 17 Mayıs 2015 tarihli Dindar Nesil Alarmı başlıklı yazısında bu gerçeği üzüntüyle ve şu cümlelerle dile getiriyordu:

"Herhangi bir İmam Hatip Lisesi'nin önüne Cuma namazı vakti gidip gözlem yapın. Cuma namazına gitmeyen yüzlerce İmam Hatip öğrencisi görürsünüz..."

"...Geldiğimiz noktada Cuma namazı kılmayan İmam Hatiplilerin varlığıyla karşı karşıyayız."

Ben de Zeytinburnu, Eyüp ve Bahçeşehir imam-hatip okullarındaki talebelere "Sınıflarının kaç kişi olduğunu, kaç kişinin namaz kıldığını?" sordum.

Aldığım cevap çok üzücü. 30 kişilik sınıfta en fazla 6-7 kişi namaz kılmıyormuş. Kabul edilecek bir şey değil, ama böyle olacağı baştan belli.

Çünkü bu okullardaki öğretmenler namaz kılmıyor ki talebeleri kılsın. (Hepsi değil tabii. Kılanlara sözümüz yok.)

Ensar Vakfı'nda yaptığımız toplantıda, İstanbul'un Anadolu yakasındaki merkez ilçelerinden birinin Milli Eğitim Müdürü şunları söyledi:

"Arkadaşlar! Biz burada imam-hatip talebelerine nasıl namaz şuuru verebiliriz, nasıl namaz kıldırabiliriz diye konuşuyoruz, ama bu okullardaki meslek dersleri (dînî dersler) öğretmenleri namaz kılmıyor."

Ankara İnanç Özgürlüğü Platformu sözcülerinden Soner Kartal da aynı şeyi söylüyor. "İmam-Hatipler'deki öğretmenlerimiz bile maalesef namaz kılmıyor" diyor. (24/6/2015. Vahdet)

Ensar Vakfı'nın 28 Haziran Pazar günü verdiği iftarda konuşan Sayın Cumhurbaşkanı, yaptıkları hizmetleri anlatırken sözü imam-hatip okullarına getirdi ve bir tanıdığının şöyle söylediğini nakletti:

İMAM-HATİP LİSESİ

“İmam-hatipte okumak bir yana, imam-hatip tabelasının altından geçmek bile yeter evladım.” .

Ama hayır! Gerçekler Sayın Cumhurbaşkanı'nın o tanıdığı sözlerini doğrulamıyor.

Bütün liselerin tabelalarını indirip yerine imam-hatip tabelaları assak, herkesi bu tabelaların altından geçiresek bile, hiçbir kimse 2 rek'at namaz kılmamak şuuruna ermez.

Tabelanın altından geçmek şöyle dursun, imam-hatibin içine de girse, talebe olup senelerce okusa da maalesef bu bile namaz kılmalarına yetmiyor.

Manzara ortada. Bu okullara, talebelere namaz şuuruna verecek öğretmenler tayin etmedikten ve edemedikten sonra bütün Türkiye'yi imam-hatip okullarıyla doldursak ne olacak!

Şu gerçeğe dikkat!

İmam-hatip mezunlarının bir kısmı diğer fakülteye gidiyorsa da çoğu ilâhiyatlara gidiyor. İlâhiyat mezunları da imam, müezzin, müftü, vâiz oluyor...

Al sana namaz kılmayan imam, müezzin, müftü, vâiz...

Veya geri dönüp imam-hatiplere öğretmen oluyorlar.

Bu sefer de yukarıda yazdığımız gibi- namaz kılmayan imam-hatip öğretmeni.

Bazıları da ilâhiyatlarda yükselip doktor, doçent oluyorlar. Daha da yükselip profesör oluyor, “Allah geleceği ne bilsin” diyorlar.

Değerli okuyucu!

Namaz, sıradan her Müslümanın vazifesi. İleride İslam adına konuşacak olan imam-hatipler, namazdan daha fazlasını yapmaları lâzım iken, namaz kılmamaları felâket üstü felâkettir.

Bu vaziyetteki okulları açmak övünülecek değil dövünülecek bir durumdur.

Memleketimizde, İslam'ı öğreten medreseler ve medrese usulüyle öğretim yapan başka müesseseler de var.

Buralardaki hocalardan bir tanesinin bile namaz kılmaması düşünülemez. Onun için onların talebeleri de namaz kılıyor...

Bu müesseseler, devletin imam-hatip okullarına yaptığı gibi bir destek de istemiyorlar.

Deseler deseler devlete ancak şunu derler:

Gölge etme başka ihsan istemem...

Çok acele edilmesi lâzım. Çünkü imam-hatipler SOS veriyor...

Namazdan daha mühimi de itikadı bozuk imam-hatip öğretmenleri...

İmam-hatip talebelerini onların eline verirsen, istedikleri gibi yoğururlar, bunun adı hizmet olmaz.

Sadece açmaksa; İnönü, Demirel ve Kenan Evren de imam-hatipler açtı...

İlm-i Hâl

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA
FIKİH KURULU

İPEK KULLANMAK

Allah Teâlâ'ya sonsuz hamd, onun Resulüne ve Resulüne tabi olan al, ahab ve ümmetine selat-u selam olsun.

Kuşkusuz giyim-kuşam Allah Teâlâ'nın insanoğluna bahsettiği önemli nimetlerden biridir. Tarih boyunca insanoğlu her daim avret yerinin açık olmasından utanmış bu yüzden örtme ihtiyacı duymuştur. Bununla birlikte sıcak ve soğuğa karşı önlem almak için elverişli giysiler kullanmıştır.

Yüce dinimiz, Allah Teâlâ'nın nimetlerini kullanırken israftan ve meşru olmayan hedeflere vesile olmamasından kaçınmaya önem vermiştir. Bu yüzden kişiyi, helali olmayan karşı cinsine karşı cazibeli duruma getirip şehvi duyguları harekete geçirecek giysileri yasaklamıştır.

Günümüz modern insanı(!) bu denli kendini cazibeli gösteren elbiselerin yasak kılınmasını algılayamamaktadır. Neden geniş, bol avret uzuvlarını belli etmeyecek elbise giyilmesi gerektiğini bir türlü kavrayamamaktadır.

Akıllarına göre giysi, insanı şık gösteren, karşı tarafa cazibe veren dış kaportadır. Bu yüzden giysiyi tamamen örf ve adete bağlı yöresel bir fiil olarak görmektedirler. Buna bağlı olarak giysinin sünnet olan çeşidinin olmadığını iddia etmektedirler.

Hâlbuki Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in giymiş olduğu elbise şeklini, sırf ona tabi olmak niyetiyle giymenin sünnet olması bir yana, giyim-kuşamda uyulması gereken ve farz olan bir takım esaslar vardır.

Yaşadığımız âlemin, imtihana mebni olduğunu iyice kavradıktan sonra bu tür meseleleri algılamamız hatta hayatımıza tatbik etmemiz daha kolay olacaktır. Karşı cinsi cezbetmenin bir maksat değil de bir fesat olduğunu bilmek, kuşkusuz meseleyi hakikati üzere, ayakları yere basarcasına anlamının en ön şartıdır.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

“Ey Âdemoğulları! Size avret yerlerinizi örtecek giysi ve süslenecek elbise verdik. Takva (Allah'a karşı gelmekten sakınma) elbisesi var ya, işte o daha hayırlıdır. Bu (giysiler), Allah'ın rahmetinin alametlerindedir. Belki öğüt alırlar (diye onları insanlara verdik)”. El-Â'râf 26

Kuşkusuz dünya hayatında geliş gayemiz sadece her türlü nimetten istifade etmek değildir. Belki bazı hoşumuza gidecek şeyleri sırf bizi yaratandan dolayı terk ederek onun yolunda ilerlemek ve imtihani kazanmak en ulvi ve esas gayemizdir. Bu yüzden yasaklanan her şeyin mutlaka sadece dünyaya bağlı olarak algılanabilir bir gerekçesi olmak zorunda değildir.

Bazen sadece imtihana desek bile, bir şeyin yasak olmasına yeter sebeptir, yeterki onu yasak kılan nas mevcut olsun. Buna taabbudi denir. İşte bu kabilden olan bir mesele olarak ipek kullanmayı ele alacağız.

İpek Böceği Kozası

İpek; İpekböceğinin ürettiği yumuşak, parlak bir lifdir. İpekböceği bir turtıldır ve bu lifi kendine koza örmek için üretir. İnsanlar bu liften iplik yapar ve kumaş dokurlar. İpek çok sağlamdır. Boyanınca da çok gösterişli olur. Bazen ipeğe başka lifler karıştırılarak döşemelik ve perdelik kumaşlar yapılır. İpek en çok dut ipekböceğinden elde edildiğini görmekteyiz.

İpek güzel görünümlü, yumuşak, parlak ve dayanıklı olup, kolaylıkla ve iyi boya tuttuğu için daha da güzelleştirilebilen hayvansal kaynaklı bir lifdir. İpek, liflerin kraliçesi olarak bilinir¹.

Yüce dinimiz, dünyayı bir karargâh olarak değil de geçici bir tarla olarak yaratan Allah Teâlâ'nın nimetlerinden yararlanmayı belirli şartlarla kısıtlamıştır. Sözgelimi; israf etmemek, kibirlenmemek, başkalarına zarar vermemek, topluma ekonomik ve ahlak yönüyle zarar vermemek emsali bir takım şartlar koymuştur.

İpek giymek, tarih boyunca bir böbürlenme, övünme vesilesi olmuştur. Bunun yanında pahalı olması elbiseye haddinden fazla önem verilmemesini ve israfa sürüklememesini öğütleyen naslara aykırı düşmektedir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

“Ey Âdemoğulları! Her mescitte ziynetinizi takının (güzel ve temiz giyinin). Yiyeğin için fakat israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez.” Araf/31

Saydığımız bu gerekçeler, hikmet açısından olup belki tartışılabilir olsalar da ipek giymenin yasaklanmasındaki illet değıllerdir. Bu konuda illet, yani ipeğin yasaklanmasının gereğı doğrudan hadis-i şeriflerdir. Bize düşen Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in yasakladığından sakınmaktır. Zira imtihan için geldiğimiz bu dünyada insanoğluna verilen akıl, eğer Allah Teâlâ'nın tüm emir ve yasaklarını gerekçeleriyle anlayabilecek olsaydı ve doğruyu bulabilecek olsaydı imtihanın bir önemi kalmazdı, Kuran-ı Kerim'in bir faidesi kalmazdı. Her şeyi akılla bilir doğru olanı aklımıza göre yapardık. Hâlbuki Allah Teâlâ, kendisine iman etmemizi, kesin olan emir ve yasaklarını aklımız alsa da almasa da yerine getirmemizi emretmektedir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

“Allah ve Resûlü bir iş hakkında hüküm verdikleri zaman, hiçbir mü'min erkek ve hiçbir mü'min kadın için kendiışleri konusunda tercih kullanma hakları yoktur. Kim Allah'a ve Resûlüne karşı gelirse, şüphesiz ki o apaçık bir şekilde sapmıştır.” Ahzab/36

İpeğin yasak olduğunu ifade eden açık hadis-i şerifler vardır. Sözü uzatmamak için sadece bir kaç tanesini zikredeceğiz.

Katade (Allah ondan razı olsun) anlatıyor: Ebu Osman en-Nehdiyy şöyle dedi: Ömer (Allah ondan razı olsun)'in mektubu bize ulaştığında biz Utbe b. Ferkat ile birlikte Ezrebican denilen yerdeydik, mektupta şöyle yazılıydı: **“Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ipek kumaş giymeyi yasaklamış, ancak şu kadarı müstesna etmiştir. Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şu kadarı derken başparmağını takip eden iki parmağıyla bunu gösterdi.”** Mektubu okuyunca biz anladık ki bununla âlem (elbiseye konan işaret veya elbisenin kenarları yani elbiselere eklenen veya dikilen ipek) **kast edilmiştir.**²

Ebu Ümame, Peygamber Efendimiz (Sallâ-lâhu Aleyhi ve Sellem)'i şöyle derken işittiğini anlatıyor: **Ahirette nasibi olmayan erkeklerin dışında dünyada ipek giyen erkek olmaz.**³

Kadınların ipekten elde edilmiş kumaşları her türlü kullanmaları caizdir. Buna dair tüm İslam âlimlerinin sözbirliği vardır. Erkeklerin savaş dışında katıksız ipekten olma gömlek, kaban ve sair elbise giymeleri de söz birliğiyle haramdır.

Savaş esnasında ipek giymek ise İmam Ebu Hanife'ye (Allah ona rahmet etsin) göre caiz değildir. Ancak İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed'e (Allah onlara rahmet etsin) göre savaş esnasında ipek elbise giyilebilir.⁴ Zira düşmanın karşısında heybetli görünmek psikolojik strateji olarak önemlidir.

Buradan din veya vatan için ihtiyaç olduğunda kişinin ipek elbise giymesinde bir sakınca olmayacağı anlaşılmaktadır.

Hz. Ali (Allah ondan razı olsun) anlatıyor: Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ipekli bir kumaş alarak sağ tarafına koymuş, bir altın parçası da alıp sol tarafına koymuş, sonra bunlara işaret ederek "İşte bu ikisi de ümmetimin erkeklerine haramdır" buyurdular.⁵

İmam Ebu Hanife (Allah ona rahmet etsin) bu hadisi-i şerifin genel olduğuyla yani savaş haline dair bir ayırım yapmadığıyla amel etmiştir. Düşmana heybetli görünmek için başka alternatiflerin olduğunu söylemiş, erişilmez ipek olanla bunun mümkün olacağını savunmuştur.⁶

Kişinin bedeniyle arasında başka giyecek olsa dahi ipekli giymek haramdır. Sıhhatli görüş budur. İmam Ebu Hanife'den (Allah ona rahmet etsin) gelen rivayete göre ipekli elbise cilt ile yani insan derisiyle temas ederse giyilmesi haram olur.

Kumaşın markası veya firma markası gibi birbirine bitişik olan dört parmak kadarının ipek olmasında bir beis yoktur.

Bu miktar ipeğe müsaade edilmesi İbn Abbas'dan (Allah onlardan razı olsun) gelen rivayete binaendir. O rivayet şöyledir:

"İbn Abbas'dan (Allah ondan razı olsun) rivayet olunmuştur ki, Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) katıksız ipekten yapılan elbiseyi giymeyi yasakladı. Ancak işaret/alem (marka ismi gibi amblem) ve elbisenin argacı (elbise örülürken dikine kullanılan ipler) ipekten olursa bunda bir beis yoktur".⁷

Elbiseninlemi, onun süsü, deseni demektir. Nitekim bu husus Kâmus'ta da bu şekilde manâlandırılmıştır.

Bundan katıksız ipekliden örülmüş veya sonradan elbiseye dikilmiş desenler kastedilmektedir. Bununla elbise kenarlarında dikilenler arasında fark yoktur. İkisi de dört parmakdan fazla olmamalıdır. Ama İmam Şafiî (Allah ona rahmet etsin) burada muhalefet etmiştir.

Çünkü Şafiiler süsü dört parmakla kaydetmişlerse de elbise etrafının ne kadarının ipek olabileceğinin yöreden yöreye değişebileceğini ve genel âdete göre takdir edilebileceğini söylemişlerdir. Yani bir yörede dört parmakdan daha fazla olmak üzere elbiselerin yakaları süsleniyorsa o yörede bu işlem caizdir.

Hanefilere göre âlem yani işaret hem yakalara takılan armaları, hem de elbiselerde kullanılan desenleri kapsamaktadır. Buna astarlar ve yenlerin etrafına, cübbenin yakasına işlenenler, ilikler ve kumaştan yapılan düğmeler de dâhildir.

Tüm bunlar enine dört parmakdan fazla olmak şartıyla caizdir. Bir elbiseyi bir parça ipek ile yamamakta da beis yoktur. Ama ipek kumaştan kılıf yapmak böyle değildir.

Peygamber Efendimiz'in (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hadislerinden yola çıkarak, elbisede bulunan ve bir görüşe göre dört parmağı, diğer görüşe göre üç parmağı geçmeyen ipek miktarının caiz olduğunu söylenmiştir.⁸

Ayrıca elbisenin farklı farklı yerlerinde bulunan ipek kumaşlar da ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Fakat bakıldığında elbisenin ipekten olduğu izlenimi oluşuyorsa böyle bir elbiseyi kullanmak da caiz olmaz.

Caiz olan dört parmak miktar ipeğin elbisele eklenen veya dikilen ipek olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca elbisede alem olarak kullanılan ipeklerin de sakıncasının olmadığı, hiçbir âlim tarafından inkâr edilmemiş olduğu için sözbirliğiyle kabul edilmiş sayılmaktadır.⁹

Dağınık yerlerde olan ipekler toplanıp hesap edilmez. Yani bir uçta iki parmak, diğer uçta üç parmak ipek olsa toplamı dört parmağı aşmıştır denilip yasak kılınmaz.

Bunun gerektirdiği şudur: İpek ile bezenmiş, desenlenmiş nakışlı elbiseyi giymek helâldir, eğer her nakış dört parmak kadar değilse. Eğer hepsi bir araya geldiği zaman dört parmağı geçerse bu yine helâldir. Ancak hepsi ipekli görünecek kadar olursa caiz olmaz.

Fakat bazılarının göre sarık bu hükümden müstesnadır. *El-Müctebâ* adlı kitapta; "Sarıkta iki veya daha fazla yerlerde bulunan ipekli nakışlar derlenmiş yani bir yerdeymiş gibi kabul edilir" denilmektedir.

Ez-Zeylâ'nin ifadesine göre: Tellerle örülenler de dört parmak kadar olduğu takdirde giyilmesi ve kullanılması helâldir. Aksi takdirde erkekler için helâl olmaz.

Kenarları ipek ile örülmüş cübbenin giyilmesi mekruhtur denilmektedir.

Dîbac denen saf ipekten yapılmış cibinlik yani sivrisinek ve benzeri rahatsızlık veren haşarattan korunmak için yatağın üzerine açılan örtünün kullanılmasında erkekler için de beis yoktur. Keza çocukların beşikleri üzerine açılan cibinliklerde bu kabildendir. Dîbac, arşı ve argacı ipekten olan nesnedir. Fakat giyilen bir nesne değildir. Bu yüzden caizdir.

Halis ipekten yapılmış uçkur bağı da mekruhtur. Sıhhatli görüş budur. Bazıları "bunda beis yoktur" demişlerdir. Halis ipekten yapılmış kalensuve yani takke/fes giymek de mekruhtur. Sarığın altında kalsa bile. Yakaya asılan para cüzdanının ipek olması da mekruh olur.

Kadınlar için dibaceyi, ipekliyi, altın ve gümüşü ve diğer incileri süs olarak kullanmakta bir beis yoktur.

Kişi ipek kumaş ile evini süsleyebilir. Tefahür kastedilmeksizin altın ve gümüş kaplarla da süsleyebilir. Göze, göz ağrısı gibi bir özür sebebiyle ipek kumaştan olan siyah bir eşarp bağlamakta bir beis yoktur.

Elbise bütünüyle ipek olmayıp sadece luhmesi ipek olursa (dokumacılıkta dikine konulan iplikler ki bunlara luhme veya eriş denir) tüm âlimlere göre savaşta giyilmesi caiz, savaş dışında mekruhtur.

Yine elbise bütünüyle ipek olmayıp sadece südası (dokumacılıkta enine konan ipliklerdir ki bunlara argaç veya çözgü de denilmektedir) tüm âlimlere göre savaşta ve savaş dışında giyilmesi caizdir.¹⁰

İpek böceğinin kozasından yapılmayan dokuma, haram olan ipek değildir. Suni ipek, eğer ipek böceğinin ürettiği değilse, başka maddelerden yapılmışsa isminin ipek olması onu haram kılmaz.

Elbisenin yapımında kullanılan malzemenin çoğu ipekten olursa, böyle bir elbiseyi giymek erkeklere haramdır. İpek böceğinin üretmediği, saf halde bulunmayan suni ipeklerin bu yasak kapsamına girmeyeceğini söylemiştik.

İmam Ebu Hanife'ye (Allah ona rahmet etsin) göre, halis ipekten bir yastık yapıp onun üzerinde uyumakta veya minder yapıp üzerine oturmakta bir sakınca bulunmamaktadır.

Zira bunda tazim söz konusu değildir. İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed (Allah onlara rahmet etsin) aykırı görüş beyan etmişlerdir.¹¹ Çünkü Huzeife (Allah ondan razı olsun)'den şöyle rivayet edilmiştir:

“Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) bize altın ve gümüş kaptan bir şey içmeyi, bu kaplardan bir şey yemeyi, kalın-ince ipek giymeyi ve bu tür bir kumaş üzerine oturmayı yasaklamıştır.”¹²

Giylmesi erkelere yasak olan şeyleri, erkek çocuklara giydirmek de yasaktır. Aynı şey, takılar için de geçerlidir. Özellikle günümüzde erkek çocuklara takılan altın bileklik ve gerdanlıklar bu kapsamdadır.

Elbette günah, mükellef olmayan çocuğa değil, ona bunu takan anne ve babayadır. Çünkü bu hususta gelen nas, (hadis) ergenlik kaydı bulunmaksızın ümmetin erkeklerinin tamamını kapsar.

Allah Teâlâ, kendilerine Allah ve Resulünün emri veya yasağı ulaştığında artık orada kemküm etmeden “Rabbim Allah” deyip emri uygulayan ve yasağı işlemekten sakınan kullarından eylesin! Âmin

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA FIKİH KURULU

Dipnotlar Kaynakça:

1 Dört bin yılı aşkın bir süreden beri, insanların ekonomik hayatında önemli bir rol oynamakta olan ipek, yıllar boyu Çin, Hindistan, Taşkent, Bağdat, Şam ve İstanbul'dan geçen ipek yolunu takiben Avrupa'ya taşınmıştır. Bu zaman zarfında ipek, altından daha değerli bir ürün olarak alıcı bulmuştur.

2 Buhârî, bab: lubsu'l-Harir ve 'ftıraşuhu li'r-rical

3 Buhârî, Edeb 66; Müslim, Libâs 7, 10. Ayrıca bk. İbni Mâce, Libâs 16

4 Alauddin es-Semerkindî, Tuhfetu'l-Fukahâ 3/583

5 Ebu Dâvûd, Libâs, 4

6 Alauddin es-Semerkindî, Tuhfetu'l-Fukahâ 3/584

7 Ebu Davud, babu'r-ruhsati fi'l-alem ve hayti'l-harir. Hadis no: 4057

8 Alauddin es-Semerkindî, Tuhfetu'l-Fukahâ 3/585

9 Ebu Bekir Muhammed b. Ahmed Şemsu'l-Eimme es-Serahsî, el-Mebsût; Alauddin es-Semerkindî, Tuhfetu'l-Fukahâ; Alâuddin Ebû Bekr el-Kâsânî, Bedâiyu's-Sanâyi fi Tertibi'ş-Şerâi'

10 El- İsbicabî şöyle der: İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed'e (Allah onlara rahmet etsin) göre, eriş ve argacı ipek olan bir elbise sık dokunmuşsa savaşta giyilmesi caizdir. Çünkü böyle bir elbise kılıç darbelerine karşı daha koruyucu ve kişiyi düşmana karşı daha heybetli göstermektedir.

Argacı (dokumada enine olan ipleri) ipek, erişi (dokumada dikine olan ipleri) ipek olmayan elbiseyi giymekte bir sakınca yoktur. Bu konuda âlimler arasında bir ihtilaf söz konusu değildir. Çünkü dokuma elbiselerde eriş asıldır. Argaç ona tabidir. Bir de şu var; Siyer şerhinde Şeyhu'l-İslam: “Erişi ipek olmayıp argacı ipek olan dokuma elbisenin giyilmesinde bir sakınca olmaması ipeğin görünmemesiyle kayıtlıdır. Eğer ipek görülüyorsa erkekler için yine mekruh olur” demiştir.

11 Alauddin es-Semerkindî, Tuhfetu'l-Fukahâ 3/585

12 Buhari

Güldeste

MUSTAFA
ÖZŞİMŞEKLER

TEBÜK SEFERİ MEŞAKKAT ve SİKINTI İMTİHANI

Pek çoğumuzun, yaz sıcaklarının hararetinden bunaldığı ve canlarımızın serinlik aradığı bu mevsimde, ister istemez insana bir rahvet çöküyor. Belki havaların sıcak olması hasebiyle bazılarımız ibadet konusunda gevşeklik gösteriyor olabilir.

Zira nefis ve şeytan bizi Allah'a kulluk yapmaktan alıkoymak, ibadet ve taatten uzak bırakmak için bin bir türlü dolaplar çevirir ve birçok bahaneler üretir. Dolayısıyla bu mevsimin sıcaklığını ve hararetini de ibadet etmemize engel olarak karşımıza çıkarabilir.

Birçoğumuzun zevki, keyfi ve tatili düşündüğü bu sıcak havalarda hatırıma **Tebük Gazvesi** geldi.

“Neden Tebük?” dersiniz

Çünkü bu gazve, yaz mevsiminin en sıcak günlerinde gerçekleşmişti.

Arabistan yarım adasında müthiş bir kuraklık ve kıtlığın baş gösterdiği, bununla birlikte tam da hurmaların olgunlaşıp meyve vereceği bir dönemdi. Havaların sıcaklığı son derece bastırılmış, hurma ağaçlarının gölgesi iyice tatlılaşmıştı. Yolculuk ise uzun mu uzun, meşakkatli mi meşakkatliydi. Düşman kuvvetleri ise çok kalabalıktı.

Tebük Seferi işte böylesine zor bir zamanda yapılacaktı. Nitekim Kur'an-ı Kerim bu seferin yapılacağı zaman hakkında; **“Fi Saati'l-Usreti / Zorluk-darlık Zamanı”** (Tövbe: 117) buyurmuştu. Evet, **Tebük Seferi** meşakkat ve zorluk imtihanıdır. Bunda bizim için ibretler ve dersler vardır.

Eğer kendimizden pay biçecek olursak; camiye namaz kılmaya giderken veya bir sohbet meclisine iştirak ederken bile daralan-sıkılan bu nefis, aç ve susuz bir vaziyette uzun bir seferi göze alıp kalabalık bir düşmanla savaşmak için yola çıkmayı, acaba ne derece arzu eder?..

Saadet Asrı'nın kahramanları olan Ashabı kiram'ı ve onların ibret dolu hayatlarını şöyle bir göz önüne getiriyorum, bir de bu günün Müslümanları olarak kendimize bakıp düşünüyorum da, ne kadar da nazlı kullarız. Canımız ne kadar da tatlı. Ne dara gelebiliyoruz ne de zora... Konuşmaya sıra gelince mangalda kül bırakmıyoruz da, iş icraata sıra geldiğinde bahanemiz o kadar çok ki...

Oysa ahiretin kurmayları olan ashabı kiram ne sıkıntılar çekmişler, ne çilelere maruz kalmışlar.

İşte Tebük Seferi... Sıkıntı ve meşakkatle yoğrulmuş bu çetin gazvede gerek mâlî, gerekse bedenî bakımdan ellerinden geleni yapmışlar, adeta fedakârlığın zirve noktasına çıkmışlardı. En güzel istirahat imkânlarını ve keyif ortamlarını bırakmış, ayrıca (hurmaların olgunlaşıp meyve vereceği bir dönem olması hasebiyle) ticari kârlarını da fedâ ederek, Allah yolunda böylesine çetin ve meşakkat dolu bir seferi tercih etmişlerdi.

Güneşin altında, kızgın esen rüzgar karşısında ve boğucu kum fırtınaları içinde, düşmanla savaşmak için iki ay yol gitmişlerdi. Hem de aç ve susuz olarak... Öylesine susuz kalmışlardı ki, dudaklarını ıslatacak kadar dahi su bulamamışlar, susuzluklarını bir nebze olsun giderebilmek için bindikleri develeri mecburen kesip, onların bağırsaklarındaki suları içmek zorunda kalmışlardı.

Tüm bu sıkıntılara göğüs geren o şanlı ashab, yine de bir takım mazeretler üretip Allah'a kulluktan geri kalmamış ve Resûlüllah'ın yolundan kıl kadar ayrılmamışlardı.

Münafıklara gelince; meşakkat ve çile imtihanı olan Tebük Gazve'sine gitmemek ve bu seferden geri kalmak için çareler aramışlar, bir takım bahaneler uydurarak İslam Ordusu'na katılmamışlardı.

Başından sonuna dek bizim için bir ibret vesikası olan Tebük Seferi'ni ve bu arada yaşanan bazı hadiseleri kısaca gözden geçirelim.

Meşakkat ve Sıkıntı imtihanı; Tebük Seferi

Tebük Seferi, Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in son seferidir.

Bu gazve için Medine ile Şam yolunun ortasında bulunan **Tebük** mahalline kadar gidildiği için bu isimle anılmıştır.

Sıcakların had safhaya vardığı bir yaz mevsiminde Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'e şöyle bir haber ulaştı:

“Bizans İmparatorluğu, Müslümanlarla savaşıp onları tamamen yok etmek için, Hıristiyan Arap kabilelerinin de bulunduğu kırk bin kişilik kalabalık bir ordu hazırladı.”

Bunu haber alan **Efendimiz** (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) derhal hazırlıklara başladı. O devrin süper güçlerinden biri olan Bizans ile yapılacak bu savaş için, bütün müminleri cihada davet ve teşvik etti.

Efendimiz, ashabına bu savaş için hazırlanmalarını emir buyurduğu zaman, sıcakların tüm şiddetiyle bastırıldığı ve canların gölgelere meyl ettiği bir zamandı.

Ayrıca halk geçim darlığı ve sıkıntısı içinde kıvanıyor, memleketlerde kuraklık ve kıtlık hüküm sürüyordu.

Üstelik bu günler Medine'nin mahsûl dönemiymiş. Şimdi tam da hasat zamanı iken böyle bir ticaret, hurma ağaçlarının gölgelikleri, böyle bir keyif ve rahat bırakılıp da açlık ve susuzluk içinde üstelik kuvvetli bir düşmanla çarpışmak üzere uzun bir sefere çıkmak, elbette kolay değildi.

* * * *

Peygamber Efendimiz bundan önce çıkacağı sefer ve gazalarda hep maksadını gizli tutar ve bu konuda mübhem ifadeler kullanırdı ki, düşman malumat sahibi olmasın. Fakat Tebük Seferi'nde niyetini gizlemeyip bilakis bunu ilan etti.

Çünkü bu yolculuk çok uzun, tehlikeli ve çetindi. Karşı çıkılan düşmanın sayısı ise çok fazlaydı. Ashab-ı kiram durumu bilsin ve gerekli hazırlıkları ona göre yapabilsinler için bu defa Efendimiz hedefi gizli tutmamış ve bu durumu tüm ciddiyetiyle açıkça söylemişti.

Onun için tüm hazırlıkların tam manasıyla yapılmasını ve herkesin bu sefere istisnasız bir şekilde iştirak etmesini istedi.

Havaların sıcak olmasının da verdiği bir rehâvetle olsa gerek, nedense müslümanlar bu işte biraz ağır davrandılar. Bunun üzerine Mevla Te'âlâ vahiyle ashabı uyardı:

“Ey İman edenler! Size ne oldu ki Allah yolunda savaşa çıkın denildiği zaman yere çakılıp kalıyorsunuz. Yoksa ahiretten vazgeçip dünya hayatına mı razı oldunuz?! Fakat bu dünya hayatının faydası ahiretin yanında pek azdır. Eğer (size emrolunan bu savaşa) çıkmazsanız, Allah sizi pek acıklı bir azap ile cezalandırır ve yerinize sizden başka (emirlerine itaat eden) bir kavim getirir! Siz (savaşa çıkmamakla) O'na hiçbir zarar veremezsiniz Allah her şeye kadirdir. (Tevbe:38, 39)

Bu ayet-i kerime sahabeyi ateşledi. Çok büyük bir hazırlık içine girdiler ve Rasûlüllah'ın çevresinde toplanmaya başladılar.

İnfak Yarışı

Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) imkanı olanların savaş için mallarından bağışta bulunmalarını, Allah için infak etmelerini tavsiye etti.

Ashab-ı kiram, Efendimiz'in bu tavsiyesine uydu ve genciyle-yaşlısıyla, kadınıyla-erkeğiyle adeta seferber oldular. Kimi altın, kimi gümüş, kimi deve, kimi hurma getirdi. Yani kimin ne imkanı varsa, elinden geldiğince İslam Ordusu'nun ikmâli için yardım ettiler. Allah yolunda infak etmek konusunda birbirleriyle yarıştılar.

Hiz. Ömer (*Radiyallahü anh*) diyordu ki:

“Benim elimde mal bulunan bir zamana rastladı, şayet Ebu Bekir'i geçmem bir gün mukadderse Onu şimdi geçebilirim.”

Ve malının yarısını getirip infak etti. Bunun üzerine Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*):

Ey Ömer! Ev halkına ne bıraktın? buyrunca,

İnfak ettiğimin yarısını bıraktım, diye cevap verdi.

Hiz. Ebu Bekir ise malının tamamını infak etmişti. Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) Ona da:

Ey Ebu Bekir ev halkına ne bıraktın? Diye sorunca, Hiz. Ebu Bekir:

Onlara Allah'ı ve Resûlü'nü bıraktım, diye cevap verdi. Bu durum, meleklerin dahi hayrete düştüğü ve hayranlık duyduğu bir ibret tablosuydu. Bunun üzerine Hiz. Ömer ağlayarak şöyle buyurdu:

Anladım ki, bundan sonra Ebu Bekir'i hiçbir sahada ve asla geçmeyeceğim!..

Hiz. Osman (*Radiyallahü anh*) ise Şam'a gitmek üzere hazırlanmış olan üç yüz devesini, sırt yükleri ve semerleriyle birlikte infak etti. Ayrıca elbisesine koyduğu bin altını getirdi ve Efendimizin kucağına döktü. Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) buna çok memnun oldu ve:

“Bu günden sonra Osman'ın yapacağı şey kendisine zarar vermeyecektir!” buyurdu.

Bir başka rivayete göre de Hiz. Osman (*Radiyallahü anh*) ordunun yarısını techiz etti.

* * * *

Tabi bu arada münafıklar da boş durmuyorlardı. Müminlerin kuvve-i mâneviyyesini yıkmak ve onları bu seferden caydırmak için; “Bu sıcakta cihada mı çıkılır, sakın çıkmayın!” diyerek fitne yapıyorlardı. Bunun üzerine Mevla Teala vahiy gönderdi:

“...Bu sıcakta savaşa çıkmayın, dediler. De ki: Cehennem ateşi daha sıcaktır. Keşke bil-selerdi.” (*Tevbe: 81*)

Ama münafıkların fitnesi durmak bilmiyordu. İslam Ordusu'na yardım edenlere dil uzatmaya başladılar. Çok yardım edenler için; **“bunlar o yardımları riyâkârlık ve gösteriş için yapıyorlar”** diye laf ettiler.

Fakir oldukları için ancak bir ölçek hurma getiren (ki kendileri buna herkesten çok daha fazla muhtaç olmalarına rağmen, az da olsa infak edip yardımdan geri kalmak istemeyen) fakir müminlere de; **“Allah'ın, senin bu azıcık hurmana ihtiyacı mı var?”**deyip gülüştiler.

Ashab-ı kiram onların bu lakırdılarına aldırış etmedi. Fakat onlar rahat durmadılar ve başka fitnelere daldılar. Baş münafık Abdullah b. Ubeyy başta olmak üzere bazı münafıklar:

Muhammed Bizans Devleti'ni çocuk oyuncağı zannediyor. Vallahi ashabıyla beraber tutulup esir olacaklarını sanki gözümüzle görür gibiyiz, diyerek Ashab-ı kiramı korkutup bu Gazve'den caydırmak ve geri bırakmak istediler.

Tabi sahabe-i kiram tüm bu zorluk ve sıkıntılara, münafıkların fitnelere rağmen, Peygamber Efendimizin etrafında sıkıca kenetlendiler. Bu meşakkat, yokluk ve kıtlık, önlerindeki uzun yolun ağır şartları, onları Allah yolunda cihada koşmaktan alıkoyamadı.

Hatta Tebük Seferi'ne katılmak isteyen müslümanların sayısı o kadar çoktu ki, isimlerin kayıtları edildiği sicil defterine sığmıyorlardı.

Açlık ve susuzluk imtihanı

Bütün hazırlıklar tamamlandı ve Peygamber Efendimiz otuz bin kişilik orduyla yola çıktı. Orduda, binit develerin sayıları az olduğu için bir deveye ikişer üçer kişi nöbetleşe binenler vardı. Tabi yokluk, kıtlık ve imkânsızlık had safhadaydı. Yolculuk gerçekten çok çetin geçiyordu. Ordu **Hicr**'da sabahladığı zaman, yanlarındaki su kaplarında bir damla bile su kalmamıştı. Hz. Ömer (*Radıyallahü anh*) der ki:

Bir konak yerinde dayanılmaz bir susuzluğa uğradık. Susuzluktan boyunlarımız kopacak sandık, birisi su aramak için çıkıyor su aramaktan boynu kopacak hale gelmeden geri dönmüyordu, fakat yine de su bulamıyordu.

Ashab-ı kiram susuzluktan ölmek için bindikleri develerini kesip, onların bağırsaklarındaki suyu içmek zorunda kaldılar. Şimdi o suyu bir düşünün!.. Hava son derece sıcak, üzerine bastığın yer alev alev yanıyor, devenin karnındaki su ise belki de kaynama noktasında. İşte o suyu içecekler de susuzlukları gidecek... Bu su, ne kadar susuzluğu giderir, insanın hararetini ne kadar keser siz düşünün...

Tebük Seferi'nde sadece susuzluk değil, müt-hiş bir açlık da çekildi. Öyle ki bir hurmayı aralarında ya bölüşürler, ya da sırayla onu ağızlarında emip birbirlerine verirlerdi.

Acaba içimizde böylesine açlık ve susuzluk çekenimiz oldu mu?.. Buzdolapları tıka basa dolu. Envâi çeşit meşrubatlar, ayranlar, buz gibi sular, ayrıca takviye için kalıp kalıp buzlar... Bu kadar rahat ve geniş imkânlar içinde olmamıza rağmen yine de ne kadar mızımız, ne kadar gevşegiz... Allah bizi nankörlükten muhafaza eylesin!

İslam Ordusuna sonradan yetişenler

Bu sıkıntıların akabinde Peygamber Efendimiz yağmur duasında bulundu. Ve Onun duası bereketiyle Allah-u Te'âlâ bir bulut gönderip yağmur yağdırdı ve ordu suya kandı. Böylece susuzluklarını giderdiler ve yollarına devam ettiler.

Zaman zaman bazı kimselerin ordudan geri kaldığı görüldükçe Müslümanlar:

Ya Resûlellah! Falan kişi geride kaldı, diyorlardı. Peygamber Efendimiz ise:

Eğer onda bir hayır varsa Allah onu size kavuşturur, kendisinde bir iyilik yoksa

Allah sizi ondan kurtarmış olur, diyordu.

Bu arada Ebu Zerr-i Gıfârî'nin devesi çok yorulmuş ve ordudan geride kalmıştı. Onu ne kadar yürütmeye çalıştıysa da buna muvaffak olamadı. Deve yürümek için sanki inat ediyordu.

Baktı ki deve iyice ağırdan alıyor gitmeye de niyeti yok, mecburen deveyi bıraktı ve üzerindeki tüm eşyasını sırtına aldı. İslam ordusuna yetişebilmek için yaya olarak, o şiddetli sıcaklarda yola düştü. İşte Ebu Zer (*Radiyallahü anh*)...

Tek başına, sırtındaki yüküyle, o şiddetli sıcaklarda yaya olarak günlerce yol yürümeyi ve karşısına çıkacak her türlü zorluğu göze alıyor, yine de Resûlullah'ın yolundan ayrılmıyor.

Müslüman işte böyle olmalı. Allah yolunda her türlü sıkıntı ve zorluğu aşmaya baştan kararlı ve azimli olmalı. Yoksa yapması gereken işlerden, üstlenmesi gereken vazifelerden kaytarmak için en küçük şeyi bahane etmek, bir müslümana kesinlikle yakışmaz.

Bir konak yerinde, gözcülerden biri çevreyi gözetlerken yalnız başına gelen birini gördü ve:

Ya Resûlellah bir adam tek başına geliyor! diye haber verdi. Bunun üzerine

Efendimiz:

Bu Ebu Zerr olmasın? buyurdu. Müslümanlar iyice bakınca:

Evet Ya Resûlellah! Vallahi bu Ebu Zerr'in ta kendisi, dediler. Bunun üzerine

Efendimiz:

Allah Ebu Zerr'e rahmet etsin! O yalnız başına yürür, yalnız başına ölür, yalnız başına dirilir, buyurdu.

Ebu Zer gelip başından geçenleri ve devenin haberini anlatınca, Efendimiz:

Ey Ebu Zer! Bana gelip kavuşuncaya kadar, Allah senin attığın her adımına karşılık bir günahını bağışlasın! diye dua buyurdu.

Ebu Hayseme (Radiyallahü anh)

İmanlarından hiç şüphe edilmeyen, fakat sıcakların verdiği rehâvet sebebiyle ağırdan almalarından ve ihmallerinden dolayı birkaç kişi seferden geri kalmıştı.

İşte bunlardan biri de Ebu Hayseme (*Radiyallahü anh*) idi. İmanına ve doğruluğuna asla laf söylenmeyecek biriydi Ebu Hayseme, fakat nedense Tebük Seferi'nden geri kalmıştı.

İslam ordusu yola çıkmalı birkaç gün olmuştu. Hava son derece sıcaktı, her taraf adeta yanıyordu, hayvanlar bile gölgelik yer arıyordu.

İşte böyle bir günde Ebu Hayseme evine geldi. İki tane hanımı vardı, onları evin bostanında buldu. Onların her biri bostandaki iki çardağı su serperek serinletmişler, yemekler, buz gibi sular, köpüklü ayranlar, soğuk hoşaf hazırlayıp müthiş bir sofraya kurmuşlardı.

Her biri en cazibeli tavırlarıyla onu kendi çardağına çağırıyordu.

Ebu Hayseme bostana girip çardakların kapısına dikildi. Hanımlarına ve kendisine hazırlananlara baktı. Bu sıcak havada, çardakların serin gölgesinde istirahat etmek, hazırlanan yemekleri yiyerek, kâselere koyulan meşrubatları içmek ne büyük nimetti.

İşte bunları düşünürken, tam o sırada aklına Efendimiz ve sahabesi geldi. Birden irkildi Ebu Hayseme:

Sübhânallah! Geçmiş ve gelecek tüm günahları bağışlanmışken, Resûlullah o

yakıcı güneşin ve bunaltıcı sıcağın altında yolculuk edip silahımı boynunda taşısın da, Ebu Hayseme de serin gölgede yemek yesin, hanımlarıyla oturup keyif etsin, bu insafa sığar mı?! Dedi ve o anda kararını verdi:

Vallahi Rasûlullah'a kavuşmadıkça hiç birinizin çardağına girmeyeceğim. Hemen aızığımı hazırlayın yola çıkıyorum!

Ebu Hayseme (Radiyallahü anh)'ın elinde imkan varken, hatunlarıyla oynaşıp keyfinde-zevkinde olma fırsatı ve ortamı bulunuyorken yaptığı tercihe bakınız! Bu keyfi, bu rahatı ve istirahati tek kalemde silip atıyor. Sıkıntı ve meşakkatle geçecek uzun bir yolculuğu göze alıp aç ve susuz da olsa Resûlullah'ın yanında olmayı tercih ediyor.

* * * *

İslam Ordusu yine bir yerde konaklamıştı. O sırada gözcüler bir süvarinin geldiğini bildirince Efendimiz:

Bu Ebu Hayseme mi? Onun olmasını istedim, buyurdu. Az daha yaklaşıncaya:

Ya Rasûlellah! Vallahi bu gelen Hayseme imiş, dediler. O gelince Efendimiz:

Ya Eba Hayseme eğer gelmeseydin helak olurdun! buyurdu.

Ebu Hayseme, Efendimize olup bitenleri anlattı. Efendimiz ona da hayır dua da bulundu.

Efendimiz ve ashâbı, Tebük'e geldiği zaman burada bir orduyla karşılaşmadılar. Daha önce toplanıp savaşa geldiği söylenen o Rum ordusu ne hikmetse dağılmış adeta sır olmuşlardı.

Vel-hasıl onlarla karşılaşıp çarpışmak mümkün olmadı. İslam Ordusu orada yirmi gün beklenmesine rağmen ne Herakliyüs, ne de Hristiyan Araplardan hiç kimse savaşa cesaret edip gelememiş, çarpışmaktan korkmuşlardı.

Peygamber ordusu bu sıkıntı ve meşakkat imtihanını en güzel şekilde vermişti.

Çok çetin şartlarda çıkılan bu gazvede gerek mal, gerekse bedeni fedakârlığın son raddesine varılmıştı. Böylece Allah'a olan imanlarını ispat, Resûlullah'a olan bağlılıklarını izhar etmişlerdi.

Onların bu teslimiyetleri neticesinde Allah-u Teala düşman ordusunun kalbine korku salmış, İslam ordusuyla savaşmaya dahi cesaret edememişlerdi.

Böylesine yorucu ve meşakkatli bir seferden sonra, Allah-u Teala savaşa bile mahal bırakmadan Rumları boyun eğdirip İslam ordusuna cizye vermesini kolaylaştırmıştı.

Tebük Seferi'nden sonra Medine'de perdeler kalkmış, mümin-münafık aşikar olmuştu. Münafıklar hakkında pek çok ayetler indi. Bunlardan birinde şöyle buyruldu:

* * * *

“Allah'ın Peygamberine muhalefet için (savaştan) geri kalanlar, oturup kalmalarına sevindiler. Allah yolunda mallarıyla canlarıyla cihad etmek hoşlarına gitmedi. ‘Bu sıcakta savaşa çıkmayın!’ dediler. De ki: ‘Cehennem ateşi daha sıcaktır.’ Keşke bilselerdi. Yaptıklarının karşılığı olarak bundan böyle az gülüp çok ağlasınlar.” (Tevbe: 81, 82)

Şartlar ne kadar zor olursa olsun, başarı ne kadar imkansız ve hayal gibi gözükürse gözüksün, eğer bahaneler ve mazeretler bir kenara bırakılırsa, münafıkların fitnelere de aldırış etmeden verilen emir dinlenip söylenen söz tutulursa, Allah'ın yardımı ve zafer kaçınılmaz olur.

Fî Emanillah!

Hikmetli Söyler

” Namazda kalbini, başkasının evinde gözünü, yemekte boğazını, insanlar içinde dilini koru!”

Lokmân-ı Hakîm

” Binlerce keşif ve kerâmet, bir sünneti ihya etmeye eşit değildir. Bunu eşit tutmak olgun olmamanın alâmetidir.”

Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî (Kuddise Sirrûhu)

” Zâlimlerin zulmü karanlık bir kuyudur. Ey zulümle kuyu kazan! Sen bunu kendin için kazıyorsun, bari boyunca kaz!”

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî

” Dünya, üzerindikileri besleyip büyütür, sonra onları yine kendi yer.”

Seyyid Ahmed er-Rufâî (Kuddise Sirrûhu)

” Elbiseni çamurdan muhafaza ediyorsun da, niye kalbini çamurdan beter olan günahattan muhafaza etmiyorsun?!”

Mahmud Efendi Hazretleri (Kuddise Sirrûhu)

” Bayram, süslü elbiseler giyenlere, güzel yemekler yiyenlere değil, Cehennem'den kurtulanlara bayramdır.”

Pehlüldâne (Kuddise Sirrûhu)

” Töhmekten sakınmayan kimse, kendisi hakkında kötü zanna düşenleri kınamasın.”

Vehb bin Münebbih

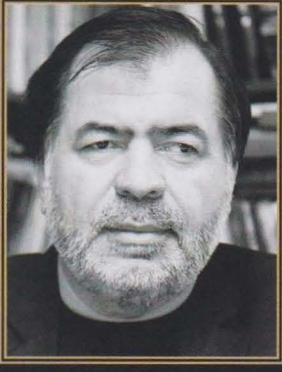
” Ümit ettiğin her şeyin kölesi; ümit kestiğin her şeyden de âzâde ve hürsün.”

Atâullah İskenderî

” Zalimleri bağışlamak, mazumlara cefadır.”

Şeyh Sâdi Şirâzî

MUSTAFA ÖZCAN

Baştağut Hasan Nasrallah son konuşmalarından birisinde ya da Humeyni'nin Kudüs günü uydurması münasebetiyle 'ancak İran'la birlikte olursan; Filistin'i kurtarabilirsin' mealinde konuşmuştur. Allah'tan geriye umutların sadece İran'a bağlandığını söylemektedir. Bunları söylediği günlerde ise İran bidat rejiminin başı olan Hamaney, Batılı ülkelerle nükleer antlaşmayı kotarıyor ve gizli kanallar diplomasisinden sonra bu kez de açıktan Batı'nın kollarını atıyordu. Ali Hamaney'in vassalı veya şakirdi Hasan Nasrallah bu hayret verici konuşmasıyla birlikte Suriye rejimine niye arka çıktıklarını da gerekçelendirmiş ve meşruiyet atfetmiş oluyor. Ayrıca Nasrallah bermutat olduğu üzere İran projelerini maşeri vicdanda kabul ettirmek için Filistin meselesini kullanmaya devam ediyor. Halbuki, Suriye'de olayların başlangıcından itibaren halk tankların şehirlerde halka karşı mevzilenmesi yerine Golan sınırında İsrail'e karşı vaziyet almasını istemişti.

Nasrallah da akabinde Lübnan üzerinden İsrail'e saldırmak yerine masum Suriye halkının canını almaya başlayan bir caniye ortak olarak 'ortak katil' sıfatına bürünmüştür. Bilmeyenler için Humeyni ramazanın son cumasını

Kudüs günü ilan etmiştir. Böylece 'avanak Sünnileri' kandırmayı ummuştur.

Kudüs günü ilan etmek yerine Esat rejimiyle pekala İsrail'i haklayabilirlerdi.

Onlar ise Sünnileri avlamayı olmazsa haklamayı yeğ tutuyorlar. İspatı ise 2003

yılından sonra Irak'ta ABD ile birlikte iş tutmalarına ilaveten Arap Baharından sonra

da Batılı ülkelerin icazetiyle Sünnileri tepelemeleridir. Humeyni'nin bidat rejiminin kandırmaca ürünü olarak ilan ettiği Kudüs günü

münasebetiyle Sünni kasabı Nasrallah yine hezeyan kusmuş ve Kudüs yolunun Kalamun, Zebedani, Humus, Haseke, Halep ve Suveyda'dan geçtiğini söylemiştir.

Yolu Türkiye'ye kadar da uzatabilirdi yine de çeşlilik yapmış, şükranlarımızı hak ediyor!

Devrim Muhafızları danışmanlarından ve Hamaney'e yakın din adamlarından Mehdi Taib: "Suriye İran'ın 35'inci velayetidir, Ahvaz düşerse geri alabiliriz ama Suriye düşerse Tahran da gider" demiştir.

31 ilden oluşan İran "Suriye, Irak, Lübnan ve Yemen"i kendi illeri olarak görüyor. Saddam Hüseyin de Kuveyt'i işgal ettiğinde burasını 19 vilayet olarak ilan etmişti. Saddam yine de mert adamdı ve bunu kıvırmadan yapıyordu. İran ise Şiilikten gelen dessaslığıyla birlikte dolambaçlı yollara tevessül ederek amacına ulaşıyor. Nifak perdesiyle hareket ediyor. Hasan Ruhani'nin Danışmanı Ali Yunusi, 'Bağdat imparatorluğumuzun başkenti' derken Bağdatlı Şii idarecilerin eli ayağına dolaşiyor. Kimse de bu sözlerin mealini ve ne anlama geldiğini merak etmiyor!

DECCAL KORİDORUNUN BEKÇİLERİ!

Muhammed Sürur Zeynelabidin'in yazdığı gibi ' Ve cae devrü'l-mecus/Mecusilerin Dönemi gelmiş olmalı!

Sünni kasabı Nasrallah'e göre, Kudüs yolu Suriye'den ve Esat'ı korumak ve kollamaktan geçiyor! Kudüs yolu neden kestirmeden Lübnan'dan geçmiyor da illa da Suriye'den geçiyor? Hamaney'e biatlı olmayan Dürzi Lider Velit Canbulat, ' İran'ın ideolojik ve dini rehberliği olmadan da yolumuzu bulur, Hicaz'a ulaşırız' diyor.

Nasrallah, neden Tahran'ı dolaşmadan kibleyi bulamıyor? İran'ın Suveyda'da ' Lebbeyk Selman' diyerekten Dürzilere kompliman yapması karşısında Velit Canbulat şunları söylüyordu: " Hicaz'a gitmek istesek niye Tahran'ı dolanalım! Doğrudan gitmeyi bilmiyor muyuz? " Nasrallah'ın derdi Hicaz'a gitmek kibleyi bulmak değil, Tahran'ı kible ve yeni Kabe edinerek siyasi tavafta bulunmak. Tahran olmasa bile, hahamları andıran kisvesiyle Mohammad Cavad Laricani'nin Ümmü'l Kura teorisinde olduğu gibi Kum'u Kabe'nin yerine geçirmektir.

Sünni kasabı Nasrallah Suriye'de katil ve laik ve pozitivist Esat rejimi uğruna ölen leşkerlerini Filistin için ölmüş fedailer olarak göstermeye yelteniyor. Nasrallah palavralarıyla bizi, kurulu Arap düzeni ve rejimlerinin Filistin'i sattıklarını (Esat rejimini niye istisna ediyor ?) dolayısıyla tek umudun ve melcenin İran'ın kaldığına inandırmaya çalışıyor.

Kudüs yolunun Suriye'den geçtiğini ve bu yolun veya kalenin düşmesi halinde Filistin'in zayı olacağını ileri sürüyor. Halbuki bahsettiği Suriye rejimi Yahudiden ziyade Filistinli kanı dökmekle kötü şöhrete ulaşmıştır. Buna 2011 yılından itibaren kendi halkını da ilave edebiliriz. Elbette Hama'yı unutmadan. Suriye rejimi Tel Zeateri'de binlerce Filistinliyi öldürmüştür. Şii Emel milisleri de keza çok sayıda Filistinlinin kanına girmiştir. Şiiler Lübnan'ın güneyindeki Filistinli direniş odaklarını birer ikişer yok etmişlerdir. Yerlerine ise Sünnileri kandırmak için direniş kuşağı postunda kendileri geçmişlerdir. 2006 yılında emellerine az da olsa ulaşmışlar ve Sünnileri Şii meftunu haline getirmişlerdir.

Suriye olayları olmasaydı Sünnilerin hala gözleri bağlı kalacak Şiileri hala direniş kampının yılmaz savunucuları zannedeceklerdi! 2011 yılından itibaren maskeler düşmüş ve külahlar değişmiştir. Tağut Suriye rejimiyle birlikte masumları öldürerek üzerlerindeki direniş cilasını dökmüşlerdir.

Suriye ve Yemen'deki gelişmelerden sonra Hizbullah-İran -Suriye eksenli Filistinli direniş odaklarına da ters düşmüş ve ters dönmüştür. Hamas ile yollarını ayırmaktan maada İslami Cihad ile de bağlarını koparmıştır.

Nasrallah, ramazan ayında (2015) Sam Amca gibi Suriye'de çözümün askeri değil siyasi olduğunu söylüyor. Bu laflar mugalata ürünü, söyleyenleri de mugalata üstatları! İran Dışişleri Bakan Yardımcısı Abdullahiyan Esat'ın ömür boyu başkan olarak kalmasına taraftar olduklarını lakin bunun teröristlerin veya yabancı güçlerin iradesine bağlı olarak şekillenemeyeceğini söylemektedir. Öyleyse Irak'ta rejim değişikliğini neden ABD ile birlikte kotardınız?

Yabancı güçler arasına kendinizi niye katmıyorsunuz? Suriye halkı üzerine vasi misiniz?

Siz tatmin olmadıkça yabancı parmağı var mı kabul edilecek? Nasrallah siyasi çözümün birileri tarafından engellendiği görüşünü seslendiriyor. Türkiye, Katar ve Suudi Arabistan'ı kastediyor olmalı! Suriye halkının iradesinin önünü kesen kim? Suriye'de çözüm askeri olmakla birlikte İran ve çetesi Hizbullah, bunu geciktiriyorlar. Yabancı ülkelerden de Suriye'deki iç çekişmenin üzerindeki ellerini çekmelerini istemektedir. Bunu başkalarına tavsiye edeceğine kendi ile sifatah yapsa ve İran'ı da ikna etse olmaz mı?

Sünni kasabı Hasan Nasrallah'ın itiraftan kaçtığı husus şudur: Direniş edebiyatı yaparken aksine İsrail koridorunun bekçileri oldukları ortaya çıkmıştır. İsrail'in en büyük korkusu Suriye'nin Sünni İslamcılarının eline düşmesidir. Suriye'nin düşmesinden sonra sıra Ürdün'e gelecektir. Bu nedenle de Muhammed Hasaneyn Heykel, Suriye rejiminin düşmesinin Ürdün'ü de etkileyeceği için sabit tutulması gerektiğini savunmuştur.

Böylece İran ve ekseni, bölgede İsrail'e tampon rejimlerin düşmesini engelleyerek İsrail'e mücavir alanın cihat alanına dönüşmesini geciktirmektedir. Suriye halkını da tekfirci olarak tanıtmaktadır. Nasrallah Kudüs yolu Şam'dan geçer derken İsraililer de Kudüs işgalinin devamını Şam rejiminin bekasına bağlıyorlar. Demek ki, Nasrallah yalan söylüyor ve İsrail'i yerinden sökecek gelişmelerin önüne ket vuruyor ve rüzgarını kesiyor. Açıkta İsrail'in emellerine hizmet ediyor. Bu nedenle de İsrail Sina'da Sisi, Kunayra'da ise Esat'la birlikte hareket etmenin yollarını arıyor. Sisi ve Esat'ı ayakta tutacak projeler üzerinde çalışıyor. Ezer Tseverir gibi birçok İsraili yazar bu gerçeğe parmak basıyor ve Nasrallah'ı tekzip ediyor⁽¹⁾. Sünni kasabı aynı zamanda yalancıların da şahı. Sünnilere düşmanlık yani Sünni nasibiliği yaparak ümmetin iç düşmanı olduğunu ispat etmektedir. Kelim Sıddıki'nin ifadesiyle, Beşşar ve Sisi ve Ürdün Kralı İkinci Abdullah rejimleri İsrail'in zırları, piyonları ve tamponlarıdır. İsrail'e çarpmak isteyenler onları aşamıyor.

Lübnan Adalet Bakanı Eşref Reyfi de katil rejimin ortağı olan Nasrallah ve Hizbullah'ın Allah adını taşıyan bir bayrak bulundurmaya hakkı olmadığını ifade ediyor.

Nitekim bin altı yüzlü yıllarda yaşamış olan İtalyan Düşünür Giordano Bruno şunları söylemiştir: "Allah iradesini hakim kılmak için yeryüzündeki iyi kullarını kullanır, yeryüzündeki kötü kulları ise kendi iradelerini hakim kılmak için Allah'ı amaçlarına alet ederler..." Bakan Eşref Reyfi Hizbullah'ın sadece isim ve slogan düzeyinde İslama mensup olduğunu ifade etmiştir. Zalime meylettikleri için İslam davasının sahte kahramanlarıdır. Öyle olmadıkları halde din kisvesine bürünmüşler ve insanları bu yolla iğfal etmişler ve aldatmışlardır.

Nitekim, Lübnanlı Şii yazar İmad Kamhiyye de bu söylenenleri doğruluyor ve bırakın Hizbullah'ı, Şii tarihinde Kudüs'ün hiç bir yeri, önemi olmadığını ve Şii dini literatüründe Kudüs'ün keenlem yekün olarak geçiştirildiğini hatırlatmıştır⁽²⁾. Bu durumda Şiiler Sünnilerin davasını mı omuzlamış oluyor yoksa iğfal mi ediyorlar? Dini açıdan İslam mezhepleri arasında Yahudi anlayışına en yakın olan anlayış Şiilerin anlayışdır.

Kudüs davası diye bir davaları yoktur. Humeyni sadece İslam alemini aldatmak için sahte kahramanlığa soyunarak Kudüs günü ilan etmiştir. İşte yaptıkları: Kudüs'ün imdadına yetişmek yerine Suriye halkını katlediyorlar. Ayinesi iştir kişinin lafına bakılmaz! Nasrallah'ın kiblesi Kudüs veya Mekke olmayıp Tahran veya en iyi ihtimalle Muhammed Cevad Laricani'nin Ümmü'l Kura projesinde olduğu gibi Kum'dur. Nasrallah'a göre Kudüs yolu birçok basamak veya duraktan veya menzilden geçiyor. Bunlardan ilki Esat rejimini korumak. Müslümanlar arasında mezhep kavgasını körüklemek, Arap ve İslam ülkelerini zayıflatmak ve ABD ile nükleer anlaşmalar imzalamak ve entrikalar tertip etmek. Nasrallah'a göre İran'a biat Kabe ve Kudüs'ten daha önemlidir. Zira imamı olan Humeyni İran rejimine hizmetin namaz, oruç ve her türlü ibadetin fevkinde olduğunu söylemiştir. Nasrallah'ın dini ve siyasi taklit mercii Hamaney olduğuna göre durum netlik kazanıyor. Allah ve peygamberinin yerine doğrudan İran'ı koymuşlar.

Daha önce de çeşitli Arap liderleri Kudüs yolunu uzatmışlar ve dolambaçlı yollara sülük etmişlerdi. Salah Halef (Ebu İyad) Kudüs'e giden yolun Marunilerin yolu üzerinden geçtiğini söylemiş ama tehditleri lafta kalmıştı. Humeyni ise Kudüs yolunun Saddam'ın cesedi üzerinden ve Bağdat'tan geçtiğini söylemişti. Bendesesi Hasan Nasrallah ise Kudüs'ün Sünnilerin cesetleri üzerinden geçtiğini tahayyül ediyor. İsrail'in karşısına dobra dobra ve İran destekli bir biçimde pür silah çıkacağı yerde Suriye halkını kırıyor. İranlılar Kudüs'ün peşinde değil imparatorluk peşindedir. Bu imparatorluk ise Sünni dünyanın toprakları üzerinden geçiyor.

İsrail ve İran ise görünmez ortaklar. İsfahan ile Babü'l Lüde arasında bir Deccal hattı geçiyor. Her iki ülke de bu Deccal hattını temsil ediyor. İnanmayan hadislerle baksın!

Nasrallah İran' düşman olanın aynı zamanda Filistin düşmanı olduğunu öngörüyor⁽³⁾. Bu terkişi şöyle de ifade edebiliriz: Suriye halkına ve Sünni kitlelere düşman olan ümmetin de iç düşmanı ve İsrail'in koltuk değneğidir.

1-http://www.al-ayyam.ps/ar_page.php?id=f84e15ay-260366682Yf84e15a

2- <http://islammemo.cc/akhbar/arab/2015/07/12/254289.html>

3- <http://www.alaraby.co.uk/politics/2015/7/10>

ÇİN'İ KİM DURDURACAK

67 yıldır İsrail'in gün be gün Filistin'i yutması gibi 1949 yılından itibaren 66 yıldır Çin de Doğu Türkistan'ı dünyanın gözleri önünde yutuyor.

MUSTAFA ÖZCAN

Doğu Türkistan davası karşısında Batı hem maslahatını hem de İslam karşıtı ideolojisini gözetiyor. İslam dünyasının ise üzerine ölü toprağı serpilmiş durumda.

Doğu Türkistan, Türklerin ata diyarı ve ilk coğrafyası. İslam'la burada şerefyap olmaya başlamışlar ve Karahanlılar İslam'la şereflenen ilk Türk devleti olmuştur.

Dünya Uygur Kongresi Başkan Yardımcısı ve Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği Genel Başkanı Seyit Tümtürk ile A Haber'de birlikte idik ve akıcı aksanıyla ramazan münasebetiyle Doğu Türkistan'da tavan yapan Çin mezalimini ve İslam dünyasının sessizliğini anlattı.

Filistin Piri Şeyh Ahmet Yasin'in ifadesiyle ümmetten yakındı, şikayet etti. Gerçekten de Batılılar maslahatları gereği zaman zaman meseleyi kurcalasalar ve sistematik olarak takipleri altında tutsalar da Çin'le çingar çıkarmamaya özen gösteriyorlar. Ya da maslahatları zedelendiğinde 'yem/koz' kabilinden meseleyi kurcalıyor ve gündeme getiriyorlar. İlgileri, hasbi ve insanlık namına değil. Bu da çözüme katkı sunmuyor. Doğu Türkistan davası karşısında Batı hem maslahatını hem de İslam karşıtı ideolojisini gözetiyor.

İslam dünyasının ise üzerine ölü toprağı serpilmiş durumda. Batı, İslam'a düşman Müslümanlar da kendi davalarına yabancı hatta düşman. Seyit Tümtürk, Doğu Türkistan'da durumun Myanmar'dan daha feci olduğunu söyledi.

Myanmar en azından bir şekilde dünya gündemine geliyor ve belki vahşet açısından Myanmar yönetimi Çin'i aratmaz. Lakin Çin dünyanın birinci üretim üssü haline gelmiş bulunuyor. Bu açıdan da kimse Çin'i karşısına almıyor. Bu yüzen Doğu Türkistan meselesinde müthiş bir karartma var. Güvenlik Konseyi'nde veto hakkına haiz bir ülke. Adım adım ABD'yi yakalayıp, hayır deme noktasına geldiği gibi, onu da geçerek bütün dünyaya hayır deme veya meydan okuma noktasına gelmiştir.

11 Eylül sonrasına Rusya ve Çin, ABD'nin İslam dünyasına karşı başlattığı küresel akın ve çılgır olan terörle mücadele ikliminden ve kampanyasından azami derecede yararlandı mezalimine zemin yaptı. Bir de içimizde kinlerine iman etmiş olanlar da nispet olsun diye Çin'e meccanen hizmet ediyorlar.

Seyyid Tümtürk benim geçmişte yazdığım gazetelerden birisinin 50 bin 'İŞİD militanı Uygur'un Türkiye'nin tertibiyile Suriye'ye geçmeye çalıştığını yazdığını ve bu şekilde Çin'in ekmeğine yağ sürdüklerini beyan etti. Bir zamanlar asparagas haberlerin çetelesini tutan bir gazete veya gazeteler grubuna ne demeli? Bu kadar da asparagasa yar olunur mu? Hem de mazlumlar aleyhinde ve Çin namına!

Birilerine husumet namına ikide bir Salâhaddin Demirtaş'ı ekranlarına konuk eden bir camiadan bunların sadır olması şaşkıncı değil! Şaşkıncı olan 'hizmet adına' geldiğimiz nokta ve gerçek değerlerimize yabancılaşmamızdır. Geçmişte Doğu Türkistan davasına da destek vermiş bir gazetenin bu hallere düşmesi içler acısı. Çin'in cadı avına da bir katkı! Belli ki sadece dostluk ve düşmanlığın sınırları değil hakikatin sınırları da aşınmış bulunuyor. Ontolojik bir çürüme hali yaşanıyor.

İşte acı söyletir dert ağlatır misali Seyit Tümtürk bir çırpıda dertlerini dile getirdi ama zaman yetmedi. Ekranlardan Devlet Bahçeli'ye bir mesaj vermek istiyordu yayın erken bittiğinden buna muvaffak olamadı. Ben tercüman olayım dedim. Türk dünyası ve meseleleri adına Ak Parti ile MHP'nin koalisyon yapmasını istiyorlar. Bu durumda koalisyon veya yeni hükümet çift kanatlı olmuş olacak. Bir kanadı kuzeyimizi diğer kanadı güneyimizi temsil edecek. AK Parti daha genelde güneyimizi ve Arap dünyasını temsil ederken MHP kuzeyimizi ve Türk dünyasını temsil edecek ve koalisyon da bu birliği somutlaştırmış olacaktır. Zaten Türkiye Türk-Arap birliğinin potansiyel ve görünmez köprüsüdür.

Doğu Türkistan bağımsızlığını değil varlığını koruma kaygısına düşmüştür. Zira altlarındaki zemin giderek kaymakta ve sistematik olarak Çinlilerce doldurulmaktadır.

Uygurların her vesile ile batı bölgelerine göçleri temin edilirken Çinliler ise Uygur bölgesine yerleştiriliyorlar. Bu petrol doğalgaz, kömür ve uranyum rezervleriyle zengin olan bölge Çin'in iştahını kabartmakta ve 11 Eylül ve Arap Baharı sonrasında kargaşa ikliminde asimilasyon politikasına hız vermektedir. 5 Temmuz 2009 katliamından sonra Çin yeni bir dönem girmiştir. 1 Ocak 2015 tarihiyle birlikte de dini yasakları resmi hale getirmiş bulunuyor. 5 maddelik sınırlama ile birlikte namaz kılmak ve onun ötesinde camilere girmek neredeyse yasak hale getirilmiştir. Dünyada hiçbir yerde örneği olmayan bir biçimde yaka kartı gibi cami kartı uygulaması getirilmiş ve bununla camilere giriş çıkış kısıtlanmak ve denetim altına alınmak istenmiştir.

Bu sınırlama ile birlikte çocukların Kur'an öğrenme imkanı da ellerinden alınmaktadır.

İslam veya kimlikle ilgili her şey yasak hatta terör bulgusu kapsamına alınmaktadır. Batı'nın 11 Eylül sonrası uygulamaları Çin'i şımartmıştır. İslam düşmanları birbirinden destek ve cesaret alırken maalesef Müslümanlar kendi davalarını kovalamaktan ve sahip çıkmaktan acizler. Bu da Doğu Türkistan ve Myanmar gibi bölgelere mezalim olarak yansıyor. Sakal, namaz, başörtüsü, oruç aklınıza ne geliyorsa yasak ve terör sembolü.

Bu nedenle de Seyid Tümtürk'ün bir ifadesi hoşuma gitti ve sizinle paylaşmak istedim: Çin gerçekten de Yecüc Mecüc olma vasfını üzerinde barındırıyor.

Dalitler ve Uygurlar

Mısırlı ünlü gazeteci ve yazar Fehmi Huveydi 'Ezher Şeyhi Myanmar'da' başlığı ile ses getiren bir makale kaleme aldı. Bu makalesinde kurumların duyarsızlığını işledi. Bu kurumlar arasında elbette Sünni dünyanın en kadim kurumlarından olan Ezher de var. Üzerimize ölü toprağı serpilmiş durumda. Elbette Fehmi Huveydi bu makalesini başka bir makale ile taçlandırabilir, 'Ezher Şeyhi Doğu Türkistan'a veya Urumçî'ye' başlığını da atabilirdi. Yüreğimize su serperdi. Özellikle de şu mübarek ramazan günlerinde ve ikliminde.

Bunu yapmak için ulvi değerler ile mücehhez olmak ve ali himmet olmak gerekir. Halbuki kurumlarımız entrika yumağı haline gelmiş durumda. Ezher Şeyhi Sisi muhaliflerinin ayaklarını nasıl kaydırabileceğinin hesabını yapıyor.

Entrika işlerinden başını kaldırıp da İslam dünyasının acil işleriyle ve acılarıyla uğraşacak mecali yok. Bu baptan olmak üzere son sıralarda Sisi ve Londra'nın talimatıyla Mecelle-tü'l Ezher(Ezher Dergisi)'in Yayın Yönetmeni değerli ilim adamı Muhammed İmare'nin ayağını kaydırmakla meşgul oldu. Anlayacağınız entrikalardan başını kaşıyacak vakti yok. Sefi Muhammed Seyyid Tantavi ise Mübarek'ten izinsiz Sudan'a bile gidemiyordu. Bu durumda halefi Ahmet Tayyip nasıl Myanmar veya Doğu Türkistan'a gidecek? İmkan var mı?

Fehmi Huveydi'nin makalesi bana geçmişte yaşanan yine Ezher merkezli bir tartışmayı hatırlattı. Osmanlıların son dönemlerinde Filipinler, Çin ve Japonya'ya irşat ekiplerinin gönderilmesi gibi vakti sabıkta Ezher şeyhlerinden birisi İslam'a ilgi duyan Hindistan'daki kast sisteminin en alttakilerini temsil eden Dalitlerle (Dokunulmazlar) köprü kurmak için Hindistan'a bir irşat heyeti gönderir. Hıristiyanlar, 20'nci yüzyılın başlarında Müslümanların zayıf halkası olarak gördükleri Berberiler, Suriyeli Nuseyrileri veya genel olarak Alevileri Hıristiyanlaştırmak için seferber olurken Müslümanlar tebliğ görevlerini ihmal ederler. O dönemde sayıları 60 milyon olan Dalitlerden bazıları İslam'a ilgi duyar lakin bu potansiyel vaziyette kalır. Kuvveden fiile çıkamaz. Şekip Arslan bu duruma isyan eder.

Müslümanların himmetsizliği ve duyarsızlığı ruhunu dağlamaktadır. Ezher şeyhiyle birlikte maddi manevi seferler olmazlar. Süreç akim kalır.

Buna mukabil; ne derece isabetlidir bilmiyorum ama İmam Birgivi Hazretleri on kişiyi Müslüman etmektense bir Müslümanı kurtarmanın ve istikamete sevk etmenin daha önemli olduğunu ifade eder. Elbette İslam tebliğ dinidir lakin iç hukukları Müslümanların birbirlerini korumasını esas alır. Zaten kendi mensuplarını koruyamayan bir topluluktan başkalarına yar olmaz! Himmete muhtaç bir dede gayrıya nasıl himmet ede! Bu açıdan ümmetin gerçek yetimleri ve Türklerin de öksüzleri olan Doğu Türkistan Türkleri ve Uygurlara sahip çıkmak boynumuzun borcudur. Arakan Müslümanları ile birlikte Doğu Türkistan Müslümanları ümmetin mustazaflarıdır.

Şekip Arslan'ın ifadesiyle en büyük ve en yaralayıcı ihanet havassın yani seçilmişlerin ve elitlerin ihanetidir. Bunlar halkı örgütleme kapasitesine sahiptirler. Sürü gibi olan kitleler peşlerinden gelir. Yapmadıklarında ise hukuk heder ve payimal olur. Maalesef halkların demokrasi partisi olduklarını ileri sürenler; halkların kardeşliğinden ve mazlumlarla dayanışmadan dem vuranlar tam da zulmün doruğa çıktığı ramazan ayında bir heyetle birlikte Çin'i ziyaret ediyorlar. Demek ki onların azınlık olarak veya mazlum olarak gördüğü azınlıklar Uygurlar değil aksine Gezi Parkı'nın kalıntıları olan pembeler koalisyonu.

LGBTİ olarak kısaltılan cinsel azınlıklar. ABD ile birlikte bunlara içeride en çok kol kanat geren parti HDP. Acaba bunları da halka ve topluluğa mı benzettiler. Bunların dışında sahip çıktıkları unsurlar Ermeniler, Yezidiler vesaire. Uludere olaylarını istismar edenlerin Çin'e söyleyecekleri bir çift sözleri yok mu?

Azınlıklar Müslüman ise Türk ise onlar için hiç dert ve gam değil. Çin'e 'ortak düşmanımıza karşı ellerine sağlık' diyorlardır. Veya durum böyle okunabilir. Neden demesinler ki Salih Müslim Türkiye'nin Suriye sınırlarını NATO'ya emanet ediyor.

Türkiye bölgeye NATO'dan izin alarak müdahale edebilirmiş? Biliyorlar ki, NATO'nun Suriye halkını kurtarma diye bir derdi yok. Demek ki onlar için NATO Türklerden de Türkiye'den de değerli? Acaba NATO ortağı biz miyiz onlar mı? Çin'e giden HDP heyeti için de Çin neden bu vafsa haiz olmasın? Bunlar gazezine hareket ediyorlar gazez de derin marazın belirtisidir. Cinsel azınlıkların hamisi olan HDP, Doğu Türkistan halkını inim inim inleyen Çin'e herhalde aferin demek için gidiyor. Dolayısıyla bu parti mazlumların hamisi değil zalimlerin yordakçısıdır. Mazlumların kanı ve gözyaşı üzerinden rol ve güç devşirmenin peşindedir.

Maskeler düştü ve nifak göründü. Biz de bu arada yürütülen şahsiyetsiz politikalarla bu kıyırık örgütlerin şamar oğlanı haline getirildik! Paspas durumuna düştük. Şekip Arslan'dan bir cümle ile bitireyim: Müslümanlar selameti seçtikçe ölüyorlar, ölümü seçtikçe diriliyorlar!

KISSADAN HİSSELER

ABDESTSİZ
EMZİRİLEN SÜT

Âlim bir zât olan ve devlet hizmetlerinde kâtiplik görevinde bulunan Yazıcı Sâlih Efendi'in, Hacı Bayram Velî Hazretlerinin müridlerinden ve Osmanlı'nın meşhur alimlerinden olan iki oğlu vardır. Bu iki kardeş babaları Salih Efendi'nin yaptığı işe nisbetle **Yazıcızâde** lakabıyla tanınmışlardır.

Edirne ve Gelibolu civarında yaşamış olan bu iki kardeşten bir tanesi, meşhûr âlim **Yazıcızâde Mehmet Efendi** namıyla şöhret bulmuş, aynı zamanda "**Muhammediye Kitabı**"nın da yazarı olan Muhammed Efendi; diğeri ise Ahmed-i Bîcân olarak ma>ruf olan, "**Envâr-ül-Âşıkîn**" isimli eserin müellifi olan zattır.

Bir Cuma Günü, Ahmed-i Bîcân Efendi kürsüde vaaz ederken, ağabeyi Yazıcızâde Muhammed Efendi camiye gelir. Ve bir kenara ilişip oturur ve sohbeti dinlemeye başlar. Kardeşi ağabeyinin camiye geldiğinin farkındadır.

Fakat biraz sonra ağabeyi yerinden kalkar ve tebessüm ederek camiden ayrılır. Onun bu tavrı, kürsüde vaaz eden kardeşinin gözünden kaçmamıştır. Ahmed-i Bîcân Efendi, ağabeyinin bu hareketine bir anlam veremez ve buna çok üzüldü.

Akşam olunca bu durumu annesine anlatıp üzüntüsünü dile getirir. Ve ağabeyinin böyle davranmasının sebebini sorması için annesinden rica eder. Bunun üzerine büyük oğlu Yazıcızâde Muhammed Efendi eve geldiği zaman:

- Oğlum! Bu gün camide böyle böyle bir durum olmuş. Kardeşin çok üzölmüş "**acaba bir hatamı işledim?**" diye soruyor, deyince şöyle cevap verir:

- Anneciğim! Bunda üzülecek, kırılacak bir durum yok. Benin gülüşün onun yaptığı bir hata sebebiyle değil. Kardeşim o kadar ihlaslı vaaz ediyordu ki, melekler camiye adeta tıka basa doldurmuşlar pür dikkat onu dinliyorlardı. İşte onların bu hali çok hoşuma gitti de ona tebessüm ettim. Camiden çıkıp gitmemin sebebi ise; orada o kadar melâike-i kiram vardı ki, oturacak yer

bulamıyorlar adeta birbirlerinin üzerine oturuyorlardı. Melekleri rahatsız etmemek için oradan ayrıldım.

Annesi bu cevaba çok memnun olup ağabeyinin sözlerini küçük oğlu Ahmed-i Bîcân'a anlatır. Fakat o, bu anlatılanlara sevinmek bir kenara üzüntüsü daha da artar. Der ki:

- Anneciğim! Ağabeyim melekleri görüyorken, ben niçin göremiyorum. Lütfen bunu da sorar mısın?

Bunun üzerine annesi büyük oğluna bunu sorduğunda aldığı cevap şöyledir:

- Anneciğim! İşte bu mânevî hâlin cevabı ben de değil, sende olsa gerektir. İstersen bir düşün. Doğrusu bunun cevabını ben de çok merak ediyorum.

Bu iki büyük zatı yetiştiren yüce gönüllü kadın, oğlunun verdiği bu cevaba çok şaşırır. Bu sorunun cevabını bulabilmek için uzun müddet tefekküre dalar. O devrin en önemli âlimlerinden olan iki oğlunun hallerini, bebekliklerinden itibaren hatırlamaya çalışır. Nasıl, büyüttüğünü, nasıl yetiştirdiğini şöyle bir gözden geçirir. Ve netice olarak şöyle bir kanaate varır:

- Oğlum ben ikinize de hiçbir zaman abdestsiz süt emzirmedim. Fakat bir keresinde

Ahmed'im henüz kundakta iken namaza durduğumda, şiddetle ağlamaya başlamıştı. Bu sırada evimizde bir komşu kadın vardı. Çocuk ağlamasını diye kucağına aldı ve emzirmeye başladı. Ben namazı bitirip hemen elinden aldım ama birkaç damla da olsa süt emmişti. O kadına abdestli olup olmadığını sorduğumda, abdestinin olmadığını söylemişti bana. İşte Ahmed'imın melekleri görememesinin sebebi olsa olsa budur!..

Mesnevî'den Esintiler

SON PEYGAMBER HZ. MUHAMMED MUSTAFA

(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)

MESNEVİHAN MURAT SOYDAN

f MESNEVİ SEVENLER

من بندهٔ قرآنم اگر جان دارم
من خاكِ ره محمدِ مختارم
گر نقل کند جز این کس از گفتارم
بیزارم ازو وزین سخن بیزارم

Men bende-i Kur'ânem eğer cân dârem
Men hâk-i reh-i Muhammed-i Muhtârem
Ger nakl koned coz in kes ez goftârem
Bîzârem ezû vezin sohen bîzârem

**Ben can taşıdığım müddetçe
Kur'ân'ın kölesiyim,**

**Ben (o) Seçkin Muhammed'in
Yolunun tozu-toprağıyım.**

**Benim sözümden, bundan başkasını her
kim naklederse,**

**Ben o kişiden de, bu sözden de berîyim
(uzağım ve incinmişim)!**

diyen **Hazret-i Mevlânâ Muhammed Celâleddîn-i Rûmî** (*Kaddesallâhu Sirrahü'l-Âli*), **Habîb-i Kibriyâ Hâtemü'l-Enbiyâ Hazret-i Muhammed Mustafâ** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)in has bahçesinin mis kokulu bir gülüdür ve her dâim ona tam bağlıdır.

Mevlânâ Hazretleri'nden bahseden kimileri, **Mevlânâ**'nın yanında, son derece bağlı olduğu **Peygamber Efendimiz**'e yer vermek istememekte ve bahsetmemekte, onu büyük birisi olarak yükselere çıkartırken, **Peygamber** (*Aleyhisselâm*)dan ayırarak, müstakilleştirmekte ve bunu da kendi çıkarları doğrultusunda kullanmakta olduklarını esefle görmekteyiz.

Halbuki o, adı güzel, kendi güzel, dîni güzel, sünneti güzel **Muhammed Mustafâ** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)e uyan, ona hizmetçi ve âşık olan seçkin bir ümmetidir.

Muhammed Mustafâ (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)in dîninin ve sünnetinin dışında kurtuluş ve huzûr arayanlar ve tabî ki bulamayanlar, bu uğurda **Mevlânâ Hazretleri**'nin sûfî tarafına mal bulmuş mağribî gibi sarılarak, güyâ onun izinde ve sevgisinde hakikat arayışında olanlar, utanmalıdırlar.

“**Mevlânâ** dinler üstü insandı, **Mevlânâ** din ayrımı yapmazdı” gibi sözlerde bulunanlar, feci bir uçuruma yuvarlanmışlardır. İşte **Mevlânâ**, bu gibilerden berî ve şikâyetçidir.

Mevlânâ Hazretleri bütün eser ve sohbetlerinde **Peygamberi Hazret-i Muhammed** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)i medhetmiştir:

امروز هر کجا که نشاطت و ذوق و شوق

آثار فضل و جود و کمال احمد است

İmrûz her kocâ ki neşâtest-o zevk-o şevk
Âsâr-i fazl-o cûd-o kemâl-i Ahmed est

Bugün nerede bir neşe, zevk ve şevk varsa,

(İsmi göklerde) **Ahmed** (olan Hazret-i Muhammed)in **fazilet, cömertlik ve kemâlâtının eserlerindedir.**

Sevgilerin sözle değil, kalple olması müteberdir. **Mevlânâ** (*Kuddise Sirruhû*)yu sevenler için lâzım olan, ona benzer amel, ona benzer ahlâk, ona benzer îtikâd, **Allâh**'ın emirlerine uyma,

yasaklarından kaçınma, **Rasûlüllâh** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)'in yoluna ve sünnetine sıkı sıkıya bağlanma ve itâattir.

İşte gerçek sevginin böyle alâmetleri vardır. Büyükleri sevmek de hâl iledir, sadece kâl ile (sözde) olan sevginin kıymeti yoktur.

Bir gün **Mevlânâ**'nın huzûruna vezîr **Muî-niddîn Pervâne** gelerek nasîhat etmesini istedi.

Ona cevâben: “İşittim ki, **Kur’ân-ı Kerîm**’i ezber etmişsin, Şeyh **Sadreddîn (Konevî)**’nin hadîs derslerini dinlemişsin, **Allâh**’ın kelâmını ezberleyip, **Peygamber Aleyhisselâm**’ın mü-bârek sözlerini dinleyene ben ne söyleyeyim?!

Ezberledik ve dinlediklerinle amel et” buyurdular.

Hazret-i Mevlânâ, hayatının hiç bir döneminde, dîn-i mübîn-i İslâm’dan ve sünnet-i seniyyeden ayrılmamış, dâima **Kitâb** ve **Sünnet**’le amel etmiştir.

Nasıl etmesin ki, **Allâh-u Te’âlâ**, **Kur’ân-ı Kerîm**’de şöyle buyurmuyor mu?:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

“(Habîbim! Ehl-i Kitap, müşrik veya Müslüman; **Allâh**’ı sevdiğini iddia eden herkese) **de ki**: “Eğer siz **Allâh**’ı seviyor olduyunuz, bana **hakıyla uyun ki Allâh da sizi sevsin**” (Âl-i İmrân Sûresi:31)

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

“Andolsun ki elbette sizin için; (özellikle de) **Allâh**’a ve o son güne ümit bağlamakta bulunmuş olan/**Allâh**’tan ve o son günden korkmakta bulunmuş olan/ ve (korku, arzu, bolluk ve darlık gibi tüm hallerinde) **Allâh**’ı çokça anmış olan kimseler için **Allâh**’ın **Rasûlünde pek güzel ve uyulmayı gerektiren bir çok haslet/çok güzel bir örnek/ bulunmaktadır!**” (el-Ahzâb Sûresi:21)

وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا

“**O Rasûl size ne verirse onu hemen alın**(, kabul edin), **sizi neden engellerse hemen** (ondan) **vazgeçin!**” (el-Haşr Sûresi:7)

Mevlânâ Hazretleri, **Rasûlüllâh** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)e itâat edilmesi ve dediğinin tutulması gerektiğini, aksinin delilik ve çocukluk olacağını ifâde eder ve der ki:

آن بکن که کرد مختار نبی
آن مکن که کرد مجنون و صبی

An mekon ki kerd Muhtâr-i Nebî,

An mekon ki kerd mecnûn-o sebî

(**Allâh** tarafından) **Seçilmiş Peygamber** (olan **Muhammed Mustafâ** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)) **in yaptığını yap**,

Deli ve çocuk olanın yaptığını yapma (sakın)!

(*Mesnevî:5/163*)

Mevlânâ Hazretleri, Fahr-i Âlem ve Nebiyy-i Muhterem Hazret-i Muhammed Mustafâ (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) in medhinde hayli **nât-i şerîfler** söylemişlerdir. İşte o nât-i şerîflerden biri:

یا حبیب الله رسول خالق یکتا تویی
بر گزین ذو الجلال پاک و بی همتا تویی
Yâ Habîbellâh Rasûl-i Hâlık-i Yektâ toyî
Ber gozîn-i Zülcelâl-i pâk-o bî hemtâ toyî

Ey Allâh'ın Sevgilisi! Sen, Tek olan Yaratacı'nın Elçisisin,

Münezzeh ve Eşsiz olan Zülcelâl Hazretleri'nin Seçkinisin,

***

نازنین حضرت حق صدر بدر کائنات
نور چشم انبیا چشم چراغ ما تویی
Nâzenîn-i Hazret-i Hakk
sadr-i bedr-i kâinât

Nûr-i çeşm-i enbiyâ çeşm-i çerâğ-i ma toyî

Hazret-i Hakk Te'âlâ'nın nâzenîni, kâinâtın başında dolunaysın,

Peygamberlerin gözünün nûru, bizim gözümüzün kandili Sen'sin (Yâ Rasûlallâh)!

***

در شب معراج بوده جبرائیل اندر رکاب
پا نهاده بر سر این گنبد حضراء تویی
Der şeb-i mîrâc bude Cebrâil ender rikâb
Pâ nihâde ber ser-i in gonbed-i hazrâ toyî

Mîrâc gecesinde Cebrâil (Senin bineğinin) üzengi(sin)de(n tutar) idi,

(Arşın, Kürsînin, Sidre'nin fevkinde) **bu yeşil kubbenin üstüne ayak basan** (ancak) **Sen'sin!**

***

یا رسول الله تو دانی امتانت عاجزست
رهنمای عاجزان بی سر و بی پا تویی

Yâ Rasûlellâh to dâni ümmetânet âcizest
Rehnümây-i âcizân bî ser-o bî pâ toyî

Yâ Rasûlellâh!

Bilirsin ki senin ümmetlerin âcizdirler, Elsiz, ayaksız âcizlerin kılavuzu Sen'sin!

***

شمس تبریزی که دارد نعت پیغمبر زبر
مصطفی و مجتبی آن سید اعلی تویی

Şems-i Tebrîzî ki dâred nât-i peygamber zeber
Mustafâ vo Müctebâ an Seyyid-i Âlâ toyî

Şems-i Tebrîzî (yâni Mevlânâ), Peygamber (Aleyhisselâm)ı övmeyi (her şeyden) üstün tutar,

O En Yüce Mevlâ'nın Mustafâ'sı, Müctebâsı Sen'sin!

Mevlânâ (*Kuddise Sirruhû*)dan diğer bir nât-i şerîf:

ای رسول حضرت حق و ای حبیب کبریا
ای ضیاء عین عالم و ای امام انبیا

Ey Rasûl-i Hazret-i Hakk vay Habîb-i Kibriyâ
Ey ziyâ-i ayn-i âlem vay imâm-i enbiyâ

**Ey Hazret-i Hakk'ın Rasûlü ve
Hazret-i Kibriyâ'nın Habîb'i,**

(Ve) **ey bütün âlemin nûru** (aydınlığı) **ve** (bütün) **peygamberlerin İmâmı** (olan **Muhammed Mustafâ** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)!

***

عندلیب نعت گویم گنج باغ حسن تو
منتظر بودم بغایت حکم و فرمان شما

Andelîb-i nât gûyem gonc-i bâğ-i hüsn-i to
Muntezir bûdem begâyet hükm-o
fermân-i şomâ

**Güzel cemâlinin bahçesinin köşesinde nât
söyleyen** (medh-ü senâda bulunan)
bir bülbülüm,

**Hüküm ve fermânınızı son derece
beklemekteyim.**

مرحمت کن خاک پایت روی منلا روز و شب
احمد و محمود ابو القاسم محمد مصطفی

Merhamet kon hâk-i pâyet rûy-i
Mollâ rûz-o şeb

Ahmed-o Mahmûd Ebu'l-Kâsım
Muhammed Mustafâ

**Gece-gündüz Senin ayağının toprağı olan
bu Mollâ'ya merhamet et,**

(Ey) **Ahmed Mahmûd Ebu'l-Kâsım Mu-
hammed Mustafâ!**

Tüm eserlerinde **Peygamber Aleyhisselâm**'a olan sevgisini ve bağlılığını gösteren ve **Rasûlüllâh** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)'in hadîs-i şerîflerini anlatıp, açıklayan Hazret-i **Mevlânâ**'nın **Mesnevî**'si de böylece anlatım ve mânâlar içeren beyitlerle doludur.

Mevlânâ Hazretleri, **Hazret-i Muhammed Mustafâ** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)'in gönderilmesiyle, artık onun yıldızının parlamadığını, onun dîninin yayıldığını ve imânın onunla mihenge vurulduğunu belirtir:

یک ستاره در محمد رو نمود
تا فنا شد کفر هر گبر و جهود
آنکه ایمان یافت رفت اندر امان
کفرهای باقیان شد دو گمان

Yek sitâre der Muhammed rû nümûd
Tâ fenâ şod küfr-i her gebr-o cühûd
Anki imân yâft reft ender emân
Küfrhây-i bâkiyân şod do gomân

Muhammed (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)**in yüzünde
bir yıldız parlamadı** (nûr oldu),

**Bundan kâfirlerin, inâd eden (yahûdi)lerin
küfrü yok ol**(maya mahkûm ol)**du.**

(O **Rasûl-i Ekrem**'e) **İmân eden emân** (ve selâmet) **buldu,**

(O'na imân etmeyen) **diğerlerinin küfürleri
iki kat şüphe içinde oldu.**

(Mesnevî:5/3397-3398)

دست را اندر احد و احمد بزن
ای برادر واره از بو جهل تن

Dest râ ender Ehad-o Ahmed bezen
Ey berâder vâ reh ez Bû Cehl-i ten

(Mesnevî:1/782)

Ehad (olan **Allâh**)**a ve (O'nun Rasûlü olan)
Ahmed** (*Aleyhisselâm*)**a yapış,**

Ey kardeşim! (Cismânî ve fânî olan) **beden
Ebû Cehl'linden kurtul!**

***

Ehad, **Allâh**'ın ismi ve sıfatı, **Ahmed** de, **Rasûlüllâh** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)'in ismi ve sıfatıdır. **Ahmed** *Aleyhisselâm*'ın canı, **Ehad** Te'âlâ ile ebedî ve berâberdir. Arapça yazımında görüldüğü üzere, **Ehad** ile **Ahmed** arasında sadece bir mîm (harfi) farkı vardır. **Hâlik** (Yaratan) ile mahlûku (yaratılanı) bu mîm ayırır.

Bu “mîm”e, ‘imkân mîmi’ veyâ ‘halk mîmi’ adı verilir. **Ahmed, Ehad**’den olmuştur. Yokken var edilmiş ve ikrâm görmüş insan da, kendi varlığını bu ‘mim’de mahvedip eriterek, **Hakk Te‘âlâ**’nın varlığında fenâyâ erer ve **Hakk Te‘âlâ** ile bekâ bulurlar. İşte insanın gelmiş bulunduğu dünyâda, yaratılış gereği olarak bu asla ulaşması beklenmektedir. **Muhammed Mustafâ** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)e uymadan da bu asla gerçekleşemez.

***

Mevlânâ Hazretleri,

کچ ماندن دهان آن مرد که نام محمد را صلی
الله علیه وسلّم به تسخر خواند

Kej manden-i dehân-i an merd ki nâm-i
Muhammed râ (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) be
tesher hând

**“Muhammed (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)’in ismini
alayla ağzına alan kişinin ağzının çarpılıp,
eğrilmesi”**

başlığıyla **Hazret-i Peygamber-i Zîşân**’a hakâret etmenin zarar ve çirkinliğini işlemiş ve şöyle demiştir:

آن دهان کژ کرد و از تسخر بخواند
مر محمد را دهانش کژ بماند
باز آمد کای محمد عفو کن
ای ترا الطاف علم من لدن
من ترا افسوس می کردم ز جهل
من بدم افسوس را منسوب و اهل
چون خدا خواهد که پرده کس درد
میلش اندر طعنه پاکان برد

An dehân kej kerd vez tesher behând
Mer Muhammed râ dehâneş kej bemând
Bâz âmed kây Muhammed afv kün
Ey torâ eltâf-i ilm-i min ledün
Men tora efsûs mi kerdem zi cehl
Men budem efsûs râ mensûb-o ehl
Çon Hodâ hâhed ki perdey kes dered
Meyleş ender tâne-i pâkân bered

Birisi ağzını eğerek alayvâri Muhammed ismini söyledi, ağzı çarpıldı kaldı düzelmedi.

Tövbe ederek geldi, “Ey Muhammed, affet (beni)! Sen, (İlâhî) ‘min ledün’ ilminin lütûflarına sâhipsin.

Ben câhillik sebebiyle seninle alay ettim,

(Ama) alay edilmeğe la-
yık ve ehil ben idim” (dedi).

(İşte) **Allâh, bir kimsenin perdesini yırtmak isterse,**

Onu, temiz kişileri ta‘netmeye meylettirir.

(Mesnevî:1/812-815)

Dünya saltanatları ve idâreceleri zamanla de-
ğişime uğrar, eski pâdişahların buyrukları ve bastırdıkları paralar geçersiz hâle gelir, ama peygamberlerin buyrukları ve sikkeleri her zaman değerli ve geçerlidir. Çünkü onların başa geçmeleri, hükümetleri, verâset ya da seçim yoluyla değil, bizzat **Allâh-u Te‘âlâ**’nın izni ve tâyini iledir. Onun için bir Müslüman peygamberlerden hangisinin adını iştirse hürmet ve izzetle, tâzîm ve tekrîmde bulunur, bütün peygamberleri tasdîk ve kabûl eder, bu da îmânın şartıdır.

Ama Hıristiyanlar **Hâtemü’l-enbiyâ Hazret-i Muhammed** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)’i, Yahûdiler de hem **Hazret-i Muhammed** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)’i, hem de **Hazret-i İsâ** (*Aleyhisselâm*)’ı peygamber olarak kabûl etmez ve hürmet etmezler, hatta Yahûdilerden kendilerine gönderilen nice peygamberleri hiç çekinmeden öldürenler bile olmuştur. **Evvelkilerin ve Sonrakilerin Efendisî Muhammed Mustafâ** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)’in şerîatı, bütün peygamberlere inanmayı, hürmeti ve onları sevmeyi öğretmekte ve gerektirmektedir.

***

خطبه شاهان بگردد و آن کیا
جز کیا و خطبه های انبیا
ز آن که بوش پادشاهان از هواست
بارنامه انبیا از کبریاست
از درمها نام شاهان بر کنند

نام احمد تا ابد بر می زند
نام احمد نام جمله انبیاست
چونک صد آمد نود هم پیش ماست

Hutbe-i şâhân begerded van kiyâ
Coz kiyâ vo hutbehây-i enbiyâ
Zan ki bevş-i pâdişâhân ez hevâst
Bârnâme-i enbiyâ ez Kibriyâst
Ez diremhâ nâm-i şâhân ber kenend
Nâm-i Ahmed tae bed ber mi zenend
Nâm-i Ahmed nâm-i cümley enbiyâst
Çonki sed âmed neved hem pîş-i mâst

(Zâhirî dünya) **pâdişahların(ın) hutbe ve saltanatı değişir** (gider, adları, sanları îtibarsız, hükümleri geçersiz kalır),

Ancak Peygamberlerin (o İlahî) **saltanat** (ve ululuklar)ı **ve hutbeleri ise** (bâkî ve sâbittir) **değişmez.**

Çünkü pâdişahların kuvvet ve saltanatı hevâdandır,

Peygamberlerin icâzetnâme (ve izin belgeleri) **ise Kibriyâ** (Ululuk sahibi olan **Mevlâ Te'âlâ**) **tarafındandır.**

(Zamanla) **paraların üzerlerinden padişahların adlarını kazıp, kaldırır;**

(**Fahr-i Âlem**) **Ahmed** (*Aleyhisselâm*)**ın nâm-ı şerîfini ise ebedî olarak basıp,** (onun sikkesini izzetle) **kabûl ederler.**

Ahmed'in nâm-ı şerîfi, bütün Peygamberlerin nâmı demektir.

(Nitekim mesela) **yüz, elimizde olunca doksan da bizde demektir.**

(Mesnevî-i Mânevî:1/1103-1106)

Bütün dinler ve peygamberler, **Son Peygamber Muhammed Mustafâ** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)**in dîninde ve peygamberliğinde toplanmış ve birleşmiştir.** Bu yüzden artık, yeryüzünde tahrîf ve tahrîb edilmiş halde bulunan diğer dinlerin, kendilerini feshedip, asılları olan İslâmiyete katılmaları, **Rasûlüllâh** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)**i tasdik edip, ona bağlanmaları gerekmektedir.**

Muhammed Mustafâ (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) e inanan, bütün peygamberlere inanmış ve Tek olan **Allâh**'ın tek olan dînine girmiş olur.

Mevlânâ Hazretleri, Hazret-i Rasûl-i Ekrem (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) **Efendimize** ne kadar minnet borçlu olduğumuzu da şöyle anlatır:

چند بت بشکست احمد در جهان
تا که یا رب گوی گشتند امتان
گر نبودى کوشش احمد تو هم
می پرستیدی چو اجدادت صنم
این سرت و اوست از سجده صنم
تا بدانی حق او را بر امم

Çend but bişkest Ahmed der cihân
Tâ ki Ya Rab gûy geştend ümmetân
Ger nebûdî kûşîş-i Ahmed to hem
Mi perestîdî ço ecdâdet sanem
În seret vâ rest ez secdey sanem
Tâ bedânî hakk-i u râ ber ümem

Ahmed (*Aleyhisselâm*), (şu) **dünyâda nice putlar kırdı,**

Tâ ki ümmetler “Yâ Rabb” desinler diye. **Ahmed** (*Aleyhisselâm*)**ın gayreti ve çalışması olmasaydı, sen de,**

Ataların gibi (şimdi) puta tapar (olacak)dın.

(İşte) başın, puta secde etmekten kurtuldu,

**Sen de artık Ahmet (Aleyhisselâm)ın
ümmelemler üzerindeki hakkını bil**
(ve ona müteşekkiri ol).

(Mesnevî:2/366-368)

Bütün insanlık **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)e çok şey borçludur.

Tevhîdi, güzel ahlâkı, doğru ticâreti, insanca ve kulca yaşamayı, dünyâ ve âhireti hep ondan öğrendik ve onun izinde doğru yola girdik. **El-hamdülillâh!**

Hakîkate ermek, Cennet ve **Cemâlulâh**'a, ebedî hürriyet ve selâmete kavuşmak isteyenine ona ümmet olmaktan başka çaresi yoktur.

Dîn ancak O'nun dînidir, ancak O'na uyanın ameli kabûl olunur

Rabbim aldanmaktan, dünyâyâ ve dünyacı-lara meyletmekten bizi muhâfâza etsin! Âmin!

حس دنیا نردبان این جهان

حس دینی نردبان آسمان

صحت آن حس بخواید از حبیب

صحت این حس بجوید از طیب

Hiss-i dünyâ nerdibân-i in cihân

Hiss-i dînî nerdibân-i âsimân

Sihhat-i in his becûyîd ez tabîb

Sihhat-i an his behânîd ez Habîb

Dünya hissi, bu cihânın merdivenidir,

Din hissi de göklerin merdiveni.

Bu (dünya) hiss(in)in sıhhatini (âfiyet ve devâsını) tabîbden arayın ,

O (din) hiss(in)in sıhhatini (ise) Habîb (olan Hazret-i Muhammed)den (isteyip) arayın.

(Mesnevî:1/303-304)

İşte **Mevlânâ** (Kuddise Sirruhû) yaşadığı müddetçe sarıldığı **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) e tam ittibâ (uyuma) ile şeref, nâm ve kerâmet kazanmıştır.

Zamanımız da, **Mevlânâ Hazretleri** gibi büyük bir **Allâh** ve **Rasûlüllâh Âşığı** zâtın feyiz ve irşâdı ile şenlenmiş bulunmaktadır.

Zamânımızın Mevlânâsı, Son Bin Yılın Müceddidi, Hakk'a Vâsıl Olmak İsteyenlerin Rehberi, Sünnet-i Nebeviyenin İhyâ Edicisi, İstanbul Çavuşbaşı'nda duran, nurları âlemi dolduran Ârif-i Billâh Kâim biemrillâh Ğavs-i Âzam MAHMUD EFENDİ Hazretleri, her dâim bizlere KÂİNÂTIN EFENDİSİ, DÜNYÂ VE ÂHİRETİN SEYYİDİ HAZRET-İ MUHAMMED MUSTAFÂ (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)i hatırlatmaktadır. **Elhamdülillâh!**

ALLÂH-U TE'ÂLÂ ve TEKADDES HAZRETLERİ, Müceddid Mahmud Efendi (Kuddise Sirruhû) Hazretlerini dâimî sıhhat üzere muammer eylesin, başımızdan eksik etmesin, bizleri de dostları ile dostluğuna kabul eylesin!

Âmin!

EVLİLİKTE YA HEP YA HIÇ

Mehtap KAYAOĞLU

(Psikolojik Danışman &Psikoterapist)

Evlilikte "ya hep ya hiç" varsa ilişki kalitesizleşip bitmeye mahkumdur! Başınızın belası "ya hep ya hiç" takıntınız! Ya öyle olacaksınız ya böyle. Ya şöyle yapacaksınız ya böyle.

İki tane "ya" arasında sıkıştırılmış zorlantılı tercihlerle geçiyor evlilik kimse farkında değil!

Ya hep ya hiç kafalı eşlerin sürdürdüğü evliliklerde, seçim yapmaya zorlanan taraf, zaman içinde "**kendi olma**" duygusunu kaybeder.

Kendi olmasa ne olur?

Kendini tanıyamaz ve kendini ifade edemez daha ne olsun!

Uzun zaman hava almadığı için pili içinde erimiş elektronik eşyalar vardır bilir misiniz? Zamanında iyi paralar karşılığında aldığınız o harika aletler, havasızlık ve yanlış kullanım nedeniyle birbirine akar ve kaynaşır.

Ortaya çıkan üzücü görüntüye baktığınızda neresi pilmiş neresi elektronik aletin kendisiymiş çözemezsiniz.

Böylece kullanılamaz hale geldiğini anlarsınız. Al çöpe at! Evlilikte yaşanan yanlış kaynaşma, pili içine akmış elektronik eşya tadı verir.

Üstelik eş bu! Önce yanlış davranılıp, ardından kötü kullanım arızaları bahanesiyle atılamaz ki!

Şaka bir yana eşinin "**kendisi olma**"-duygusunu yok eden evliliklerde duygusal temas azalır. Böylece kişi eşiyile duygusal kaynaşma yaşar.

Çiftlerin birbirlerini kayırdığı, kendisinden çok eşini düşündüğü ortamlar hayal olur. Ama bu kaynaşma "**Aa bak bizimkiler kaynaştı, ne iyi oldu!**" cinsinden bir kaynaşma değil maalesef.

Bu öyle bir kaynaşma ki kendi olma duygusunu kaybederek kendisini karşısındakinin tepkilerine göre ifade etmeye başlama sürecidir. Hatta kaynaşma değil, karşısındakinin "**keyfinin içinde erime**" veya "birinin diğerine tahakkümü" gibi bir zorluktur.

Bu tür kaynaşmada evli kişilerin kimlik sınırları belirsizleşir, karşıdan gelecek haksız isteklere direnç azalır. Eşinin istek, beklenti, seçim, tercih ve doğrularına göre yaşamak zorunda kalır. Hatta evli insanlar çoğu kez bu durumu birbirlerine karşılıklı olarak yaşattıkları için, zamanla içsel mutluluk düzeyi azalır. Huzursuzluk başlar, suratlar asılır, kelimeler keskinleşir, suçlamalar devreye girer.

Duygusal açıdan kaynaşarak kişisel yanlarını kaybeden ilişkilerde, kişiler dikkatlerini hep eşlerine yoğunlaştırırlar. "**Ne dedi, nasıl dedi, yüzü niye asıldı, bana niye gülmedi, o cümleyle ne demek istedi.**" vs şeklinde.

Aslına bakarsanız tüm kadın ve erkekler eşleri kendisiyle ilgilensin ister ama bu şekilde değil!

Ya hep ya hiç mantığıyla giden kaynaşmaların doğal sonucu, eşlerin zaman içinde birbirini arzulamaması ve bu evlilikte kendilerini güvende hissetmemeleridir.

Sağlıklı ilişkilerde kadın ve erkek, iki ayrı insanken bir olmayı başarır. "**Sen**" ve "**ben**"i koruyarak "**biz**" olmayı gerçekleştirir.

Kaynaşma/tahakkümün zıddı "ayrışma"dır.

Ayrışma, duygusal açıdan karşısındakiyle bütünleşmişken kendi kimliğini ifade etmeyi sürdürebilme yeteneği demektir.

Yani birinin diğerini kabul ettiği, kendisi olmasına izin verdiği, ondaki farklılıkları içselleştirebildiği ve bu farklılıklarla zenginleşmeyi başardığı evlilikler.

Sen ve ben korunarak biz olabilen çiftlerin sağlıklı ilişki içinde ayrışabildiklerini görüyoruz. Bu tip evliliklerde kadın istemiyor diye koca eski arkadaşlarını terketmek zorunda kalmaz. Veya kocası istemiyor diye kadın üzerine üç beden büyük gelen giysilerle gezmek mecburiyetinde değildir.

Duygusal açıdan sağlıklı olmayan, sadece kaynaşan ve bir türlü sağlıklı şekilde ayrışmayı gerçekleştirememiş evliliklerde özellikle üç tane belirgin sıkıntı görülür:

1. Eşlerden birisi hep boyun eğmek zorundadır. Çatışmaktan öylesine yorulmuştur ki boyun eğerek kendisini görünmez kılmaya çalışmaktadır. Bu boyun eğiş zaman içinde ciddi sinir krizleri ve patlamalara yol açar.

2. Eşlerden birisi baskı kuruyordur. Eşe baskı kurmak demek onu yok saymaktır. Onu görmektir! Onu görünmez kılmaktır. Bu görünmez kılış bir süre sonra şiddetli bir görüntülenmeye vesile olacaktır malum!

3. Eşler arasında "**mesafe**" oluşur. Bu öyle bir mesafedir ki; evde kadın var erkek var ama ikisinin arasında hiçbir şey yok! Çok korkunç bir yaşam şeklidir... Bilirsiniz değil mi?

Sağlıklı ayrışma düzeyi arttıkça, kadın ve erkeğin benlik duygusu esnekleşir. Keskin ve kırıcı davranışlar azalır. Birinin diğerinin hatasını tölere etme ihtimali yükselir. Evlilikte ortaya çıkan doğal sorunlarla başetme kapasitesi artar.

* * *

Yazının özeti; kaynaşma ve ayrışma "**ya hep ya hiç**" şeklinde yaşanmamalı.

"**Benim karımsan/kocamsan ya tam benim istediğim gibi davranırsın ya da ben böyle koca/kadın istemiyorum!**" şeklinde yaşanmaz!" Aslına bakarsanız kaynaşma ve ayrışma dengeli olarak yaşanmalı...

Çünkü öyle konular ve öyle anlar vardır ki mutlu birlikteliklerde, o iki insan sanki birbiri içinde eriyerek kocaman bir bütün olmuştur.

Ve öyle konular ve öyle anlar vardır ki mutlu birlikteliklerde, o iki insan sanki birbirinden bağımsız ama birbiriyle bağlı çok tatlı kararlar alabilmişlerdir. Hem kendileri olabiliyorlardı hem de öteki yarları gibi farklı...

Sevgiler...

ŞEVVAL AYINDA

(17 temmuz cuma - 15 ağustos cumartesi arasında)

KILINACAK ÇOK MÜHİM BİR
NAMAZ OLAN “UTEKÂ (ÂZATLILAR NAMAZI)”

Enes (*Radıyallâhu Anh*)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Her kim Şevval ayı içerisinde gece veya gündüz sekiz rekat kılar, her rekatında Fâtiha Sûresi’nden sonra on beş kere İhlas Sûresi okur, namazını bitirince yetmiş kere ‘Sübhânellâh’ deyip yetmiş kere de bana salevât okursa beni hak ile peygamber olarak gönderen Allâh-u Te’âlâ adına yemin ederim ki Allâh-u Te’âlâ o kişi için kalbine hikmet pınarları akıtır ve dilini hikmetle konuşturur, ayrıca Allâh-u Te’âlâ ona dünyanın derdini ve devâsını gösterir.

Yine beni hak ile peygamber olarak gönderen Allâh-u Te’âlâ’ya yemin ederim ki, her kim bu namazı tarif edildiği üzere kılsa namazın son secdesinden başını kaldırmadan Allâh-u Te’âlâ onun günahlarını bağışlar, öldüğünde ise affedilmiş bir şehid olarak vefat eder.

Hangi bir kul bu namazı seferdeyken kılsa Allâh-u Te’âlâ mutlaka ona istediği yere gidip gelmeyi kolay eder. Bu kulun borcu varsa Allâh-u Te’âlâ borcunu ödettirir ve Allâh-u Te’âlâ’dan bir isteği varsa onu yerine getirir.

Beni hak ile peygamber olarak gönderen Allâh-u Te’âlâ’ya yemin ederim ki, hangi bir kul bu namazı kılsa okuduğu her âyet-i kerîmeye ve her harfine mukâbil olarak Allâh-u Te’âlâ kendisine cennette bir mahrefe verir.”

Bunun üzerine: “Yâ Rasûlellâh! Mahrefe de nedir?” diye sual edilince: “Cennetteki bahçelerdir ki, ağaçlarından bir ağacın altında atlı süvari yüz yıl dolaşır da o ağacı(n kapladığı alanı gezmeyi) bitiremez” buyurdu. (*Abdülkâdir el-Ğeylânî, el-Ğunye, 2/249*)

Şevval Ayı Orucu: Ramazan ayından sonra gelen ay Şevval ayıdır. Bu ayda ayrı ayrı günlerde, haftada iki gün olmak üzere altı gün oruç müstehaptır. Bununla beraber arka arkaya altı gün oruç tutulmasında da, tercih edilen görüşe göre bir sakınca yoktur.

Pazartesi ve perşembe günleri oruç tutmak her daim sünnet olduğundan, Şevval ayında tutulacak olan nafil oruçları bugünlerde tutmak daha evlâdır.

Bazı âlimler ise Şevvâl ayındaki altı gün orucun, bayramdan sonra vakit geçirmeden hemen tutulmasının iyi olacağını bildirmişler ama “Bu oruçları aralıklı tutmak da câizdir” demişlerdir.

Şevval orucunun fazileti hakkında **Ebû Eyyûb el-Ensârî** (*Radıyallâhu Anh*)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ، كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ.»

“Her kim ramazan orucunu tutar sonra da ona Şevval’dan altı (gün oruç tutma)yı eklerse, bu bütün seneyi oruç tutmak gibi olur.” (*Müslim, Sıyâm:39, no:2815, 3/169; Tirmizî, Savm:53, no:759, 3/132*)

Not: Bu orucu tutmak için son fırsat Şevval ayının son altı günü olan; 10 ağustos pazartesi günü ile 15 ağustos cumartesi günü arasındır.

Şevval Ayının Son On Gününde (6 ağustos perşembe günü ile 15 ağustos cumatesi günü arası) her gün elli kere Fâtiha Sûresi okuyana Kur'ân hatmi sevabı verilir, onun için şehitlerin mükafatı hasıl olur ve o sene kendisi hakkında hiçbir günah ve masiyet yazılmaz. (Muhammed ibni Hatîrüdîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:62)

ZİLKA'DE AYININ NAMAZLARI

İlk Gece (15 ağustos cumartesiye 16 ağustos pazara bağlayan gece) **Namazı:** Bu mübarek haram ayın ilk gecesinde otuz rekat kılınır, her rekatında İzâ Zülzile Sûresi okunur, namaz bitince Amme Sûre-i Celîle'si kıraat olunur.

Dokuzuncu Gece (23 ağustos pazarı 24 ağustos pazartesiye bağlayan gece) **Namazı:** İki rekat kılınıp, her rekatta Fâtiha'dan sonra Müzzemmil Sûresi okunur, selamdan sonra üç kere Yasîn-i Şerîf okunur. (Muhammed ibni Hatîrüdîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:62)

Mühim Bir Not: Tarif edilen herhangi bir namazda okunması icap eden sûreyi ezbere bilmeyen kişi bilen bir kişinin arkasında o namazı cemaatle eda edebilir. Buna da imkan bulamayan kişi o sûrenin yerine aynı sayıda İhlas Sûresi okur ki, bu hüküm umûmîdir. (Muhammed ibni Hatîrüdîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:7)

HARAM AY ORUCU

(Bu sene haram aylar 16 ağustos pazar günü başlayıp
12 kasım perşembe günü bitmektedir.)

Sene içersinde haram ay dört tanedir. Bunlar da Zilka'de, Zilhicce, Muharrem ve Receb-i Şerîf'tir. Üçü peş peşe, Receb-i Şerîf ise tektir. Bu sene Zilka'de, Zilhicce ve Muharrem ayları 16 ağustos pazar günü başlayıp 12 kasım perşembe günü bitecektir.

Haram ayların en üstünü, bir rivayet Muharrem-i Şerîf ayı, diğer bir rivayette ise Receb-i Şerîf'tir. Bu mübarek ayların oruçlarının fazileti hakkında birçok hadîs-i şerîf ve rivayet mevcuttur.

Nitekim **Ebû Mucîbe el-Bâhilî**'nin, babasından (Radiyallâhu Anhümâ) rivayet ettiğine göre hangi ayları oruçlu geçirmesini tavsiye buyurduğunu sorması üzerine **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ona: **"Haram ayları oruçlu geçir"** buyurmuştur. (İbni Mâce, Sıyam:43, no:1741, 1/554)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): **"Haram aydan bir gün oruç tutana, Allâh-u Te'âlâ her gününe karşılık bir ay (oruç tutmuş sevabı) yazar"** buyurmuştur.

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)den gelen diğer bir rivayette: **"Haram aydan bir günün orucu, diğerlerinin otuzundan efdaldir"** buyrulmuştur. (Gazâlî, el-İhyâ, Kitâb-u esrâri's-savm, Fasil:3, 1/281; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri-i receb, no:5, 15, sh.52, 73)

Enes ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **"Her kim, herhangi bir haram aydan perşembe, cuma ve cumartesi olmak üzere üç günü oruçlu geçirirse, kendisine (tuttuğu her güne karşılık) iki sene, (başka bir rivayette) yedi yüz sene, (diğer bir rivayette ise) dokuz yüz sene ibadet (sevabı) yazılır."** (Taberânî, el-Evsat, no:1810, 2/468; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri-i receb, no:14, sh:71; İbnü Asâkir, Tarîhü Medîneti Dimeşk, 19/116; Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, no:5696, 4/66; Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/325, Süyûtî, ed-Dürri'l-mensûr 4/185; el-Hâvî, 1/545, 546; Gazâlî, el-İhyâ, Kitâb-u esrâri's-savm, Fasil:3, 1/281; Zebîdî, el-İthâf, 4/256; Ali el-Müttakî, Kenzü'l-ummâl, no:24173, 8/561; Heysemî, Mecma'u'z-Zevâid, 3/19)

Enes (Radiyallâhu Anh)ın bu hadîs-i şerîf hakkında: “Ben bunu **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) den işitmemişsem, kulaklarım sağır olsun” dediği rivayet edilmiştir. (Ahmed ibni Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvan, sh:10)

İnsanlar içinde bu faziletleri en iyi bilenler, hiç şüphesiz ki sahabe-i kirâm ve tâbi'în-i 'izâm oldukları için **İbni Ömer, Üsâme ibni Zeyd, Hasen-i Basrî, Ebû İshak es-Sebî'î** (Radiyallâhu Anhüm) gibi zatlar, haram ayların tümünü oruçlu geçirirlerdi.

Süfyân-ı Sevrî (Radiyallâhu Anh): “Oruç tutmak için bana en sevgili vakit, haram aylardır” derdi. (İbni Receb el-Hanbelî, Letâifü'l-me'ârif, sh:229)

Dâvûd (Aleyhisselâm)ın Okuyarak Bütün İsteklerini Tahsil Ettiği, Fakirken Okuyanı Zengin Eden, Hastayı İyi Eden, Korkanı Emin Kılan, Günahları Bağışlatan, Rûhânî Hastalıkları Tedâvi Eden, Deliyi Akıllandıran ve Allâh-u Te'âlâ'nın Rızasını Kazandıran Çok Büyük Bir Zikir

İbnü'l-Cevzî (Rahimehullâh) “*el-Mecâlis*” isimli eserinde şöyle demiştir:

“Zebûr kitabında bir sûre vardır ki Arapça ile tefsir ve tanzim edilmiştir. Bir fakir onu okumaya devam ettiyse **Allâh-u Te'âlâ** ona mutlaka yardım etmiştir. Bu sûre-i azîme nüzûlü itibariyle Süryânî luğatı üzere idi, **Abdullâh ibni Ömer** (Radiyallâhu Anhümâ) onu Arapça nazım haline getirdi. Bu sûre Kur'ân-ı Azîmuşân'daki Rahmân Sûresi gibidir. Bu sûre **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)dan nakledilmiştir, kendisinde birçok faydalar bulunmaktadır, bu böyle tecrübe edilmiştir.

Dâvûd (Aleyhisselâm)a dünya sıkıntılarından bir musîbet isabet ettiğinde bu sûreyi okur, sonra secdeye varır ve **Allâh-u Te'âlâ** menn-i keremi (lütü) îcâbı ona isteğini verinceye kadar secdeden başını kaldırmazdı.”

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)nın şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

“Zebur kitabında bir sûre vardır ki o, onda bulunan sûrelerin en fazîletlisidir. Her kim onu okursa **Allâh-u Te'âlâ** onu insanların fevkünde bir mertebeye yükseltir, kendisini **Allâh-u Te'âlâ**'nın dünyada ve âhirette razı olduğu kullarından eyler, köleyse **Allâh-u Te'âlâ** onu âzâd eder, günahkârsa **Allâh-u Te'âlâ** onu mağfiret eder, hastaysa **Allâh-u Te'âlâ** onu şifâyâb eder, bir sultandan korkar haldeyse **Allâh-u Te'âlâ** onu emin kılar, bir hâcet istiyorsa **Allâh-u Te'âlâ** onu göz açıp kapayacak zamandan daha çabuk bir şekilde ihsan eder. Ben bu muazzam ve mübeccel sûreyi fakirken okudum, **Allâh-u Te'âlâ** beni zengin etti, korku içerisindeyken okudum, **Allâh-u Te'âlâ** beni her korkudan emin etti ve **Allâh-u Te'âlâ**'dan dünya ile ilgili ne istediysem onlara sahip oldum.”

Sûre-i Celîlenin Okunuşu

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

يَقُولُ لِعَبْدِهِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي	تَبَارَكَ مَنْ تَعَالَى فِي عِلَاهُ
أَنَا الْمَنَّانُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي	أَنَا الْجَبَّارُ خَلَّاقُ الْبِرَايَا
أَنَا الْقَهَّارُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي	أَنَا الْحَنَّانُ رَازِقُ كُلِّ حَيٍّ
أَنَا الْمَعْرُوفُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي	أَنَا الرَّبُّ الْخَبِيرُ بِأَمْرِ عَبْدِي

أَنَا الْفَتَّاحُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
لِرَفْعِ الْهَمِّ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْوَهَّابُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْمَأْمُولُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْعَقَّارُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا التَّوَّابُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
بِمَاءِ الْمَزْنِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
وَدَاحِي الْأَرْضِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْخَلَّاقُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
لِيَوْمِ الْفَضْلِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا مَلْجَأُهُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا مَوْلَاهُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْمَقْصُودُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْمَوْجُودُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا السُّلْطَانُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
عَنِ الْعَاصِينَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْوَهَّابُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا الرَّحْمَنُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْقُدُّوسُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَجِيبُ الْعَبْدَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
وَفِي الْأَرْضِينَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي

أَنَا اللَّهُ الْغَفُورُ لِكُلِّ ذَنْبٍ
أَنَا الْهَادِي الْبَدِيعُ لَيْسَ مِثْلِي
أَنَا مُعْطِي الْجَزِيلِ مِنَ الْعَطَايَا
أَنَا الرَّحْمَنُ لَا رَحْمَنَ غَيْرِي
أَنَا اللَّهُ الْمُدِلُّ لِكُلِّ عَاصٍ
أَنَا اللَّهُ الْمُصَوِّرُ كُلِّ شَيْءٍ
أَنَا مُنْشِي السَّحَابِ مُسَحَّرَاتٍ
أَنَا بَانِي السَّمَاءِ بِغَيْرِ عَمَدٍ
أَنَا الْبَاقِي إِذَا أَفْنَيْتُ خَلْقِي
أَنَا الْقَاضِي وَلَا قَاضٍ سِوَايَ
أَنَا الرُّكْنُ الْوَثِيقُ لِكُلِّ عَبْدٍ
أَنَا الْعَوَّادُ بِالتَّعْمَاءِ عَلَيْهِ
أَنَا كِفْلُ الْأَرَامِلِ وَالْيَتَامَى
أَنَا الرَّبُّ الرَّؤُوفُ بِكُلِّ خَلْقِي
أَنَا الْحَنَّانُ وَالْمَنَّانُ حَقًّا
أَنَا اللَّهُ الْحَكِيمُ أَزِيلُ سِتْرِي
أَنَا اللَّهُ الْعَلِيمُ بِكُلِّ شَيْءٍ
أَنَا اللَّهُ الْعَظِيمُ فَلَا سِوَايَ
أَنَا اللَّهُ الصَّبُورُ عَلَى عِبَادِي
أَنَا اللَّهُ السَّمِيعُ لِمَنْ دَعَانِي
أَنَا اللَّهُ الْمُسَبِّحُ فِي سَمَائِي

تَجِدْنِي فِي سُجُودِكَ حِينَ تَدْعُو
تَجِدْنِي فَوْقَ عَرْشِي لَيْسَ يَخْفَى
تَجِدْنِي إِنْ قَصَدْتَ إِلَيَّ عَبْدِي
تَجِدْنِي قَدْ غَفَرْتُ لَكَ الْمَعَاصِي
تَجِدْنِي فِي الشَّدَائِدِ إِذْ تُنَادِي
إِذَا الْمَظْلُومُ قَالَ أَرِيدُ حَقِّي
أَلَمْ أَجْزِكَ طِفْلاً بِاقْتِدَارِي
أَلَمْ أُرْشِدْكَ لِلْإِسْلَامِ دِينًا
أَلَمْ أَحْفَظْكَ بِالْقُرْآنِ عَبْدِي
أَلَمْ أَنْظُرْ إِلَيْكَ وَأَنْتَ عَاصٍ
أَلَمْ أَرْزُقْكَ فِي بَرٍّ وَبَحْرٍ
أَلَمْ أَنْجِكَ مِنْ كُلِّ الْمَسَاوِي
أَلَمْ أُعْطِكَ مِنْ رِزْقِي كِفَافًا
أَلَمْ أَنْهَكَ عَنْ عِضْيَانِ أَمْرِي
أَلَمْ تَعْلَمْ بِأَنِّي مِنْكَ أَدْنَى
أَلَمْ آوِيكَ فِي ظِلِّ الدِّيَاغِي
أَلَمْ أَشْفِيكَ يَا عَبْدِي سَرِيعًا
أَلَمْ أَوْعِدْكَ بِالْفِرْدَوْسِ عَبْدِي
وَلَمْ يُنْجِكَ يَا عَبْدِي سِوَايَ
فَمَنْ مِثْلِي وَأَيْنَ يَكُونُ مِثْلِي
فَإِنَّكَ سَوْفَ تَسْكُنُ فِي جِوَارِي
فَلَا تَقْطَعُ مُعَامَلَتِي فَإِنِّي

قَرِيبًا مِنْكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
عَلَيَّ السِّرُّ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
عَظِيمَ الصَّفْحِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
وَتُبْتُ عَلَيْكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أُفْرِجْ عَنْكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَقُولُ صَدَقْتَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَلَمْ أَرْزُقْكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَلَمْ أَهْدِكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
وَبِالْآيَاتِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَلَمْ أَسْئُرْكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَلَمْ أَحْرُسْكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَلَمْ أَكْفِيكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَلَمْ أُغْنِيكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَلَمْ أَسْئُرْكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
مِنَ الْقَوَسَيْنِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَلَمْ أَنْجِكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَلَمْ أَرْحَمْكَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
أَنَا التَّوَابُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
مِنَ النَّيِّرَانِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
وَلَيْسَ يَكُونُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
مَعَ الْأَبْرَارِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
عَظِيمُ الشَّانِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي

أَقُولُ لِعَبْدِي فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْمَوْجُودُ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
كَثِيرُ الْعَوْتِ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
جَمِيعُ الْخَلْقِ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
عَظِيمُ الْمَلِكِ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْحَنَّانُ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
وَمِنْ أَبَوَيْهِ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
قَرِيبًا مِنْكَ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
وَحِينَ تَقُومُ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْقَهَّارُ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْمَذْكُورُ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
أَقُلُ لَبَيْكَ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
نَظَرْتُ إِلَيْهِ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
سَرِيعَ الْأَخْذِ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
أَنَا التَّوَّابُ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
أَلَمْ أَسْمَعْكَ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
مِنَ النَّيِّرَانِ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
أَنَا الرَّزَّاقُ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْغَفَّارُ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
عَدَا فِي الْحَشْرِ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
أَنَا الْوَهَّابُ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي
بِجَهْلٍ مِنْهُ فَاطِلْبُنِي تَجِدْنِي

أَنَا الرَّبُّ الَّذِي لَا رَبَّ غَيْرِي
وَإِنْ تَطَلَّبَ سِوَايَ لَمْ تَجِدْنِي
أَنَا الْمَقْصُودُ لَا تَقْصِدْ سِوَايَ
أَنَا الرَّبُّ الَّذِي يَخْشَى عَذَابِي
أَنَا الْمَلِكُ الْمُهَيْمِنُ جَلَّ قَدْرِي
أَنَا الْمَعْبُودُ لَا تَعْبُدْ سِوَايَ
أَنَا لِلْعَبْدِ أَرْحَمُ مِنْ أُخِيهِ
تَجِدْنِي فِي سَوَادِ اللَّيْلِ عِنْدِي
تَجِدْنِي فِي سُجُودِكَ حِينَ تَدْعُو
تَجِدْنِي مُسْتَعَانًا بِي مُغِيثًا
تَجِدْنِي وَاسِعًا لِلْخَلْقِ عِنْدِي
إِذَا اللَّهْفَانُ نَادَانِي كَظِيمًا
إِذَا الْمُضْطَرُّ قَالَ أَلَا تَرَانِي
إِذَا عِنْدِي عَصَانِي لَمْ يَجِدْنِي
فَإِنْ هُوَ تَابَ ثُبْتُ عَلَيْهِ وَإِنِّي
أَتَذَكَّرُ لَيْلَةً نَادَيْتَ سِرًّا
وَلَا يُنْجِيكَ يَا عِنْدِي سِوَايَ
وَلَا يُدْخِلُكَ لِلْفِرْدَوْسِ غَيْرِي
أَتَعْرِفُ غَافِرًا لِلذَّنْبِ غَيْرِي
سَأَغْفِرُ لِلْعِبَادِ وَلَا أَبَالِي
وَأُكْرِمُ مَنْ أُرِيدُ بِلَا حِسَابٍ
وَأَرْحَمُ مِنْ عِبَادِي مَنْ عَصَانِي

وَأَكْرَمُ مَنْ يَتُوبُ إِلَيَّ خَوْفًا
 فَمَنْ مِثْلِي وَلَمْ تَرَ قَطُّ مِثْلِي
 لِي الْآلَاءُ وَالْإِنْعَامُ عِنْدِي
 أَتَعْرِفُ مَنْ لَهُ إِسْمٌ كَاسْمِي
 أَتَعْرِفُ مَنْ يَقُولُ لِلشَّيْءِ غَيْرِي
 أَنَا اللَّهُ الَّذِي لَا شَيْءَ مِثْلِي
 أَتَعْرِفُ سَاتِرًا لِلْغَيْبِ غَيْرِي
 أَنَا مَلِكُ الْمُلُوكِ وَكُلِّ مُلْكٍ
 أَنَا مُفْنِي الدُّهُورِ وَكُلِّ مَا هِيَ
 أَنَا الْوَهَّابُ مَا عِنْدِي سَرِيعًا
 أَنَا اللَّهُ الْمُدَبِّرُ فَوْقَ عَرْشِي
 بِي الْإِكْرَامَ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
 وَلَسْتَ تَرَاهُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
 لِي الْمَلَكُوتُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
 أَنَا الرَّحْمَنُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
 كُنْ فَيَكُونُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
 أَنَا الدَّيَّانُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
 أَنَا السَّتَّارُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
 لِي الْمَلَكُوتُ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
 وَبَعْدَ الْبُعْدِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
 وَفِي الْعَهْدِ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي
 بِلَا تَكْيِيفٍ فَاطْلُبْنِي تَجِدْنِي

SÛRE-İ ŞERİFE'NİN TERCEMESİ

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla.

Yüceliği içerisinde müte'âlî olanın hayrı pek çoktur ki,
Kuluna şöyle buyurmaktadır: "Beni ara, Beni bulursun."

Cebbâr (istediğini zorla da olsa yaptıran) Benim, mahlûkatın tek yaratıcısıyım!
Mennân (çok iyilik eden) Benim, Beni ara, Beni bulursun.

Hannân (çok acıyan) Benim, her diriyi rızıklandırıyorum,
Kahhâr (ezici güce sahip olan) Benim, Beni ara, Beni bulursun.

Kulumun işinden hakkıyla haberdar olan O Rabb Benim!
Ma'rûf (iyilikle tanınan) Benim, Beni ara, Beni bulursun.

Her günahı çokça mağfiret eden Allâh Benim!
Fettâh (her hayır kapısını açan) Benim, Beni ara, Beni bulursun.

Hâdî ve Bedî' (hidâyete erdiren ve eşsiz yaratan) Benim!
Sıkıntıyı kaldırmakta mislim yoktur, Beni ara, Beni bulursun.

Bahşişleri bolca veren ancak Benim
Vehhâb (karşılıksız veren) Benim, Beni ara, Beni bulursun.

Rahmân (çok acıyan) Benim, Benden başka rahmân yoktur!
Me'mûl (kendisine umut bağlanan) Benim, Beni ara, Beni bulursun.

Her baş kaldıranı zelil eden Allâh Benim!
Ğaffâr (çokça bağışlayan) Benim, Beni ara, Beni bulursun.

Her şeye şekil veren ancak Benim!
Tevvâb (tevbeleri kabul eden) Benim, Beni ara, Beni bulursun.

Bulutları emre âmâde olarak yaratan Benim!
Beyaz bulut suyuyla (dolduran Benim), Beni ara, Beni bulursun.

Göğü direksiz olarak bina eden Benim!
Yeri döşeyen de Benim, Beni ara, Beni bulursun.

Yaratıklarımı yok ettiğim zaman Bâki olan Benim!
Çokça yaratan Benim, Beni ara, Beni bulursun.

Hâkim Benim, Benden başka hâkim yoktur,
Fasl (kıyamet) günü için. Beni ara, Beni bulursun.

Her kul için sağlam rukün (temel direk) Benim!
Kulun sığınağı da Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Nîmeti ona tekrar-tekrar döndüren Benim!
Kulun Mevlâsı Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Dulların ve yetimlerin kefli Benim!
Kastedilmesi gereken Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Yarattığım her şeyi esirgeyen Rabb Benim!
Gerçek Mevcud Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Gerçekten Hannân ve Mennân (çok acıyan ve lutfeden) Benim!
Sultan da Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Hakîm olan Allâh Benim, günahkârlardan,
(Tevbe etmezlerse) örtümü kaldırırım. Beni ara, Beni bulursun.

Her şeyi hakkıyla bilen Allâh Benim!
Vehhâb da Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Azîm olan Allâh Benim, Benden başka (büyük) yoktur!
Rahmân da Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Kullarıma karşı Sabûr (çok sabırlı) olan Allâh Benim!
Kuddûs (son derece kutsal) Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Bana dua edeni hakkıyla işiten Allâh Benim!
Kula icabet ederim. Beni ara, Beni bulursun.

Göklerimde tesbih olunan Allâh Benim!
Yerlerde de (Ben tesbih ediliyorum). Beni ara, Beni bulursun.

Secdende dua ettiğinde Beni bulursun,
Kendine yakın (bir tecellî ile). Beni ara, Beni bulursun.

Beni Arşıma hâkim bulursun ki hiçbir sır,
Bana gizli kalmaz. Beni ara, Beni bulursun.

Beni kastettiğin zaman ey kulum Beni bulursun,
Müsâmahası büyük olarak (bulursun). Beni ara, Beni bulursun.

Sen Beni günahlarını bağışlamış bulursun,
Tevbeni kabul etmiş olarak da (bulursun). Beni ara, Beni bulursun.

Sıkıntılı anlarında nida ettiğinde Beni bulursun!
Senden sıkıntını açarım. Beni ara, Beni bulursun.

Zulme uğrayan biri “Hakkımı isterim” dediğinde ona:
“Doğru söyledin” derim. Beni ara, Beni bulursun.

Sen bebekken kudretimle senin ihtiyacını görmedim mi?!
Seni rızıklandırmadım mı?! Beni ara, Beni bulursun.

Ben seni din olarak İslâm’a erdirmedim mi?!
Ben seni hidâyet etmedim mi?! Beni ara, Beni bulursun.

Ben seni korumadım mı ey kulum Kur’ân ile,
Âyetlerle de (korumuştum). Beni ara, Beni bulursun.

Sen günah işleyip dururken Ben sana bakmıyor muydum?!
Yine de senin günahını örtmedim mi?! Beni ara, Beni bulursun.

Ben seni karada ve denizde rızıklandırmadım mı?!
Ben seni himaye etmedim mi?! Beni ara, Beni bulursun.

Ben seni bütün kötülüklerden korumadım mı?!
Ben sana yeterli gelmedim mi?! Beni ara, Beni bulursun.

Ben sana rızıkımdan yeterince vermedim mi?!
Ben seni ihtiyaçsız kılmadım mı? Beni ara, Beni bulursun.

Ben seni emrime karşı gelmekten nehyetmedim mi?!
Ben seni(n kusurlarını) setretmedim mi?! Beni ara, Beni bulursun.

Bilmezmiydin ki muhakkak Ben sana daha yakındım,
İki yay(ın birbirine yakınlığın)dan bile! Beni ara, Beni bulursun.

Ben seni şiddetli karanlıklarda korumadım mı?!
Ben seni (her şiddetten) kurtarmadım mı?! Beni ara, Beni bulursun.

Ben sana âcil şifâ ihsan etmedim mi ey kulum?!
Ben sana dâimâ acımadım mı?! Beni ara, Beni bulursun.

Ben sana Firdevs’i vaadetmedim mi ey kulum?!
Tevvâb Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Ey kulum Benden başka kimse seni koruyamaz!
Cehennemden (kurtaramaz). Beni ara, Beni bulursun.

Benim benzerim kim vardır? Nereden mislim olacak ki?
Asla mislim olmayacak. Beni ara, Beni bulursun.

Muhakkak sen yakında Benim (mânevî) civarımda yerleşeceksin,
İyi kullarla birlikte (olacaksın). Beni ara, Beni bulursun.

Benimle alışverişi kesme, muhakkak Benim,
O şânı büyük olan. Beni ara, Beni bulursun.

Kendinden başka rab olmayan Rabb ancak Benim,
Kuluma şöyle derim: “Beni ara, Beni bulursun.”

Benden başkasını ararsan Beni bulamazsın!
Mevcûd Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Maksûd Benim, Benden başkasını kastetme,
Yardıma çok olan Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Ben öyle Rabbim ki mahlûkatın tamamı,
Azabımdan korkar. Beni ara, Beni bulursun.

Melik (Yegâne Padişah) ve Müheymin (Görüp Gözeten) Benim, kadrim çok yücedir.
Mülkü büyük olan Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Ma'bûd Benim, Benden başkasına ibadet etme!
Hannân (çok acıyan) Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Ben kul(um)a kardeşinden de daha merhametliyim,
Ana-babasından da (çok acırım). Beni ara, Beni bulursun.

Ey kulum! Gece karanlığında bulursun Beni,
Sana yakın olarak. Beni ara, Beni bulursun.

Secdende dua ettiğinde Beni (kabul edici) bulursun,
Kıyama durduğunda da (böylece) bulursun. Beni ara, Beni bulursun.

Beni Zâtına sığınılan ve yardım edici olarak bulursun!
Kahhâr (ezici güce sâhip) Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Beni mahlûkata genişlik verici olarak bulursun!
Mezkûr (her dilde anılan) Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Kalbi yanan kimse üzüntü içerisinde Bana nida ettiğinde,
Derim ki: “Buyur iste.” Beni ara, Beni bulursun!

Dara düşmüş kimse derse: “Beni görmez misin”,
Ona bakar (istediğini karşılar)ım. Beni ara, Beni bulursun.

Kulum günah işlediğinde yakalaması serî olarak,
Bulmaz Beni (aksine müsâmahalı bulur). Beni ara, Beni bulursun.

O ne zaman tevbe etse tevbesini kabul ederim,
Tevvâb Benim gerçekten. Beni ara, Beni bulursun,

Bana gizlice nidâ ettiğin o geceyi hatırlar mısın?
Seni iştmedim mi?! Beni ara, Beni bulursun.

Benden başka koruyamaz ey kulum kimse seni,
Cehennemden ateşlerinden. Beni ara, Beni bulursun.

Seni Benden başka kimse Firdevs'e girdiremez!
Razzâk (bolca rızık veren) Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Benden başka günahları bağışlayan kimse biliyor musun?
Ğaffâr (günahları çokça bağışlayan) Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Hiç aldırış etmeden kulları bağışlarım,
Yarın mahşerde. Beni ara, Beni bulursun.

İstediğime hesapsız olarak ikram ederim!
Vehhâb Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Kullarımdan bazısına merhamet ederim ki o Bana,
Cahillikle isyan etmiştir. Beni ara, Beni bulursun.

Benden korkarak Bana tevbe eden kimseye ikram ederim,
Hem ne büyük ikram ile! Beni ara, Beni bulursun.

Benim mislim kim olabilir? Asla Benim mislimi görmedin!
Mislimi görecek de değilsin. Beni ara, Beni bulursun.

Nîmetler ve lütuflar Benimdir ey kulum!
Melekût (maddî-mânevî tüm âlemler) Benimdir. Beni ara, Beni bulursun.

İsmim gibi ismi olan birini hiç bilir misin?!
Rahmân Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Bilir misin Benden başka kim bir şeye "Ol" der,
O da hemen (emir dinler de) oluverir. Beni ara, Beni bulursun.

Hiçbir şey misli olmayan Allah ancak Benim,
Deyyân (hakkıyla ceza veren) Benim! Beni ara, Beni bulursun.

Benden başka ayıpları örten bilir misin?!
Settâr Benim. Beni ara, Beni bulursun.

Meliklerin ve mülklerin melîki (yegâne sahibi) ancak Benim.
Melekût de Benimdir. Beni ara, Beni bulursun.

Asırları da, onlarda olanları da yok edecek Benim!
(Bunca zaman mânen) uzak kaldıktan sonra da şimdi Beni ara, Beni bulursun.

Katımda olanı çarçabuk hibe eden ancak Benim!
Sözüne tam mânâsıyla vefâ gösteren de. Beni ara, Beni bulursun.

Arşımı istîlâ eden O Müdebbir Allâh Benim!
Şekilden münezzehim. Beni ara, Beni bulursun.

(İbnü'l-Cevzî, Kitâbü'l-mecâlis, el-Meclisü'l-evvel, sh:86-90, Selvetü'l-ehzân kitabının zeylinde; Hamza ibni Yûsuf Ebu'l-Kâsım el-Cürcânî, Târîhu Cürcân, 1/562)

SEKSEN YEDİNCİ İSM-İ ŞERİF «الْجَامِعُ» İSM-İ ŞERİFİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve Yûsuf-u Nebhânî (Rahimehumüllâh)ın beyanları vechile; «الْجَامِعُ» ism-i şerîfi “Toplayan ve bir araya getiren” demektir.

Allâh-u Te‘âlâ zâten, sıfaten ve fiilen bütün kemâlâtı Kendisinde toplayan yegâne Zât’tır.

Cem’: “Dağınık olan şeyleri toplamak” anlamına gelir. Ümmetin icmâ‘ı (görüş birliği) hakkında kullanılan “İcmâ’” kelimesi de bu kökten gelmektedir.

Câmi‘ ism-i şerîfi **Allâh-u Te‘âlâ**’nın zâtî ve fiilî sıfatları arasında yer alır. Zâtî sıfat olarak Câmi‘; **Allâh-u Te‘âlâ**’nın bütün faziletleri ve güzel nitelikleri Kendinde toplaması ve bunlara sahip olması anlamına gelir. Çünkü tüm ilimler, varolmadan önce Onun katında bulunmaktadır. Hal böyleyken **Allâh-u Te‘âlâ**’nın ilmi, Kendi iradesi ve kudretiyle yarattığı varlıklarla ilgili ilimleri kuşatmaz mı?! Yani bir diğer deyişle:

﴿أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ﴾

“(Her şeyi) **yaratmış olan Zât** (gizliyi de, açık gibi) **bilmez mi?!** (Varlıkların en ince yönlerini hakıyla bilen) **Latîf de**, (bütün varlıkların görünen-görünmeyen tüm hallerinden haberdâr olan) **Habîr de ancak Odur.**” (Mülk Sûresi:14)

Allâh-u Te‘âlâ cem edici olması birçok yönden değerlendirilebilir. Mesela parçaları bir araya getirip birleştiren, özel bir terkip oluşturan, böylece onlara özel bir yapı kazandıran ancak şânı yüce olan **Allâh-u Te‘âlâ**’dır.

Birbirini seven kalpleri bir araya getiren ve kaynaşmalarını sağlayan da Odur. Zira şu âyet-i kerîme **Allâh-u Te‘âlâ**’nın kalpleri birleştirdiğini bize haber vermektedir:

﴿وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ﴾

“**Velâkin** (bütün kalplerin yegâne Mâliki olan) **Allâh** (üstün kuvvetiyle) **onların arasında tam bir ülfet meydana getirmiştir.**” (Enfâl Sûresi:63’dan)

Ölümden sonra dağılıp yok olan beden parçalarını tekrar dirilişle bir araya getiren, ölümler birbirinden tamamen ayrılan ruh ve bedeni yeniden birleştiren yine Odur.

Kıyâmet günü bütün insanları huzurunda toplayacak, zalim ile mazlumu bir araya getirecek Odur. Nitekim **Allâh-u Te‘âlâ** bu gerçeği bize şöyle haber veriyor:

﴿هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأُولَىٰ﴾

“(O gün kâfirlere yapılacak hitaplardan biri de şudur:) **‘İşte bu(gün), (haklıyla haksızın arasında) ayırım yapma günüdür. Sizi de evvelkileri de (huzurumuzda) bir araya getirdik.’**” (Mürselât Sûresi:38)

İbni Kesîr (Rahimehullâh) bu âyet-i kerîmede geçen câmi‘ ism-i şerîfini şöyle açıklar: “**Allâh-u Te‘âlâ** kıyâmet günü bütün insanları yeniden dirilttikten sonra huzurunda toplayacaktır. Sonra aralarında ihtilafa düştükleri şeyler konusunda hüküm verecek ve onları birbirinden ayıracaktır. Herkese dünyada yaptığı iyi veya kötü ameline göre karşılık verecektir. İyilik yapanları cennetle ödüllendirecek, kötülük yapanları da cehennemle cezalandıracaktır.” (Tefsîru İbni Kesîr, 2/12)

Bu ism-i şerîf Kur'ân-ı Kerîm'de şu iki yerde zikredilmiştir:

﴿رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ﴾

“Ey Rabbimiz! Gerçekten kendisi(nin geleceği)nde hiçbir şüphe bulunmayan büyük bir gün(de hesaba çekmek) için insanları toplayacak olan Sensin.” (Âl-i İmrân Sûresi:9'dan)

﴿إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا﴾

“Şüphesiz ki Allâh o münâfıkları da, o (inkârcı) kâfirleri de hep birlikte cehennemde toplayacaktır.” (Nisâ Sûresi:140'dan)

Allâh-u Te'âlâ'nın Câmi olduğu isim halinde değil de fiil olarak şöyle zikredilir:

﴿يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ﴾

“O (evvelkilerin ve sonrakilerin) toplanma günü (olan kıyâmet muhasebesi) için sizi bir araya getireceği günü (hatırla ki) işte sana! O, birbirini aldatma günüdür.” (Teğâbûn Sûresi:9'dan)

Bu ism-i şerîfin insanlar hakkında kullanılması da mümkündür. Mesela şu âyet-i kerîmede bu ism-i şerîfin fiil olarak insanlar için kullanıldığı müşâhede edilmektedir:

﴿قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ﴾

“(Habibim!) De ki: ‘Ancak Allâh’ın fazlı(nın tecellîsi olan Kur'ân-ı Kerîm) ile ve sadece Onun rahmeti(nin eseri olan İslâm ve sünnet) ile (mutlu olsunlar). İşte sana! Sadece bununla (sevini) ferahlansınlar. O (ilâhî lütuf ve rahmet), onların toplamakta oldukları (mallar, mahsuller, davarlar vesâir fânî) şeylerden hayırlıdır.’” (Yûnus Sûresi:58)

Bu ism-i şerîfin varlık âlemindeki delilleri hakkında şunları söyleyebiliriz:

Birbirine benzer, farklı ve zıt şeyleri bir araya toplayan Allâh-u Te'âlâ'dır. Bu da Onun varlığını gösteren en büyük delillerden biridir. O, gök ve yıldızları, yer ve denizleri bir arada toplayandır. Birçok farklı madeni yeryüzünde bir arada bulunduran, aynı zamanda insanları, hayvanları ve bitkileri yeryüzünde yaşatandır.

Bütün bu varlıkların, yapıları, şekilleri, renkleri, tatları ve türleri birbirinden farklıdır. Ama hepsi de yeryüzünde birlikte bulunmaktadır. Mesela narın dış yüzüne bakıp kabuğunu, şeklini, tadını düşünen, sonra da içine bakıp tanesinin şeklini, rengini, tadını, taneler arasındaki zarı düşünen kimse, birbirinden farklı nice özelliklerin aynı meyvede bir arada topladığını görür.

Aynı şekilde kemiklerle sinirlerin, damarlarla kasların, beyinle cildin ve kanın, canlılarda bulunan salgı ve karışımların ne kadar farklı ama aynı yapıda bulduklarını ve Allâh-u Te'âlâ'nın onları bedenlerde topladığını müşâhede eder.

Allâh-u Te'âlâ âlemde zıtları da bir araya toplamıştır. Sıcaklık ve soğukluğun, yaşlılık ve kuruluğun bir arada var olması bunu ispat etmektedir. Sonra bu âlemde birbirinden nefret eden ve zıtlaşan canlılar birlikte yaşamaktadırlar. Birbirine zıt varlıkları bir arada yaşatanın, dünya ve âhirette bir araya getirdiği varlıkların inceliklerini bilen biri olması gerekir. Aksi halde böyle bir şeye gücü yetmez.

Allâh-u Te'âlâ yeryüzünde insanlar yaratmıştır. Allâh-u Te'âlâ bu dünyaya gelmiş bütün insanları kıyâmette huzurunda toplayacaktır. Bunda en ufak bir şüphemiz yoktur. Bu yüzden her Müslümanın Allâh-u Te'âlâ'nın her yönden câmi' (toplayan) olduğunu bilmesi gerekir. Bunu bilmeyen veya bunda şüphe eden kimse şu haberi yalanlamış demektir:

﴿يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ﴾

“O (evvelkilerin ve sonrakilerin) **toplanma günü** (olan kıyâmet muhasebesi) **için sizi bir araya getireceği günü** (hatırla).” (Teğâbûn Sûresi:9’dan)

Kulun bu ism-i şerîften nasibi hakkında şunları söyleyebiliriz:

Allâh-u Te‘âlâ’nın câmi‘ adını bilen kimsenin, kendisini ibadete vermesi, bütün düşüncesini buna yoğunlaştırması ve **Allâh-u Te‘âlâ**’nın dışında başka şeylerle uğraşmaması gerekir. Ayrıca zâhirî ve bâtinî edepplerle müeddep olup ikisinin arasını cem etmesi gerekir.

Allâh-u Te‘âlâ’nın kullar arasında câmi‘ sıfatına sahip olanlar, sabır ve basîret, takva ve zühdü bir arada bulunduranlardır. Böyle kimseler **Allâh-u Te‘âlâ**’nın azametini kalpleriyle müşâhede ederler.

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tealluku (mânâsını bilip, bu ism-i şerîfin sahibi olan **Allâh-u Te‘âlâ** ile alâka kesbetmesi); kalbinin **Allâh-u Te‘âlâ** ile cem olması ve Onun mukaddes Zâtı’na yönelip o mânevî âlemlerle cem olmakla olur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tehalluku (ahlâklanması); iyilik ve güzellikleri kendisinde cem etmesiyle olur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfin Hakîkatiyle Tehakkuku (hemhal olması) ise; **Allâh-u Te‘âlâ** ile cem olma hali olan fenâ makamının onda gerçekleşmesi ve yerleşmesi ile olur.

(İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:120-121; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzî'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:94-95; Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiku'l-fetk, sh:342; Yûsuf en-Nebhânî, Se‘âdetü'd-dâreyn, sh:525-526; Hâmid Ahmed et-Tâhir, el-Câmi‘u li esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:56-59; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:219-220; İbnü Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:323-324)

«الْجَامِعُ» İSM-İ ŞERİFİNİN BAZI HAVÂSSİ

1) Bu ism-i şerîfi her gün 114 kere okumaya devam edenler şeriatla hakikatın arasını cem eder, (uzak kaldığı) sevdiklerine kavuşur, maksadına erişir ve kaybettiği şeyi bulur.

2) Kaybettiği bir şeyi bulmak isteyen kişi bu ism-i şerîfi 114 kere okuduktan sonra aramaya başlarsa, **Allâh-u Te‘âlâ**’nın izniyle en kısa zamanda kaybettiğini şeyi bulur.

3) Bir şey kaybedip bulmak isteyen kişi bu ism-i şerîfin içerisinde geçtiği şu duayı okursa, **Allâh-u Te‘âlâ**’nın izniyle aradığını bulur:

«يَا جَامِعَ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ، اِجْمَعْ عَلَيَّ ضَالَّتِي.»

“Ey kendisinde hiçbir şüphe bulunmayan büyük bir gün için insanları toplayacak olan! Beni kayıybımla birleştir (de kaybettiğim şeyi bulayım).”

4) Bu ism-i şerîfi Müşteri (Jüpiter) saatinde (pazar günü ikindi namazı vaktinde, pazartesi günü zeval vaktinde, salı günü akşam namazı vaktinde, çarşamba günü öğlen namazı vaktinde, perşembe günü sabah namazı vaktinde, cuma günü öğlen ile ikindi vakti arasında, cumartesi günü ise kuşluk vaktinde) 114 kere zikreden kişi, kimi dilerse onu kendisine itaatkâr kılar.

5) Ayrıca bu ism-i şerîfin de içerisinde geçtiği, **İmâm-ı Ebu'l-Hasen eş-Şâzelî** (Kuddise Sirruhû)ya ait olan şu duayı okumak da ibadete güç kuvvet bulmak hususunda çok faydalıdır:

«اللَّهُمَّ يَا جَامِعَ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ اجْمَعْ بَيْنِي وَبَيْنَ طَاعَتِكَ عَلَى بَسَاطِ مُشَاهَدَتِكَ، وَفَرِّقْ بَيْنِي وَبَيْنَ هَمِّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَثُبْ عَلَيْنَا فِي أَمْرِهِمَا، وَامْلَأْ قُلُوبَنَا بِمَحَبَّتِكَ وَبَهْجَتِهَا بِأَنْوَارِكَ، وَخَشِّعْ أَنْفُسَنَا بِسُلْطَانِ عَظَمَتِكَ، وَلَا تَكِلْنَا إِلَى أَنْفُسِنَا طَرْفَةَ عَيْنٍ وَلَا أَقْلَ مَنْ ذَلِكَ، وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ بِرَحْمَتِكَ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

“Ey **Allâh!** Ey kendisinde hiçbir şüphe bulunmayan büyük bir gün için insanları toplayacak olan! Benimle tâatının arasını Seni görür gibi olma yaygısı üzerinde cem eyle. Dünya ve âhiret dertleriyle benim tefrîk eyle (ayır).

İki cihanın işleri hakkında bizim tevbemizi kabul eyle, kalplerimizi sevginle doldur, nurlarınla tezyîn eyle (süsle), büyüklüğünün saltanatına karşı nefislerimizi boyun eğdir.

Bizi göz açıp kapayıncaya kadar, hatta ondan daha az bir vakit bile nefsimize bırakma. Rahmetinle bütün işlerimi yoluna koy. Şüphesiz ki Sen her şeye Kâdir’sin.”

(Ahmed el-Bûnî, Şemsü'l-me'ârif, matbû' nüsha, 4/102-103, mahtut nüsha, sh:1118-1119; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:120-121; Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazû'l-hâcât ve teysîrû'l-mühimmât bi zikri esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:53; Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-râk alâ Râtiku'l-fetk, sh:342; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'izzî'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:94-95; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:525-526; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/163; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:219-220, 535; İbnü Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:323-324; Eyyûb ibni Abdillâh, Havâssu esmâillâhi'l-hüsnâ, -Fezâilü's-şühûr ve'l-eyyâm kitabının devamında- sh:88, 104, Süleymaniye Kütüphanesi, Reşid Efendi Kısmı, no:2038)

NUSKA YAPARAK ÜZERİNDE TAŞIYAN KİŞİYİ; BÜTÜN ÂFETLERDEN, KABİR AZÂBINDAN VE KIYÂMET GÜNÜNÜN DEHŞETİNDEN KORUYACAK OLAN KUR'ÂN-I KERÎM'İN HARFLERİNİN CETVELİ

(عدد حروف القرآن وفضائله)

ح	ج	ث	ت	ب	ا
٤١٢٨	١٢٢٢	١٤٠٢	١٠٤٧٦	١٠٤٢٨	٤٨٨٢٢
س	ز	ر	ذ	د	خ
١٠٩٩	١٨٠٨	١٢٠٧٠	١٩٧٨	١٧٩٨	١٥٢٢
ع	ظ	ط	ض	ص	ش
٩٤١٩	٨٤٢	١٢٦٤	٥٣٨٢	٧٧٠٨	١١٢٥
م	ل	ك	ق	ف	غ
٢٦٤٢٢	٣١٥٢٢	١٠٥١٢	٦٨٢٨	٨٤٢٥	٢٢٠٨
ى	لا	و	هـ	ن	
١٥٩٤٩	٤٧٠٩	٢٥٥٨٦	١٩٠٧٠	٢٦٥٥٥	

جمله الحروف

٣٢٣٦٧١

Eyyûb ibni Abdillâh (Rahimehullâh)ın “**Fezâilü's-şühûr ve'l-eyyâm**” isimli eşsiz kitabındaki beyânı vechile; Kur'ân-ı Kerîm'de toplam üç yüz yirmi üç bin altı yüz yetmiş bir harf vardır. Bu cetvelde Kur'ân-ı Kerîm'deki harflerin tek tek sayısı arz edilmiştir. Her kim bunu yedi kat muşambaya sarıp nuska yaparak üzerinde taşırsa, **Allâh-u Te'âlâ** onu bütün âfetlerden, kabir azâbından ve kıyâmet gününün dehşetinden korur ve muhafaza eder.

Ayrıca Kur'ân-ı Kerîm'deki âyet-i kerîmeler altı bin altı yüz altmış altı tanedir. Kelimelerinin sayısı da on dokuz bin üç yüzdür.

(Eyyûb ibni Abdillâh, Fezâilü's-şühûr ve'l-eyyâm, sh:83-84, Süleymaniye Kütüphanesi, Reşid Efendi Kısmı, no:2038)

* (عدد حروف القرآن وفضائله) *

٢٦٥٥٥	١٩٠٧٠	٢٥٥٥٦	٤٧٠٧٤	٦٣٦٥١	٢٦٤٦٢
ن	هـ	و	لا	ى	م
٧٠٢٢	٨٤٥٧	٧٢٧٦	١١٥٠١	٣١٥٣١	٢٦٤٦٢
غ	ف	ق	ك	ل	م
٥١١١	٧٠٧٨	٥٣٥٥	٣٦٦١	٤٣٧	٦١٣٦
ش	ص	ض	ط	ظ	ع
١٥٢١	٧٦٨١	٧٨٦١	٧٠٧١	٧٠٨١	٦٥٥١
خ	د	ذ	ر	ز	س
٤٧٧٤	٧٦٤٠١	١٦٨٤٠١	٢٠٤٠١	١٦٦١	٧٢١٤
ا	ب	ت	ث	ج	ح

جملة الحروف

٣٢٣٦٧١

* (عدد حروف القرآن وفضائله) *

٢٦٥٥٥	١٩٠٧٠	٢٥٥٥٦	٤٧٠٧٤	٦٣٦٥١	٢٦٤٦٢
ن	هـ	و	لا	ى	م
٧٠٢٢	٨٤٥٧	٧٢٧٦	١١٥٠١	٣١٥٣١	٢٦٤٦٢
غ	ف	ق	ك	ل	م
٥١١١	٧٠٧٨	٥٣٥٥	٣٦٦١	٤٣٧	٦١٣٦
ش	ص	ض	ط	ظ	ع
١٥٢١	٧٦٨١	٧٨٦١	٧٠٧١	٧٠٨١	٦٥٥١
خ	د	ذ	ر	ز	س
٤٧٧٤	٧٦٤٠١	١٦٨٤٠١	٢٠٤٠١	١٦٦١	٧٢١٤
ا	ب	ت	ث	ج	ح

جملة الحروف

٣٢٣٦٧١

* (عدد حروف القرآن وفضائله) *

٢٦٥٥٥	١٩٠٧٠	٢٥٥٥٦	٤٧٠٧٤	٦٣٦٥١	٢٦٤٦٢
ن	هـ	و	لا	ى	م
٧٠٢٢	٨٤٥٧	٧٢٧٦	١١٥٠١	٣١٥٣١	٢٦٤٦٢
غ	ف	ق	ك	ل	م
٥١١١	٧٠٧٨	٥٣٥٥	٣٦٦١	٤٣٧	٦١٣٦
ش	ص	ض	ط	ظ	ع
١٥٢١	٧٦٨١	٧٨٦١	٧٠٧١	٧٠٨١	٦٥٥١
خ	د	ذ	ر	ز	س
٤٧٧٤	٧٦٤٠١	١٦٨٤٠١	٢٠٤٠١	١٦٦١	٧٢١٤
ا	ب	ت	ث	ج	ح

جملة الحروف

٣٢٣٦٧١

* (عدد حروف القرآن وفضائله) *

٢٦٥٥٥	١٩٠٧٠	٢٥٥٥٦	٤٧٠٧٤	٦٣٦٥١	٢٦٤٦٢
ن	هـ	و	لا	ى	م
٧٠٢٢	٨٤٥٧	٧٢٧٦	١١٥٠١	٣١٥٣١	٢٦٤٦٢
غ	ف	ق	ك	ل	م
٥١١١	٧٠٧٨	٥٣٥٥	٣٦٦١	٤٣٧	٦١٣٦
ش	ص	ض	ط	ظ	ع
١٥٢١	٧٦٨١	٧٨٦١	٧٠٧١	٧٠٨١	٦٥٥١
خ	د	ذ	ر	ز	س
٤٧٧٤	٧٦٤٠١	١٦٨٤٠١	٢٠٤٠١	١٦٦١	٧٢١٤
ا	ب	ت	ث	ج	ح

جملة الحروف

٣٢٣٦٧١

* (عدد حروف القرآن وفضائله) *

٢٦٥٥٥	١٩٠٧٠	٢٥٥٥٦	٤٧٠٧٤	٦٣٦٥١	٢٦٤٦٢
ن	هـ	و	لا	ى	م
٧٠٢٢	٨٤٥٧	٧٢٧٦	١١٥٠١	٣١٥٣١	٢٦٤٦٢
غ	ف	ق	ك	ل	م
٥١١١	٧٠٧٨	٥٣٥٥	٣٦٦١	٤٣٧	٦١٣٦
ش	ص	ض	ط	ظ	ع
١٥٢١	٧٦٨١	٧٨٦١	٧٠٧١	٧٠٨١	٦٥٥١
خ	د	ذ	ر	ز	س
٤٧٧٤	٧٦٤٠١	١٦٨٤٠١	٢٠٤٠١	١٦٦١	٧٢١٤
ا	ب	ت	ث	ج	ح

جملة الحروف

٣٢٣٦٧١

* (عدد حروف القرآن وفضائله) *

٢٦٥٥٥	١٩٠٧٠	٢٥٥٥٦	٤٧٠٧٤	٦٣٦٥١	٢٦٤٦٢
ن	هـ	و	لا	ى	م
٧٠٢٢	٨٤٥٧	٧٢٧٦	١١٥٠١	٣١٥٣١	٢٦٤٦٢
غ	ف	ق	ك	ل	م
٥١١١	٧٠٧٨	٥٣٥٥	٣٦٦١	٤٣٧	٦١٣٦
ش	ص	ض	ط	ظ	ع
١٥٢١	٧٦٨١	٧٨٦١	٧٠٧١	٧٠٨١	٦٥٥١
خ	د	ذ	ر	ز	س
٤٧٧٤	٧٦٤٠١	١٦٨٤٠١	٢٠٤٠١	١٦٦١	٧٢١٤
ا	ب	ت	ث	ج	ح

جملة الحروف

٣٢٣٦٧١